BIBLIOTECA METROPOLITANĂ
BUCUREȘTI
Inventar Nr. 28786

Biblioteca Bucureștilor

2
Februarie
2004

REVISTA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR ȘI DOCUMENTARIȘTILOR DIN BUCUREȘTI • BIBLIOTECA METROPOLITANĂ • DIRECTOR FLORIN ROTARU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

NICOLAE BREBAN

70 de ani de la naştere

"Înainte de orice, N. Breban impresionează prin marele suflu al scrierilor sale, care deşi nu sînt romane-frescă, aşadar construcţii epice de vastă extindere spaţială sau temporală, impun un sentiment al amploarei prin profunditatea investigărilor...

Eliberînd într-adevăr bogate efluvii lirice, dar epică în aceeaşi măsură, analitică dar şi vizionară, menţinîndu-se altădată în cadrele stricte ale descripţiei de factură aproape balzaciană, proza sa tinde mai degrabă spre o formulă a romanului total, foarte încăpătoare, ductilă, menită să reziste prin flexibilitate forţei de compresiune a vigurosului instinct creator".

G. Dimisianu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

Ștefan cel Mare și Sfânt – 500 2

Bucureștii de altădată

Anton Pann – 150

Ion HOREA – Anton Pann 4

Ana Maria ORĂȘANU – Din vremea lui Anton Pann 4

Anton PANN – Despre beție iarăși – Povestea vorbii 6

Patrimoniu 9

Istoria cărții

Dosoftei – Psaltirea în versuri 10

Restituiri

I. SIMIONESCU – Cartea Românească 12

Autografe contemporane

Mircea TOMUȘ 14

Biblioteci bucureștene

Sergiu GĂBUREAC – Scrisori din interior 16

Meridian biblioteconomic

EBLIDA – Orizonturi. Programe. Inițiative 19

Manifestul IFLA pentru Internet 22

Un pas spre armonizarea cu practicile biblioteconomice din Uniunea Europeană 23

Profil

Adina BERCIU – Dumitru Berciu (1907 – 1998) 24

Eveniment

Cornel MUNTEANU – Catedra de Română din Budapesta la 140 de ani 32

Un mesaj de la Paris

Cicerone ROTARU – Apărarea mediului în secolul XXI 33

Catalog 36

Agenda culturală

24 ianuarie 1859 – 24 ianuarie 2004 38

"O să servesc, în continuare, cultura română cu pasiune și dragoste" 38

Calendar 39

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Ștefan cel Mare și Sfânt

– 500 –

Mihail SADOVEANU

Întors din războiul Țării Românești, Domnul își așează tabăra la Vaslui, așteptînd desfășurarea unor împrejurări care stăteau încă ascunse pentru alții. Pentru el erau limpezi, printr-o hotărîre mai presus de noi, care ne hărăzește fiecăruia un destin. Argumentul vieții sale trebuia să se împlinească. Silințile sale, timp de cincisprezece ani, țintiseră orînduirea Țării, întărirea hotarului, întocmirea oștilor. Puterea omului e șubredă și timpul lui e mărginit; Dumnezeu însă adaugă împrejurărilor de tot felul valori misterioase: profanilor li se arată atunci minuni.

Basarab cel Bătrîn se așezase deci în scaunul Țării la București, purtînd pe el simbolul măririi și puterii, după care tînjise douăzeci de ani. Dar dregătorii otomani din laturea Dunării mișcîndu-se, Basarab-Vodă nu putu să le puie împotrivă decît alcătuiri meșteșugite, pe care el le socotea mai tari decît armele. Lăsă beilor cărți de prietinie, făgăduinți de bani, încredințarea celei mai desăvîrșite supuneri slăvitului între toți domnii lumii Mahomet-Sultan, și-și furișă ființa uscată iarăși în pribegie.

– Se vede că Voievodului de la Ardeal nu i-i dat să scape de dînsul, a zîmbit Ștefan-Vodă, cu destulă amărăciune. Dumnezeu nu-i îngăduie lui Laiotă să apuce sărbătoarea Crăciunului în moștenirea părinților săi; căci în post, pe cînd ne osteneam pentru dînsul, domnia sa mînca în ascuns de frupt, ca papistașii.

Pe cînd turcii schimbau rînduiala din Țara Românească, Vodă aștepta și alt răspuns, care n-a întîrziat să-i vie, prin prietinii săi negustători de la Cafa, prin Țara Ungurească și prin Veneția. Soliman Hadîmbul, beglerbegul Greciei, căpitanul cel mare și înfricoșat al ordiilor otomane, primise poruncă să-și întoarcă toate puterile asupra Moldovei, ca să pedepsească îndrăzneala și amestecul lui Ac-Iflac-Bei. În loc să stea cu liniște, plătind tribut cuvenit, acest necredincios se mișcă. Deci Hadîmbul îl va lovi cu strășnicie.

Deși treburile turcilor sînt totdeauna cu încetineală, Ștefan-Vodă a rămas în taberile sale de iarnă, poftind la curțile din Vaslui pe măria sa Doamna, pe cocônul Alexandru și pe domnița Olena, ca să fie la un loc cu domnia sa de sărbătoarea Sfintei Nașteri. Aici îl găsiră și solii de la Cazimir-Crai, domnii Bișovski și Suhodolski, cu carte de la augusta sa strălucire, prin care măritul Crai îi da încredințare de ajutor neapărat. Căci acuma nu mai este îndoială de război.

– Într-adevăr, războiul în Moldova însamnă căderea cetății Camenița, a zîmbit Vodă către domniile lor solii. Iar dacă bat oștile lui Mahomet-Sultan Camenița, rămîne descoperită Lehia și înspre tatarii de la Volga. Mulțămesc slăvitului meu domn Craiul pentru ajutorul făgăduit și îl aștept.

Treburile turcilor erau încete; nu mai puțin și ale domnilor din Lehia. Ștefan-Vodă stătu la Vaslui pînă la sfîrșitul lunii fevruarie, primind numai vorbe și cărți. Spre primăvară a slobozit pe răzășii la treburile lor. De sfintele Paști, a poftit pe toți căpitanii săi la Învierea din Suceava, cum avea măria sa obicei de cincisprezece ani. De Sfîntul-Gheorghe a stat cu luare-aminte să vadă dacă nu iese de la poarta împărăției turcești firman pentru purcederea oștilor: toți scutelnicii și călărețiii răzășii aveau ascuțite săbiile și caii înșăuați. Le-a venit veste să puie săbiile în coardă și să sloboadă caii la poieni.

Cea mai ciudată știre dintre toate cele care i-au sosit Domnului la Suceava, în cugetarea verii, a fost pieirea lui Radu-Vodă Basarab. Cum și de ce a pierit, nu s-a putut afla bine. Că a căzut la Giurgiu, că a trecut la Vidin ori la Nicopole la un ospăț: a ieșit de la beii Dunării veste de moartea acelui voievod. În același timp Basarab cel Bătrîn Laiotă îngenunchea la mila slăvitului Padișah. Așa că Basarab cel Bătrîn Laiotă a venit la domnie dinspre miazăzi, cu navrapi și subași otomani și la așezarea sa în scaunul părinților săi a bătut tubulhanaua.

– Dumnezeu mă pedepsește că n-am știut să aleg bine, a zis Vodă către sfetnicii săi.

A doua știre, de care Ștefan-Vodă nu s-a mirat, a fost ieșirea lui Haidar Ghirai de la Crîm, ca să prade în hotarul Lehiei, către Camenița.

– Deci tatarii de la Crîm, a zis măria sa, se alcătuiesc cu Sultanul. Trebuie să priveghem și la răsărit. Nu mă mir de Mengli, nici de Haidar, căci mărturisesc în aceeași lege cu Mahomet; am să mă mir de Laiotă, care-i creștin ca și noi, care a jurat pe sfînta cruce și pe sfînta Evanghelie în paraclisul nostru de la Suceava. Va veni și el în coada oștirilor Hadîmbului.

Ca o frunză care cade cea dintăi, vestind iarna, cînd codrul e încă verde, la sfîrșitul verii a căzut și solia așteptată de la împărăția neagră. Cartea marelui Sultan poruncea să se deschidă porțile Chiliei și Cetății Albe și să se puie în mîna slujitorilor anumiți birul către Împărăție.

– Sîntem doritori de pace, a răspuns Vodă, și cunoaștem puterea măriei sale Sultanului, însă nu putem da răspunsul pe care-l pofțește măria sa. Nu sîntem datori nimănui și ne vom apăra dreptatea noastră.

Solii s-au dus. În urma lor trebuia să se ridice semnul roș al războiului dinspre miazăzi. Ștefan-Vodă a suspinat, intrînd în paraclis, singur, la rugăciune. Fără întîrziere vestea și răspunsul măriei sale au ajuns la cunoștința căpitanilor și a răzășilor celor din Țara-de-Jos. Mîngîindu-și cu mînica minteanului bărbile de arici, spuneau aceștia vorbe mai tari și mai potrivite decît ale măriei sale, împotriva spurcatului Mahomet. Dar se învoiau că domnii și craii grăiesc cu altă cuviință. Ci lor nu le păsa de nimica și grăiau cum trebuie.

Urmîndu-și rînduielile ceasului de cumpănă, Ștefan-Vodă și-a repezit solii la Cazimir-Crai, și la Ardeal; și a dat știre de primejdie lui Matiaș-Crai. Mai cu samă lui Matiaș-Crai, ca Domn prea vestit și viteaz al creștinătății, îi cerea să-l sprijine ca pe unul ce a făcut legămînt de moarte pentru legea lui Hristos. Drept este că sprijinind oastea Moldovei, Craiul apără însăși Țara Ungurească. Cu vorbe potrivite s-au dus curieri la Veneția și la prea sfințitul papă. Boieri de credință au purces din Suceava la măria sa Vlasie-Maghiar, voievodul Ardealului, cerînd să trimeată pe Basarab cel Tînăr, Țepeluș, cu oaste, în locul vicleanului Laiotă.

Dintre toți, numai voievozii de la Ardeal s-au arătat harnici la faptă și au lovit pe Laiotă. În vremea asta, în toamna anului 1475, a ieșit porunca de la Împărăție; și Soliman Hadîmbul, în Albania, lîngă cetatea Scutari, a făcut-o cunoscută beilor și oștilor, sărutîndu-i pecețile.

Cum va cunoaște cartea împărătească, Soliman-Beg să-și întoarcă armiile cu fața către Dunăre și să pășească fără nici o întîrziere asupra Moldovei, să apuce de barbă pe Voievodul ghiaur Ștefan și să-l tîrîie la picioarele strălucirii sale Sultanului. Și iernaticul oștilor, Soliman-Beg să nu-l facă în altă parte decît în cetatea Camenița a Lehiei. Iar în primăvara ce vine, din Cameniță, să străpungă la leși și la unguri. Aceasta e hotărîrea. Altfel să nu facă.

Deci Ștefan-Vodă își alcătui iarăși taberele la Vaslui. Aici domnia sa Paul Ogniben, sol venețian, îi aduse cărți de la Uzun Hasan-Șah. Iar măria sa porunci diacului de latinie a doua scrisoare către sfințitul părinte Piu, papa Romei, cerîndu-i să strige craii și domnii la războiul împotriva Nelegiuitului, căci vine primejdie pentru toți.

Domnii și craii vedeau că vine primejdie numai asupra Moldovei; deci au vreme de gîndit. Să vedem dacă putem îndrăzni a tulbura din petrecerile sfintelor sărbători pe unii căpitani de graniță în Lehia; ne trebuiesc și nouă pentru tatari. Să vedem dacă putem da învoire secuilor să intre în leafă la Moldova. Chiar dacă nu le

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

dăm voie, secuii tot se duc, deoarece cunosc bun ostaș și căpitan în măria sa Ștefan-Vodă, și s-ar putea zice că-l socotesc ca pe un voievod al lor. Asta nu-i bine, dar n-avem ce face.

Pe cînd se spuneau vorbe la curți și se închinau pahare, Ștefan-Vodă privegheа înaintarea neînduplecată a lui Soliman-Beg Hadîmbul. Din Tracia, în Bulgaria, la Dunăre, coloanele au evoluat între cele dintăi spulbere ale iernii. Năvile de la Țarigrad au năzuit cu tainuri și straie la gura Dunării. Țăranii de dincolo de fluviu și din Cara-Iflac și-au înșirat căruțele, desfundînd gropile de provizii, au mînat turmele de oi spre bălți, au topit sloiuri de seu, au grămădit în cursul apelor plutele pentru poduri. Basarab Bătrînul și-a adaos oștile lui și a încălecat între căpitanii Hadîmbului și între tuiuri.

În zilele sfinte ale Nașterii Domnului, alergătorii de la cetatea Crăciuna aduseră veste că navrapii au intrat pe drumurile Moldovei. Pîlcurile de răzăși nu-i lasă și-i hărțuiesc, dar din urmă vine greul pămîntului. Domnul pofti pe sfetnici și pe căpitani la sine, în spătăria curților de la Vaslui. Toți stătură în tăcere, în jurul Domnului lor, noaptea, la o cină de taină. Erau de față boieri bătrîni și mai ales tineri, pe care Vodă îi adunase la sine cu multă luare-aminte. Erau Hrean vornic, și Luca Arbore portar nou al Sucevei, și Mihail spatar, și Dajbog paharnic, și Ilea Huru comis. Deasemeni Duma de la Hotin, vărul Domnului, feciorul lui Vlaicu, și Arbore pîrcălab de la Neamțu, și Dragoș pîrcălab de la Roman, și Luca, pîrcălabul de la Cetatea Albă. Celălalt pîrcălab, Hărman Neamțul, rămăsese, din porunca lui Vodă, la bombardele cetății.

– Iubiților boieri ai mei și sfetnici cu priință, a zis măria sa, privind la toți cei din juru-i, pînă în fundul rărunchilor fiecăruia; aflați că Dumnezeu ne trimete pe păgîn nu ca să ne cerce vitejia, ci să ne cunoască credința. Deci iată această cruce, pe care m-am legat eu din zilele tinereților mele: să jurați pentru Hristos și să aveți nădejde în sprijinul sfinției sale. Curînd se va vădi dacă v-am ales bine și dacă talantul meu dă dobîndă.

Atuncea au îngenunchiat boierii sub brațul măriei sale, sărutînd crucea și mîna sa. Îndată apoi au pătruns medelnicerii cu mîncările, iar paharnicul a dres numai puțintel vin, ca de împărtășanie. Alergătorii de la hotnogii de călărime veneau neîncetat și intrau uzi de zloată în preajma lui Vodă. Aduceau vești amănunțite de fiece mișcare a oștilor păgîne.

Astfel, în sărbătoarea Bobotezei, cînd preoții au sfințit, față de măria sa, toate apele Moldovei, Ștefan-Vodă înțelese că pîlcurile pe care le rînduise el pe Siret și pe Bîrlad își făcuseră toată datoria, împungînd neîncetat și retrăgîndu-se pe valea Bârladului. Păreau într-adevăr anume sfințite acele ape care se cerneau din văzduh și se revărsau în bălți cu îmbielșugare, pe toate văile. Iarna se muiase la Crăciun. Vremea de moină se prelungea. Drumurile văilor se desfundau. Cu nespuse greutăți și cu mare vrednicie toată acea armie de o sută de mii de oameni, cu salahorii și coloanele ei, înainta ca să lovească oștile Voievodului. Limbile prinse mărturiseau unde se găsesc aceste oști. Acolo unde se găsesc, trebuie îngrămădit și prins Ștefan-Vodă, ca să se poată plini litera poruncii împărătești. După ce-i va zdrobi oastea, Hadîmbul îl va apuca de barbă și-l va duce într-un loc mai puțin plin de bălți și cu mai mult soare.

Două zile după Sfîntu-Ion, anul 75 al veacului, Ștefan-Vodă a văzut negură deasă asupra cuprinsurilor, între codri și între smîrcuri. Înțelegînd că acesta-i ajutorul pe care-l ceruse de la puterea cea mai presus de noi, și-a repezit cu grăbire poruncile, dînd înștiințare fiecărui căpitan unde să stea, cum să se miște și ce să săvîrșească. În zorii zilei, la 10 ianuarie, întăile elemente ușoare și mișcătoare ca și negura au luat contact cu fruntea oștirii lui Soliman-Beg. Era ceea ce s-ar chema astăzi o diversiune: adică buciume, tobe, strigări de război și săgeți, în lunca de dincolo de mlaștină, în laturea drumului pe care se afla intrată oastea. Acest atac de spaimă, călăuzit de oameni dibaci și cunoscători ai locului, a făptuit tocmai ceea ce trebuia să se întîmple. La strigătele de război, beii au răspuns numaidecît înturnînd bulucurile într-o lature, năpădind peste mlaștină. A

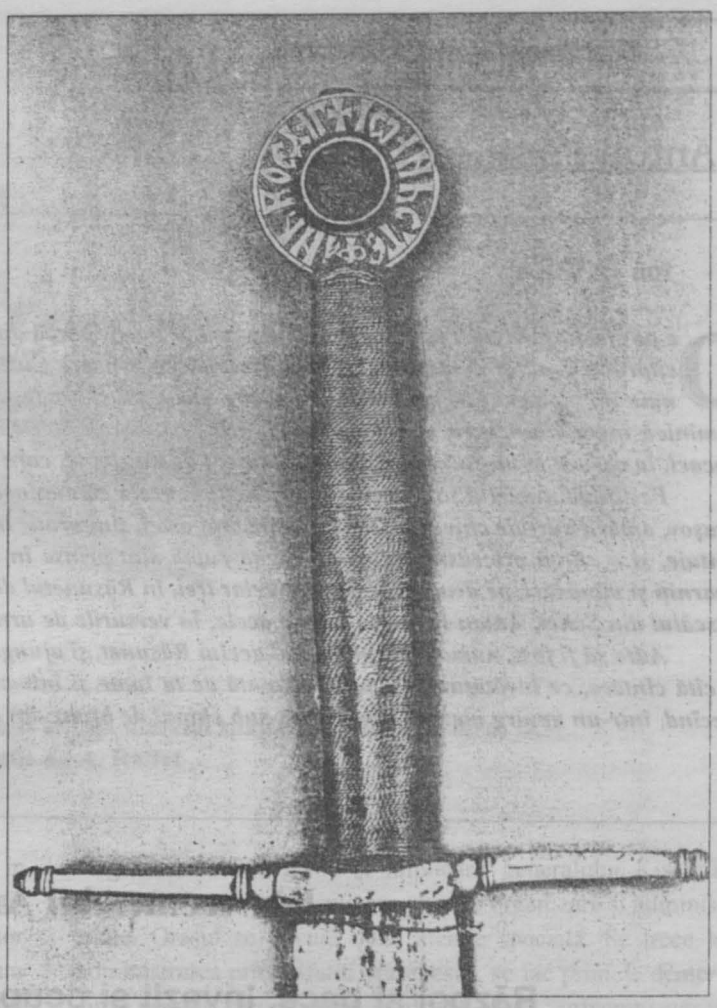

Mânerul sabiei lui Ștefan cel Mare

sunat poruncă să se spargă lunca. Vădindu-se astfel dușmanul căutat, urma neapărat ca fruntea și coada să se răsfrîngă în aceeași direcție, ca să împresoare, să covîrșească și să stropșească. Dar o mișcare de oști se face cu întîrziere. Locurile la Racova sînt înguste. Într-o parte s-au adunat apele dezghețului. În cealaltă parte prăpăstii și sihlă. Deci peste luncă, la limpeziș, unde stau desfășurate oști: asta e cheia de război a acelei zile. Însă, prin pîcla dimineții, pe cînd coloanele se angajau astfel către fantasme, oastea proaspăt gătită a Voievodului lovi în trei locuri din coastă și dindărăt. Acest atac principal, dat cu putere și repegiune, trebuia astfel călăuzit încît să rupă, deșteptînd spaimele mulțimii. Au rămas înomoliți în mlaștină bivolii cu bombardele. Șiragurile învălmășite s-au năpustit unele asupra altora tăindu-se. Îndărăt nu mai putea nimeni ieși fără a se supune fierului. Cei care au răzbit prin luncă după ce au tăiat-o cu săbiile, au dat de alte bălți. Au năzuit mai departe și i-au întîmpinat vînători de oameni care-i așteptau la locuri poruncite. Din toată armia aceea soarele de a doua zi nu a mai luminat decît ghemuri spîrcuite. Unele au fugit către Ionășești la vadul Siretului și de acolo către Oblucița, altele s-au plecat ostașilor moldoveni. În unii prinși au lucrat crîncen paloșele răzășilor. Unii bei și feciori de bei au fost închinați lui Vodă. Măria sa a poruncit numărătoarea morților și a căruțelor. A pus să se facă slujbă lui Dumnezeu pe cîmp, la Podul Înalt, față de pieirea care fumega încă în mlaștini, și a rînduit post întregii oștiri pe ziua de 11 ianuarie. [...]

(*Viața lui Ștefan cel Mare. Nicoară Potcoavă*, Editura Minerva, 1970)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

Anton Pann – 150

Ion HOREA

De pe Năsturel Herescu, intri într-un Bucureşti întors parcă din pîlpîirile unui amurg matein, sfîrşit în povestea rătăcitorilor Crai. Ştiu că nu mă aflu în tărîmul lor dinspre Curtea Veche, şi nici neamurile Arnotenilor nu-mi ademenesc închipuirea, în această lume dintre Călăraşi şi Dudeşti, dusă pînă la vremea lui Vodă Caragea. Calc, într-o duminică îngăduită visării şi hălăduielilor, prin mahalaua Udricani, cu Ion Ghica din amintiri, şi ajung în mahalaua Lucaci, la casa şi la mormîntul ciudatului dascăl de muzichie, care a fost Anton Pann.

Pe strada numelui său, două fuioare de fum arată că dumnealui ar mai fi acasă, întors de la Rîmnicu Vîlcii şi de la Braşov, amărît într-ale chivernisirii şi-ntr-ale dragostei, singuratic între proverbe şi întîmplările veacului. Un duh lăutăresc bîntuie, şi o sfîntă pricească, ofuri de inimă ruptă sînt prinse în bătaie de clopot, gîndul trece de miezul veacului, din tiparniţi şi mînăstiri, pe drumurile Ţărilor celor trei, în Răsunetul de imn al tuturor: Deşteaptă-te Române! Cît suflet a pus dascălul din Şchei, Anton Pann, la ceasul acela, în versurile de urnire ale Mureşanului! Ce îmbrăţişare de frate!

Atîta să fi fost, numai ceasul sfînt al acelui Răsunet, şi ajungea în veşnicie pătimirilor noastre. Dar cîtă înţelepciune şi cîtă cîntare, ce învăţătură scumpă, adunată de la lume şi întoarsă lumii, îndeamnă la căutarea lui, acolo unde sfîrşi, trecînd, într-un amurg matein, din strană, sub chipul de bronz din ograda bisericii Lucaci!

(*Drumuri şi fîntîni*, Editura Eminescu, 1988)

Din vremea lui Anton Pann

Război și pace. Invazii și ocupații. Revolte și revoluții

Ana Maria ORĂȘANU

Orgolii imperiale, schimbări în raportul dintre marile puteri, dar şi setea de libertate naţională şi socială au inflamat spaţiul european în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Se succedau conflictele armate aducătoare de tot ce poate fi mai rău cu momente de pace, de refaceri şi progres.

Această stare de fapt nu a ocolit Ţara Românească. Dimpotrivă. Bucureştii au reprezentat motiv, pretext sau scenă pentru numeroase evenimente dramatice.

În 1806, la 22 noiembrie, Rusia declara război Turciei pentru că, prin mazilirea domnului muntean Constantin Ipsilanti, fusese încălcat hatişeriful din 1802. Turcii au ripostat încercând să ocupe Capitala, dar bucureştenii "gătiţi toţi cu mic cu mare cu arme", au sărit în apărarea oraşului alăturându-se armatei ruse. Turcii s-au retras în dezordine, "unii încălecau pe cai fără şele şi fraie, alţii fără arme, alţii fără încălţăminte, alţii pe jumătate dezbrăcaţi şi alergau care încotro ca să găsească locul de ieşire fără să se întâlnească cu duşmanii". Cu toate că Ipsilanti a fost repus grabnic în tron, războiul a continuat până în 1812. La lupte au participat şi români, voluntari şi panduri, după cum citim consemnările unui contemporan: "au dat năvală norodul în toate părţile de se scrie ostaşi".

Pacea s-a aşternut greu. A fost nevoie de timp şi diplomaţie pentru ca cele două mari puteri să cadă la înţelegere, fiecare revendicând Ţara Românească şi Moldova. Un rol important i-a revenit lui Manuc-bei, celebritate a vremii prin personalitate şi avere, apreciat în egală măsură de ambii beligeranţi şi recunoscut oficial de ţarul Alexandru I care-i acorda crucea Sf. Vladimir pentru "multiple dovezi de credinţă şi sârguinţă către Rusia". Implicarea sa a fost benefică pentru soarta oraşului şi a locuitorilor. În acele momente, hanul pe care-l ridicase lângă Curtea Veche a devenit un loc al istoriei, al tratativelor de pace. Pacea semnată la 16 mai 1812 prevedea ca Ţara Românească şi Moldova să rămână sub suzeranitate otomană, iar teritoriile dintre Prut şi Nistru să fie încorporate Rusiei.

La finalizarea războiului ruso-turc din 1806 – 1812 a contribuit şi schimbarea relaţiilor dintre Franţa şi Rusia. În plină glorie, împărat peste 80 de milioane de europeni (din totalul de 150 de milioane), Napoleon îşi îndrepta atenţia spre extremul răsăritean al continentului cu intenţia declarată de a opri tendinţa de supremaţie a Rusiei. În 1812 a propus sultanului Mahmud o alianţă oferind Ţara Românească şi Moldova în schimbul unei armate de 100.000 de soldaţi, dar generalul Kutuzov a speculat situaţia de moment. Prin pacea

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

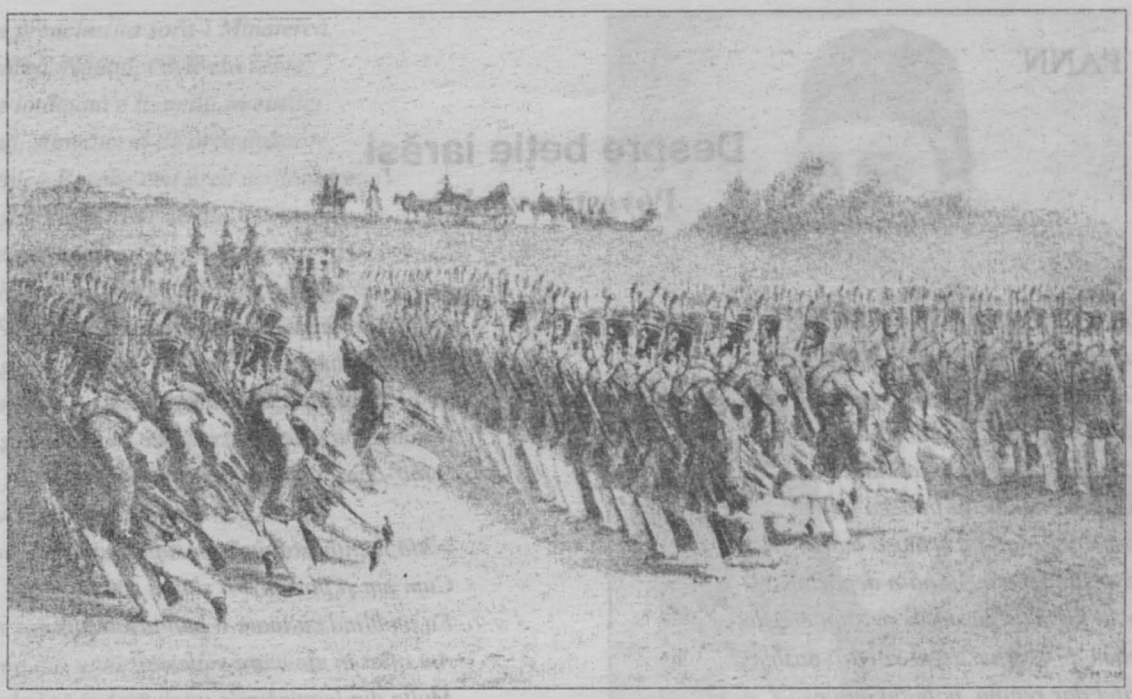

Infanteria românească defilând la București în fața marelui spătar Constantin Ghica, 1837. Litografie de A. Raffet

de la București a disponibilizat corpul de armată staționat în Moldova alăturându-l trupelor angajate în operațiuni antinapoleoniene. Campania din Rusia s-a soldat cu un răsunător eșec, pe care Napoleon îl comenta cu luciditate: "M-am înșelat nu asupra scopului și oportunității politice a acestui război, ci asupra felului de a-l face. Pure accidente, veritabile fatalități, o capitală incendiată, rapoarte false, intrigi supărătoare, trădare și prostie".

În 1821 izbucnea în Balcani războiul de independență al grecilor, principala forță antiotomană fiind Eteria. În aceste circumstanțe, Tudor Vladimirescu și pandurii săi au condus în Țara Românească lupta împotriva asupritorilor, "pentru dreptățile cele folositoare la toată obștea". Proclamațiile sale "către toți locuitorii orașului București" au avut efectul scontat și el "găsește inimi calde ce patria iubește". Sprijinul bucureștenilor i-a adus victoria vremelnică. Sfârșitul tragic al lui Tudor, ca și intervenția brutală a turcilor au produs mari necazuri orașului. Prinderea și uciderea arnăuților și a lui Bimbașa Sava a fost un nou prilej de jaf și teroare din partea oștirii otomane conduse de Cara Ahmed Efendi, chehaia bei al pașei de la Silistra.

În 1828 a izbucnit un nou război ruso-turc, cu același obiectiv – țările române. Luptele s-au purtat în Balcani și în Țara Românească, cu participarea unor detașamente de panduri. Tratatul de pace semnat la Adrianopol la 2 septembrie 1829 cuprindea la capitolul V "Actul osăbit pentru prințipaturile Moldova și Țara Românească". Se stipula restituirea cetăților dunărene Turnu, Giurgiu și Brăila, autonomia legislativă cu domni pământeni numiți pe 7 ani. Țările române intrau sub ocupație rusească până la plata despăgubirilor de război de-a lungul "perioadei regulamentare", când, conform Regulamentului organic și implicării generalului Kiseleff, s-au înregistrat importante progrese în organizare și administrație. Orașul se bucură de o atenție specială. Se trece la administrarea prin "Sfatul orășenesc", se fac primele demersuri pentru organizarea edilitară, iar "înfrumusețarea Bucureștilor" devine obiectul de activitate al unei Comisii conduse chiar de domnitor.

Anul 1848 a însemnat revoluții în multe țări europene. Pentru Țara Românească, Bucureștii au constituit punctul cel mai fierbinte – o Capitală condusă democratic de-a lungul câtorva luni printr-un guvern sprijinit de întreaga populație și alcătuit din capii revoluției. Înfrângerea precum și evenimentele sângeroase din 13 septembrie 1848 – lupta detașamentului de pompieri din Dealul Spirii cu trupele turcești, s-au dovedit momente dramatice, împovărând prin consecințe toți bucureștenii.

Războiul Crimeii (1853 – 1856) punea Rusia față în față cu Turcia, Anglia și Franța pentru o nouă tentativă de reașezare a zonelor de influență. Pacea de la Paris semnată pe 13 februarie 1856 dădea dreptul țărilor române să se autoguverneze sub monitorizarea puterilor europene și, indirect, le deschidea drumul spre Unirea din 1859.

Așa ni se înfățișează vremurile de început al secolului XIX. Apăsătoare, agitate, tulburi.

Un om sub aceste vremuri a fost și Anton Pann. Unul dintre mulții bucureșteni care în focul evenimentelor se entuziasma, se ascundea ori lua drumul bejeniei, dacă pericolul devenea iminent.

Întreaga sa viață de bucureștean se proiectează pe acest cadru istoric extrem de agitat.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Anton PANN

Despre beție iarăși

Povestea vorbii

Cînd a fost odată pre pămînt aleasă
Nobila Gutuie poamelor crăiasă,
Dînd oblăduire şi peste legume
Celor ce se află în întinsa lume,
Tronul îşi pusese sus la înălţime,
Întinzîndu-şi cortul în acea lăţime,
Sta înconjurată ca crăiasă mare
De destule poame pînă-n depărtare;
Iar în jos pe vale sta în şir supt coaste
Feluri de legume drept viteză oaste.
Astfel dar regina, nobila Gutuie,
Vru în rînduială tronul său să-şi puie
Şi după talente ce ea cunoscuse
Pe vestita Chitra cap a fi o puse;
Rodia alese cum şi pe Lămîia,
Piersica, Naramza pentru treapta-ntîia;
Iar a doua treaptă rîndui pe Părul,
Cu Cireaşa, Vişina, Zarzăra şi Mărul;
Iar pe supt aceştia Coarna şi pe Pruna,
Cu aceştia dară împlinindu-şi suma
Despre toată poama şi despre leguma
Sta din înălţime, se uita în vale,
Răspîndind la toate poruncile sale
Prin Migdalul tainic, ce îi sta la spate
Şi-i avea credinţă a păzi dreptate.
Deci bubosul Strugur, ce-şi avea şederea
Pe lîngă crăiasa cu apropierea,
Pîrcălab să fie cinste avusese,
De această slujbă vrednic s-alesese;
Însă el zavisnic către celelalte,
Care ocupase slujbe mai înalte,
Începu cu ură multe pîri să facă,
Socotind reginei astfel să se placă,
Şi pe d-altă parte poamele sărace
Nu avea de dînsul niciodată pace:
Nu-nceta în lături tot să se întinză,
Să se mai lungească, loc să mai coprinză;
S-atîrna de une, sugruma pe alte,
N-avea păs în sine de porunci înalte,
Bătăios, zburdalnic dintr-a sa natură,
Supăra pe toate prea fără măsură,
Îi plăcea să-şi bată joc de fiecare,
Ameţea o lume ca cu fermecare;
Într-aceste ş-alte cu semeaţă faţă,
Înfoiat în haine, răsucind mustaţă,
Plin de nebunie, cu arţag în sine
Se ardică-ndată, la crăiasa vine
A aduce pîră despre celelalte
Ş-într-acest chip zice cu strigări înalte:

– Mă închin, stăpînă, cu supus raport,
Cum am şi poruncă-n slujbă să mă port;
Eu umblînd cu toate-n bun prieteşug,
Am aflat în ele mare vicleşug!
Multe din legume rele uneltesc,
Rînduielii bune să împrotivesc;
Mai cu seamă Varza, cea-ngîmfată-n foi,
Umblă să aducă-n toate mari nevoi;
Ceapa cea bărboasă d-altă parte iar,
Ea înlăcrămează prunci şi mume chiar;
Prazul iar, mojicul, cu obrazul tras,
Are nişte fumuri de rup parcă nas;
Cînd e Usturoiul, el şi mai grozav
Turbură văzduhul cu al său năravv.
Ăşti protivnici dară n-au de tine păs,
Ci pre celelalte toate le apăs;
Eu acela care am puteri de mac
Ş-ameţesc simţirea ca un tiriac,
Ei mă venineză cu spirtosul duh,
Şi pe loc m-apucă tusea cu năduh;
Despre care astăzi veste ţi-am adus,
După datorie, ca un mic supus.

Auzind crăiasa vestea cea adusă
De mustosul Strugur, sluga-i cea supusă,
Zise către dînsul: – Ai tu mărturie
Ca să stea dovadă după datorie?
– Am, – el îi răspunse – şi nu o dovadă,
Ci îţi poci aduce chiar şi o grămadă,
Nu persoane proaste, ci de cinste-n lume,
Şi mă rog ascultă să le spui anume:
Am întîi dovadă pe Piperul care
E la fiecine prea la cinste mare;
Am şi după dînsul pe Ienibaharul,
Chimenul, Molotrul, Cimbrul şi Mararul,
Capera, Maslina, care sînt de frunte
Şi întîi poftite la oaspeţi şi nunte;
Pe lîngă acestea am şi pe Ciuperca

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Şi cu preacinstita sora-i Minaterca,
Mazărea, Năutul, cuvioasa Linte,
Care totdauna e la mulţi în cinste;
Bobul, stingătorul de orce duhoare,
Postnica Fasole, cea prea umflătoare;
Am şi preacinstitul verdul Castravete,
Agreşele, cum şi Coacăzele fete,
Şi ghebosul Roşcov, cel supus poruncii,
Cu Smochina care lesne-mpacă pruncii;
Am şi pe Curmaua cea în sîmbur tare,
Cum şi pe Castana cea cu miezul mare;
Am şi pe Stafida, soru-mea cea mică,
D-o fi priimită la ceva să zică;
De voieşti, aceştia gata sînt să vie
Ca să stea să spuie care orce ştie.

Cum simţi aceasta Ceapa totodată,
Cum e din natură foarte veninată,
Se-mbrăcă îndată, iute, cu mînie,
Douăsprezece haine puse de dimie
Şi cămăşi atîtea albe, supţirele,
Îmbrăcînd binişul roşu peste ele
Pieptănă şi barba-şi albă şi bătrînă,
Scuturînd-o bine de pămînt, ţărînă,
Pleacă necăjită-n toat-a ei putere,
Veninînd văzduhul de cătran şi fiere,
Pe pămînt tîrîndu-şi barba sa cea lată,
Sus în deal ajunse la crăiasa-ndată.
Cum intră de faţă gura îşi deschise
Şi cu îndrăzneală într-acest chip zise:
– Să trăieşti, stăpînă, pe înaltu-ţi tron,
Să ne fii la toate pururea patron,
Să-nfloreşti ca măru-n fiecare an,
Aibă-ţi chipul vesel faţa de şofran,
Rog cu plecăciune pînă la pămînt
Multa-ţi bunătate, pentru crezămînt;
Mincinosul Strugur multe ne-a pîrît,
Că-ntr-a noastră slujbă ne-am purtat urît,
Dar aceste toate cîte le-a vorbit,
Însuşi de la sine el le-a născocit
Te încrede mie, adevăru-ţi zic,
Că am barba albă, nu sînt copil mic;
Poci să-ţi fac îndată orce jurămînt,
Spre a te încrede la al meu cuvînt.

Cînd porni din gură Ceapa jurămîntul,
Zgudui îndată toată frunza vîntul,
Cît de groază multă jos se scuturară,
Paserile-n aer de prin crăci zburară.
Ascultaţi şi ce fel fuse jurămîntul,
Carea ca un ritor ş-au urmat cuvîntul:

– Jur cu dreptu-mi cuget să n-am parte eu
Într-această lume de tot neamul meu
Şi să nu mă bucur ca d-acel noroi
De al meu iubitul frate Usturoi,
Cum şi în osîndă să ajung să caz,
Ca să plîng de moartea socrului meu Praz;
Să se stingă neamul cuscrului meu Hrean,
Să-l mănînce viermii viu chiar în ăst an;
Să îngrop în viaţă şi să tînguiesc
Fiicele-mi Ridiche, care le iubesc;
Cum şi al meu unul ginere Ardei
Praf să se prefacă-n fiece bordei;
Să ajung eu însumi unchiului meu Nap
Şi mătuşii-mi Sfecla groapa să le sap,
Nici să am în lume parte-n ochii mei
De nepoţii Morcovi şi de Pătrunjei;
Să se rătăcească-n lunci şi prin cîmpii
Verele-mi drăguţe Broajbe şi Gulii,
Şi să n-am iar parte de Cartoful văr
De nu spui de faţă dreptul adevăr;
Şi bubosul Strugur de n-o fi mînţit,
Moartea mea să fie de tăios cuţit,
Cum şi să mă facă-n mici bucăţi pe loc
Şi să mă prăjască în tigăi pe foc.
Rog dar ca să fie Strugurul adus,
Ce-a bîrfit de mine şi minciuni a spus,
Voi prin judecată ca or eu, or el,
Să ni se aleagă dreptul la un fel;
Voi aci acuma la-ntrebări să stea
Şi minciuna spusă-n faţă să se dea.
Auzind crăiasa aste jurăminte,
Porunci Salatei, ce îi sta-nainte,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

(Zic) către Marulă şi către Lăptucă,
Că aci de faţă legile s-aducă,
Şi sobor s-adune-ndată prin chemare,
Frunte stînd Dovleacul cel cu capul mare,
Pepenile verde lîngă el să şază,
Şi slujbaşi să aibă împrejur spre pază
Pe Patlagelele-n roşu îmbrăcate
Şi pe cele-n vînăt, ce sînt veninate;
Bamiile încă, Loboda şi Ştirul
Să se afle faţă, să-mplinească şirul.

Deci acestea toate cum se adunară,
Pe mustosul Strugur îl înfăţişară,
Cumpăna, balanţa aducînd porniră
Şi pe cele spuse drept le cumpeniră.

Astfel dar pe Strugur l-au găsit cu vină
Şi că însuşi numai este de pricină;
Iar vinosul Strugur începu să plîngă
Şi ceru din partea-i mărturii să strîngă,
Dar şi fură-n spate-i trei ce îl iubiră
Şi să-i părtineze singure veniră:
Pepenile galben, Piersica, Caisa,
Dar nu ascultară a acestor zisa,
Ci îl osîndiră toţi ca dintr-o gură,
Cum şi hotărîrea dintru-ntîi făcură.
Pepenile, care părtinire puse,
Se crăpă în două, c-auzit nu fuse,
Piersica asemeni şi Caisa iară
De necaz şi ciudă-n loc să despicară;
Iar Urzica care sta aci zbîrlită,
Vrînd să ias-afară iute, necăjită,
Urzică-mprejuru-i pe cîţi îi atinse
Şi dintr-asta mare zarvă se aprinse;
Dar crăiasa foarte-n sine supărată
Cu urgie mare se porni îndată
Pe sirmanul Strugur prea greu să-l blesteme
Şi asupra-i toate relele să cheme,
Zicînd:
– Tu-n a ta viaţă, ca un blestemat,
Tot de lemne-n lume să fii spînzurat,
Soare să te arză, să te bată vînt,
Şi să nu-ţi ajungă trupul de pămînt;
Ochii ciori să-ţi scoată ş-alte paseri mici
Şi de bruma toamnei în bucăţi să pici,
Şi apoi în urmă prin cuţit tăios
Trupul tău să fie dat d-acolo jos,
Şi să n-ai pe nimeni a se umili
Ca să-ţi tragă clopot sau a te jeli,
Ci cu rîs, cu cîntec a te arunca,
Cum şi supt picioare-n danţ a te călca:
După ce dar astfel, cum zisei, te calci
Şi în mici fărîme dacă te prefaci,

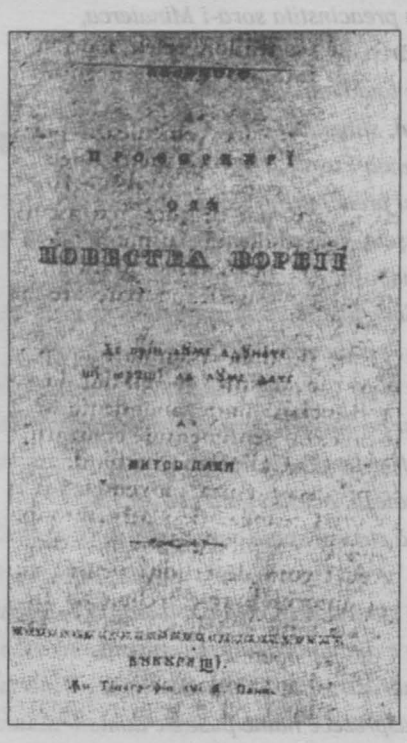
ПОВѢСТЬ
ЗА
ПОВЕСТЬ ВОРБІЙ

Povestea vorbii (foaia de titlu a ediţiei I – 1847)

Sîngele să-ţi stoarcă, trupu-ţi tescuind,
Şi să-l bea voinicii veseli chiuind;
Cu strigări şi jocuri a se bucura,
Cu oalele bîndu-l, bunuri a-şi ura,
Grijile să-şi uite în acel minut,
Să se socotească cei mai cu avut;
Unii iarăşi limba a-şi împleteci,
Iar neîndrăzneţii a se-nvoinici
Alţii iar, tăcuţii, cînd îl vor gusta,
Filosofi la vorbe a se arăta;
Alţii cînd dintr-însul vor ceva sorbi,
La arţag să prinză-n certuri a vorbi;
Alţii iar să meargă pe două cărări,
Cîinilor pe drumuri dînd întărîtări,
Cum şi ca nebunii vîntul ocărînd,
Să se tăvălească în noroi căzînd;
Alţii iar, cei lacomi, or pe unde mîn,
Îndărăt să-l toarne şi să-l verse-n sîn;
Alţi cu neruşine a se dezbrăca
Şi golaşi piperu-ntr-alţii a juca;
Alţii iarăşi bîndu-l, dîntr-al lui plecat
Să se bolnăvească şi să zacă-n pat;
Însă toţi aceştia cînd se vor trezi
Stînd să se căiască în cealaltă zi,
Să se ruşineze chiar de fapta lor.
Neîndrăznind să-şi scoată faţa la sobor.

Astfel dar blestemul fuse-n acel ceas
Care pînă astăzi îl vedem rămas.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din Colecţia de Memorie locală "N. Iorga" a Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

Anton PANN, *Noul Erotocrit*
Sibiu, 1837

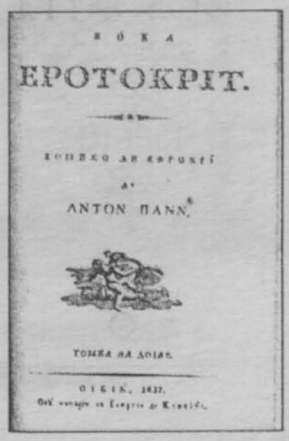
НОУА
EPOTOKPIT.
ANTON PANN
SIBIIU, 1837.

Dumnealui marelui medelnicer Alecu Bojoreanu să închină aceasta istorie

Domnul mieu!

Mai bine de doi ani este / De cînd eu am fost dat veste / Că aceasta povestire / Voi s-o pui sup tipărire. / Dar ar fi putut, zic, trece / Pe lîngă doi şi alţi zece, / Făr-a ieşi la iveală / Aceast-a mea osteneală, / Dacă virtutea-ţi romîna / Nu-şi întindea galant mîna, / A-i rîdica zăticnirea / Ş-a-i înlesni tipărirea; / Aşadar aceasta carte, / Cum să vede, avu parte, / Prin dumneata şi prin alţii / (Adică: prenumeranţii), / Să fie în tipar dată / D-a ta slugă preaplecată. 1837, februarie, Rîmnicul-Vîlcii. Anton Pann

PROTECTORAT
DU CZAR
LA ROUMANIE ET LA RUSSIE
PARIS

***Le Protectorat du Czar ou La Roumanie et la Russie. Nouveaux documents sur la situation européenne* par J. * R.**
Paris, 1850

L'ancienne Dacie, après la dispersion de la race indigène qui suivit la conquête romaine, et le repeuplement du sol à l'aide de colonies que Trajan y appela du sein même de l'Italie et des autres parties de l'empire, reçut le nom de Terra Romana. *Les descendants de ces premiers colons l'appellent encore aujourd'hui* Terra Romanesca. *Les lettrés la nomment* Roumanie.

La Roumanie ou Terre Romaine, autour de laquelle le Dniester, les monts Carpathes, la Theiss, le Danube et la mer Noire forment une frontière naturelle, comprenait les deux banats de Temeswar et de Crajova, la Transylvanie, la Valachie actuelle et la Moldavie avec la Bassarabie et la Bucovine...

Torquato TASSO, *La Gerusalemme liberata*
In Como, Presso i figli di C.A. Ostinelli, 1833

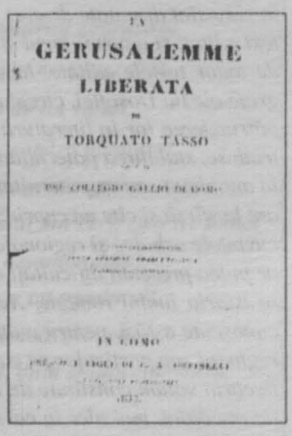
LA
GERUSALEMME
LIBERATA
DI
TORQUATO TASSO
IN COMO

Canto l'arme pictose e 'l Capitano, / Che 'l gran Sepolcro liberò di Cristo. / Molto egli oprò col senno e colla mano; / Molto soffrì nel gloriöso acquisto: / E in van l'Inferno a lui s'oppose, e in vano / S' armò d'Asia e di Libia il popol misto; / Chè il Ciel gli die favore, e sotto ai santi / Segni ridusse i suoi compagni erranti. // O Musa, tu, che di caduchi allori / Non circondi la fronte in Elicona, / Ma su nel Cielo infra i beati cori / Hai di stelle immortali aurea corona, / Tu spira al petto mio celesti ardori, / Tu rischiara il mio canto, e tu perdona / S'intesso fregi al ver, s'adorno in parte / D'altri diletti, che de' tuoi, le carte...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

DOSOFTEI – PSALTIREA ÎN VERSURI

Portretul lui Dosoftei (după tabloul aflat în colecția Mitropoliei din Iași) și semnătura autografă (după însemnarea de pe foaia de titlu a exemplarului din *Evanghelia* tipărită la București, în 1682, care a fost dăruit lui Dosoftei de mitropolitul Teodosie al Țării Românești și se află acum la casa memorială Dosoftei din Iași)

Notă asupra ediției

Cu toate că Dosoftei este unul dintre ctitorii literaturii române și ai limbii române literare, scrierile lui au rămas pînă astăzi relativ puțin cunoscute. Excepție face doar Psaltirea în versuri, *opera sa capitală, care a fost însă reeditată la intervale de timp foarte mari (în 1887 și 1974). Găsirea unei ediții mai cuprinzătoare, care să ofere posibilitatea cunoașterii mai amănunțite a operei poetice și a bogatei sale activități de traducător, a continuat să rămînă un deziderat al istoriei noastre literare și, mai ales, o datorie pe care cultura românească o are față de Dosoftei.*

Prezenta ediție, prin care ne propunem să suplinim în oarecare măsură această lipsă, a fost concepută în două volume. Primul, intitulat Versuri, adună toate stihurile, originale și traduceri, pe care le-a tipărit Dosoftei în scrierile sale cunoscute, precum și pe cele care au rămas în manuscris sau care i-au fost atribuite în ultimul timp. Al doilea volum, intitulat Proză, *cuprinde fragmente dintr-o serie de traduceri efectuate de Dosoftei (din* Istoriile *lui Herodot, din cronograful lui Matei Kigalas, din învățăturile morale și politice atribuite împăratului bizantin Vasile Macedoneanul, din* Mîntuirea păcătoșilor *a lui Agapie Landos, din* Viața și petrecerea svinților *și altele).*

Ambele volume au la sfîrșit o secțiune intitulată Note și variante, *în care sînt discutate diverse chestiuni filologice privitoare la fiecare text editat, și anume: locul și data cînd au fost elaborate și publicate de autor textele editate, locul unde se află unele manuscrise autografe ale lui Dosoftei, circulația prin copii manuscrise a unor texte și pătrunderea lor în literatura populară, stabilirea izvoarelor textelor traduse, stabilirea paternității lui Dosoftei asupra unor texte rămase în anonimat sau cu paternitate controversată și altele. Fiecare volum are la sfîrșit și cîte un cuprinzător* Glosar, *în care sînt înregistrate atît cuvintele arhaice și regionale cît și unele forme verbale arhaice care ar putea prezenta dificultăți de înțelegere cititorului mai puțin inițiat în istoria limbii române. Am înregistrat în glosar și unele cuvinte cunoscute astăzi, pentru a atrage atenția asupra sensului lor arhaic, regional sau particular pe care îl au în opera lui Dosoftei. Ilustrațiile fiecărui volum constituie de fapt o parte integrantă a aparatului critic al ediției, mai ales în cazurile în care sînt reproduse integral manuscrise autografe ale lui Dosoftei sau fragmente din textele originale ale unora dintre traducerile făcute de el.* [...]

N. A. URSU

Al. ANDRIESCU

... Dosoftei transpune în versuri românești, act de extraordinară temeritate artistică oricînd, dar mai ales atunci cînd se lucrează cu o limbă insuficient modelată, scrierea religioasă cea mai plină de poezie, *Psaltirea*, care exprimă, așa cum s-a remarcat de atîtea ori, o gamă lirică atît de diversă și atît de profundă încît deține, prin felul în care oglindește neliniștea sufletului uman, un loc unic în literatura veche a lumii. Ținînd seama de toate aceste circumstanțe, dar mai ales de lipsa unui exemplu pe care i l-ar fi putut oferi lui Dosoftei tradiția românească și chiar cea ortodoxă, greco-slavonă, cercetătorii români și chiar străini n-au încetat să se întrebe de unde i-a venit ierarhului moldovean îndemnul să pornească la această faptă? Răspunsul cel mai simplu, dar poate că și cel mai lesnicios, a fost căutat în literaturile cu tradiții cunoscute și recunoscute în traducerea versificată a psalmilor. [...]

Traducerea în versuri a psalmilor a fost pentru Dosoftei, într-o măsură mult mai mare decît s-a spus pînă astăzi, o chestiune de vocație literară. Om de o cultură largă, foarte bine informat pentru epoca sa, Dosoftei cunoștea fără îndoială *Psaltirea* poetului polon Kochanowski. Mobilul care-l îndeamnă să îndrăznească gîndul unei traduceri poetice este însă interior și, într-un fel, ni-l declară chiar poetul, în închinarea către domnitor, cînd precizează acordul sufletesc deplin între vechiul psalmist, creatorul poeziei originale, și el ca traducător. Dosoftei a fost impresionat de poezia psalmilor citind originalul, nu o traducere modernă, și gîndul său a fost să-i tălmăcească așa fel încît să-l poată apropia pe cititorul român de vibrația lor lirică cea mai autentică și mai profundă. Calea aleasă era aceea a unei traduceri literare versificate: "pentru-aceea cu multă trudă și vreme-nedelungată, precum am putut mai frumos, am tîlcuit ș-am scris". Vedem aici declarația unui creator cu conștiință istorică și nu a unui simplu traducător aservit unui model poetic, oricît de prestigios ar fi acesta. De altfel numai un poet conștient de forțele sale se poate încumeta să încerce o astfel de lucrare: transferarea poeziei psalmistului în limba română așa fel încît "să poată trage hirea omului către cetitul ei". [...]

* Ediție critică de N.A. URSU. Studiu introductiv de Al. ANDRIESCU. Editura Minerva, 1978.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Foaia de titlu a exemplarelor din *Psaltirea în versuri* reparate de Gh. Asachi

Psalmul 136

La apa Vavilonului,
Jelind de țara Domnului,
Acoló șezum și plînsăm
La voroavă ce ne strînsăm,
Și cu inemă amară,
Prin Sion și pentru țară,
Aducîndu-ne aminte,
Plîngeam cu lacrămi herbinte.
Și bucine ferecate
Lăsăm prin sălci aninate,
Că acoló ne-ntrebară
Aceia ce ne prădară
Să le zîcem viers de carte
Într-acea streinătate,
Ca-n svînt muntele Sionul
Cîntări ce cîntam la Domnul.
Ce nu ni să da-ndemînă
A cînta-n țară streină.
De te-aș uita, țară svîntă,
Atuncea să-mi vie smîntă,
Și direapta mea să uite
A schimba viers în lăute!
Și să mi să prinză limba
De gingini, jelindu-mi scîrba,
De te-aș mai putea uita-te,
Ierusalime cetate,
Nainte de nu te-aș pune
În pomene-n zîle bune.
Să nu uiț, Doamne svinte,
De Edom ce-au zîs cuvinte
Svintei cetăț împrotivă,
Cu rău din gură zlobivă:
"Răsipiți-i zidiuri nalte,
Deșertat de bunătate!"
Tu, fată vavilonească,
Răul va să te tîlnească!
Va fi și-acela-n ferice
Ce-ț-va veni să te strice,
Că ți să va-ntoarce darul,
Cum ne-nchini tu cu păharul,
Cînd cuconii tăi de ziduri
Vor zdrobi-i ca nește hîrburi.

Psalmul 46

Limbile să salte
Cu cîntece nalte,
Să strige-n tărie
Glas de bucurie,
Lăudînd pre Domnul,
Să cînte tot omul.

Domnul este tare,
Este-mpărat mare
Preste tot pămîntul
Și-ș ține cuvîntul.
Supusu-ne-au gloate
Și limbele toate,
De ni-s supt picioare
Limbi de pre supt soare.

Alesu-ș-au șie
Parte de moșie
Țara cea dorită,
Carea-i giuruită
Lui Iacov iubitul,
Ce-i ține cuvîntul,

Mila să-ș arate
Cea de bunătate
Spre noi, ticăloșii,
Precum ne spun moșii.

Pre vîrvuri de munte
S-aud glasuri multe
De bucine mare,
Cu naltă strigare,
Că s-au suit Domnul
Să-l vază tot omul.

Cîntați în lăute,
În zîcături multe,
Cîntați pre-mpăratul,
Că nu-i ca dîns altul
Să domnească-n lume,
Cu svîntul său nume,
Cîntați să-nțăleagă
Preste lume largă.

Că Dumnezău poate
Pre limbi preste toate,
De le îmblînzește
Și le-mpărățește.
Scaunul dă rază
Unde va să șază
Domnul din direapta,
Să-mpărțască plata,
Pre boieri, pre gloate,
Pre limbile toate.

Și cine să-nalță
Din hire sămață,
I-a vedea tot omul
Cum i-a certa Domnul.

Stihuri la luminatul herb a Țării Moldovei

Capul cel de búor, a fiară vestită,
Sămnează puterea țării nesmintită.
Pre cîtu-i de mare fiara și buiacă,
Coarnele-n pășune la pămînt îș pleacă.
De pre chip să vede búorul ce-i place,
C-ar vrea-n toată vremea să stea țara-n pace.
C-atunci toată vita poate de să-ngrașe,
Fără zăhăială, într-a țării pașe.
Dară une date are și ea toane,
De-ș calcă vrăjmașii și-i vîntură-n coarne.
Pentr-aceea-ș poartă cunună de aur
Într-a sale coarne, în cele de taur.
Stau împregiur dînsă trei planite-n hoarbă,
Soarele și Luna, și Venus, podoabă.
Din ce să-nsămnează țara că rodește
În tot feli de hrană, de le prisosește.
Și pre vremi de pace oamenii zburdează
Într-agonisită, că pot de-ș lucrează.
Vînul și cu grîul, și cu de tot viptul,
Cu cirezi și turme, copără pămîntul.
Dară miere dulce! Cine poate spune
Ce-au miluit Domnul din ceri, că-s tot bune!
Cine poate scrie toate de-amănuntul,
Că știută este țara-n tot pămîntul!
Și-mbogățăsc lesne, fără de zăbavă,
Creștinii Moldovei, dînd Domnului slavă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Restituiri

Librăria şi birourile

Cartea Românească

I. SIMIONESCU

Ideea înfăptuirii unei mari edituri româneşti a svâcnit în mijlocul frământărilor dela Iaşi. Nici n'apucară bine să se desluşească zorile izbândei finale şi urmară discuţii, în cerc restrâns, asupra diferitelor probleme, mai ales culturale, care se iveau depe urma nouilor perspective istorice. Ca o coincidenţă de bun augur, consfătuirile aveau loc în Aula vechii Universităţi, sală în care, pe vremuri, s'au ţinut conferinţele Societăţii Junimea, cu o covârşitoare influenţă asupra progresului nostru cultural.

Apărătorul hotărît şi tenace al înfiinţării unui institut de editură, cu scop de a contribui la cultura mulţimii, şi la cimentarea sufletească din provinciile ce aveau să se unească, a fost regretatul Profesor Ion Athanasiu. El a făurit primele statute ale Societăţii visate, din care au rămas multe puncte şi în actualele statute ale "Cărţii Româneşti", cum e crearea unui fond cultural, participarea lucrătorilor la beneficii etc.

Împrejurările economice, schimbate de războiu, au dus la îndeplinirea gândului lui Athanasiu, mai repede şi mai măreţ decât l-ar fi putut închipui fostul rector al Universităţii din Bucureşti, primul preşedinte al Consiliului de Administraţie al Societăţii "Cartea Românească".

Firme vechi, cu renume câştigat, nu se mai încumetau să facă faţă, izolate, nouilor cerinţe. Împrejurările le-au împins la unire.

Astfel a luat naştere, în anul 1919, marele institut de editură "Cartea Românească", aproape în acelaş timp când vechiul institut "Socec" trecea în stăpânirea D-lor Schwartz & Şaraga. Se creeau în felul acesta isvoare de mari forţe în domeniul editurii.

Trăinicia instituţiei "Cartea Românească" este asigurată chiar dela început, căci ia naştere din fuzionarea altor trei instituţii, care au contribuit în largă măsură la progresul cultural al ţării, dinainte de războiu. Din firmele I. St. Rasidescu de sub conducerea D-lui Carol Rasidescu, "Theodosiu Ioaniţiu & fii" de sub conducerea D-lui Niculae Ioaniţiu, şi din editura "Sfetea" de sub conducerea regretatului C. Sfetea, s'a format "Cartea Românească" cu sprijinul material al Băncii Româneşti. Capitalul iniţial de 12.000.000 lei a ajuns cu timpul la 100.000.000 lei.

Sediul Sfetea, de lângă Sft. Gheorghe, era excentric. S'a simţit deci nevoia dintr'o dată, ca librăria să se instaleze într'o încăpere mai centrală. S'a cumpărat clădirea Societăţii "Minerva" din B-dul Academiei 3-5, azi transformată într'un măreţ palat, cu faţadă impunătoare în simplicitatea ei, cadrând de minune cu noul palat al Universităţii din apropiere. Întâmplarea s'a nimerit bine. Librăria cea mai mare din ţară nu putea să fie prea departe de înaltul focar de cultură al neamului întreg. În trecerea lor spre Universitate, miile de studenţi zilnic întâlnesc în calea lor dovada progresului uimitor ce se face pe tărâmul culturii româneşti.

Atelierele la început erau şi ele răsleţite, în diferite părţi ale oraşului, ceeace însemna o mare pierdere pentru activitatea Societăţii. Inconvenientul fu îndepărtat din 1922, când s'a ridicat pentru atelierele industriale, o masivă clădire de beton armat, pe terenul cu o suprafaţă de 6.000 m.p. din Şos. Bonaparte 58-60. În acest chip Societatea "Cartea Românească" a înzestrat capitala ţării cu o industrie înfloritoare, cea mai mare în ramura industriilor grafice şi de editură. De viaţa ei este legată viaţa şi buna stare a unei armate de aproape 1.200 de funcţionari şi lucrători.

Activitatea Societăţii "Cartea Românească" este complexă, cuprinzând trei ramuri bine distincte, puse sub aceeaş conducere centrală.

A. *Industria Grafică* este concentrată în Atelierele din Şos. Bonaparte. [...] De cum intri în ateliere, rămâi surprins de felul metodic cum sunt împărţite sălile. Vei găsi sute de oameni lucrând cu febrilitate în zecile de secţii. [...] Din toate aceste secţii "Cartea Românească" scoate anual tot ce închipuirea omenească a născocit că s'ar putea lucra din hârtie: dela cea mai simplă broşură până la cea mai desăvârşită carte de artă; dela afişul-înştiinţare până la afişul reclamă în 14 – 15 culori. Apoi cele mai variate lucrări, cum sunt: acţiunile, timbrele, tablourile cromolitografice, precum şi cutii de diverse forme şi mărimi pentru ţigări, parfumuri, bomboane, casete în zeci de culori cu reliefuri, poleite cu aur şi argint etc. Toate tipurile şi formatele de registre, carnete, dosare, bibliorhapte, agende, calendare, şi altele.

La sfârşitul acestor pagini s'au dat câteva modele de imprimările făcute în Atelierele "Cărţii Româneşti" după metoda tipografică, litografică şi fotogravură. Dar numai un cunoscător în arta grafică îşi poate da seama de ceeace poate produce un atelier de mărimea celui al "Cărţii Româneşti". În secţia zeţăriei cu 120 lucrători se culeg, într'o singură zi, cuvinte compuse din 500.000 de litere; aşezându-se literele într'un singur rând, s'ar putea împrejmui cu ele grădina Cişmigiu. Dacă s'ar pune alături toate coalele de hârtie trecute într'un an prin maşinile "Cărţii Româneşti" s'ar putea face un brâu care să încingă pământul la ecuator.

Pentru ajutorarea personalului, pe lângă Ateliere funcţionează o cantină, unde lucrătorii pot lua masa cu 15 lei pe zi, iar elevii cu 10 lei. Există de asemenea şi un cabinet medical de prim ajutor şi tratamente uşoare, în care doi medici şi o moaşă dau consultaţii gratuite. De câţiva ani funcţionează şi o casă de pensie pentru toţi funcţionarii.

Producţia anuală a atelierelor, în care lucrează cam 700 lucrători şi lucrătoare, cu salariu anual de 35.000.000, este aproximativ de 1.200.000 kgr. de material confecţionat. Pentru transportul acestui material ar fi nevoie de un tren cu o lungime de 960 metri.

Afară de Atelierele centrale, "Cartea Românească" mai are ateliere complect organizate în oraşele: Chişinău, Cluj şi Diciosânmartin.

B. *Comerţul de librărie*. Pentru a-şi putea desface produsele sale, "Cartea Românească" a fost nevoită să dea o desvoltare cât mai vastă comerţului de librărie. Astfel Librăria centrală din B-dul Academiei No. 3-5 şi Edgard Quinet No. 4 se poate spune că este cea mai mare librărie din România.

Ea ocupă subsolul, parterul şi etajul întâiu al palatului central şi are raioane de vânzare pentru cărţi literare româneşti şi străine, cărţi didactice, articole de papetărie şi confecţiuni, articole de pictură, galanterie, articole de sport, material didactic, gramofoane, plăci, radio, jucării precum şi o sală de expoziţie de pictură, cunoscută sub numele de "Sala Ileana".

A doua librărie, "Cartea Românească" o are în Calea

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Moșilor 64, fosta librărie C. Sfetea.

În imobilul din Calea Moșilor se află și depozitul principal de cărți, ca și serviciul de expediție pentru întreaga țară.

Ținând seamă de importanța pe care o poate avea o librărie, în promovarea culturii naționale din provinciile alipite, "Cartea Românească" a socotit că îndeplinește o datorie către neam, înființând chiar cu sacrificii, sucursale în centrele cele mai de seamă din ținuturile românești. Există filiale de ale "Cărții Românești" la Chișinău pentru Basarabia; Timișoara și Lipova pentru Banat; Cluj, Brașov și Diciosânmartin pentru Ardeal.

Afară de aceste librării și sucursale, "Cartea Românească" are peste 600 corespondenți și reprezentanți în toată țara, cari fac oficiul de colportori ai produselor ei.

C. *Editura*. Dela înființarea ei chiar, Societatea "Cartea Românească" și-a stabilit un plan de editură în conformitate cu starea generală culturală din țară.

Cultura mulțimii a fost pusă pe planul întâiu, și în această direcție "Cartea Românească" a săvârșit, cu hotărîre și continuitate, mai mult de cât oricare altă instituție similară, particulară sau de Stat.

Ea n'a urmărit un câștig, deoarece prin statute se menține în fiecare an un fond cultural, uneori și de un milion de lei, pentru susținerea bibliotecilor ieftine pe care le editează, în diferite domenii de cunoștințe.

Sute de mii de exemplare s'au răspândit astfel în mulțimea dornică de citit, prin "Pagini Alese din Scriitorii Români". Aproape 2.000.000 de broșuri din "Cunoștințe Folositoare", adevărată enciclopedie științifică și geografică, s'au împrăștiat în numeroasele biblioteci sătești înființate de particulari sau de instituții ca "Fundația Voevodul Mihai" și Direcția Educației Poporului.

"Calendarul Gospodarilor" apare regulat de 11 ani; din această carte de citire, a săteanului, dar și a celor din orașe, s'au vândut peste un sfert de milion de exemplare, întâlnindu-se în orice sat cât de izolat din țară.

La acestea, dacă se adaugă Biblioteca Agricolă și Biblioteca Minerva se poate scoate în relief cu toată obiectivitatea, partea însemnată pe care a luat-o "Cartea Românească", abia într'un deceniu de activitate, la răspândirea culturii generale.

Răspândind gustul de citit în mulțime, ea pregătește astfel terenul pentru înțelegerea și desfacerea cât mai largă a literaturii și științei românești.

În această direcție "Cartea Românească" și-a făcut pe deplin datoria. Ea a fost singura instituție de editură, care a stabilit premii literare și științifice, pentru lucrări inedite, obținând astfel un succes moral însemnat.

Catalogul ei general cuprinde capitolele cele mai variate, dela poezii la opere de specialitate științifică, dela cărți cu preț redus la adevărate lucrări de artă pentru bibliofili. Din această din urmă categorie merită mențione: *Adrian Maniu*, *La gravure sur bois en Roumanie*, frumoasele colecții de stampe ale D-lui *Olszewski*, ediția aleasă din *Poveștile M. S. Regina Maria*, *Niculăiță Minciună* de *Brătescu Voinești*, cu planșe originale colorate, sau opera *Divina Comedie*, tradusă de Coșbuc, adnotată de D-l Prof. Ortiz, cu stampe și desenuri tot așa de alese ca în edițiile de lux străine.

Clasicii români au fost scoși din uitare prin ediții îngrijite, "Cartea Românească" asigurându-și exclusivitatea operelor lui Coșbuc, Slavici ori Vlahuță.

Din monumentala operă a marelui istoric *A. D. Xenopol*, *Istoria Românilor* în 14 volume, au apărut până acum 12 volume, iar celelalte două vor ieși curând, încheind astfel o lucrare de editură grea și costisitoare, tipărită cu toată îngrijirea cerută de însemnătatea operei, unică în felul ei.

"Cartea Românească" se mândrește că a putut înlesni apariția operelor celor mai de seamă scriitori români de astăzi și al căror nume, în schimb, a contribuit în largă măsură la vaza de care se bucură această instituție, nu numai în țară, dar și în străinătate.

Ca romancieri și nuveliști își au operele editate exclusiv sau în mare parte la "Cartea Românească": Agârbiceanu I., Arghezi T., Brătescu Voinești I., Bucuța Emanoil, Kirițescu C., Petrescu Cezar, Rebreanu L., Sadoveanu M., Stănoiu Damian, Teodoreanu Ionel și Al. și alții.

Ca poeți: Blaga L., Botez Demostene, Carp O., (G. Proca), Codreanu M., Crainic N., Davidescu N., Măinescu I., Maniu A., Militaru V., Pillat I., Topârceanu G., Voiculescu V. și alții.

Ca scriitori populari: Cristescu Florian, Diaconescu Pantelimon, Dulfu P., Gorovei A., Lungianu M., Popescu Bâjenaru I., Speranția Th., Vissarion I. și alții.

Printre autoare: Bucura Dumbravă, Otilia Cazimir, Cunțan M., Mantu Lucia, Petrescu Lucreția.

Ca autori dramatici: Davila A., Goga O., Iorga N., Sorbul M.

Din domeniul criticii literare și al biografiei: Ibrăileanu G., Lovinescu E., Mehedinți S. (Soveja), Sanielevici H., Simionescu I., Vianu T.

Din domeniul diferitelor cercetări științifice: Antonescu G. G., Cantacuzino Matei, Cuza A. C., Cătuneanu I., Dr. E. Juvara, Marinescu G. Dr., Paulescu C. Dr., Slăvescu V., Tafrali O. etc.

Necesitățile culturale fiind atât de variate, potrivit împrejurărilor istorice în care se află țara noastră, activitatea editorială a "Cărții Românești" este și mai complexă.

Ea a tipărit traduceri din clasicii noștri în limba minoritară; a susținut lupta din ce în ce mai grea în editarea cărților de curs primar. În ce privește cărțile de curs secundar, "Cartea Românească" și-a dat toată silința de a pune în mâna elevilor cele mai bune manuale, atât din punct de vedere pedagogic cât și tehnic. Azi instituția deține cam 60% din întregul stoc de cărți didactice folosite în școli.

Ca o încununare a activității sale editoriale de un deceniu, "Cartea Românească" a întreprins publicarea unei opere măreție, unice în România. Este împlinirea unei lipse simțite de toți și de multă vreme, dar în acelaș timp o largă contribuție la opera de apropiere sufletească între locuitorii țării de ori ce neam. E vorba de *"Dicționarul enciclopedic ilustrat al limbei române"* întocmit de D-l Prof. Univ. I. A. Candrea. Partea 2-a, *"Dicționarul istoric și geografic"*, este datorat D-lui Prof. G. Adamescu. Această lucrare monumentală, față de mijloacele noastre tehnice, va fi la înălțimea prinosului adus prin ea neamului și țării. Va cuprinde peste 2.000 pagini cu peste 10.000 ilustrații în mare parte referitoare la țară, ca și hărți, planșe în culori și în afară de text.

Opera e pe jumătate tipărită și va apărea negreșit în cursul anului 1931.

Dacă s'ar strânge la un loc toate cărțile ce se tipăresc într'un an la "Cartea Românească" și s'ar pune una lângă alta cu cotoarele în afară, s'ar putea alcătui o bibliotecă, ce ar ocupa o suprafață de 6 ori mai mare decât fațada mărețului palat al librăriei.

Dacă instituția "Cartea Românească" în scurta vreme de funcționare a biruit greutățile vremii și ale începutului ori cărei organizări temeinice, ajungând în fruntea instituțiilor similare din țară și asigurându-și o viață sănătoasă și trainică în viitor, faptul se datorește în bună parte înțelegerii, destoiniciei, hărniciei și spiritului sănătos ce domnesc în conducerea ei. Partea tehnică e sub directa supraveghere a D-lui C. Rasidescu, cunoscător adânc al meseriei, începută ca ucenic în atelierele tatălui său. Partea comercială e stăpânită de competința D-lui N. Ioanițiu, urmaș al unei tradiții vechi de negustori români în ramura librăriei. La început a fost de mare sprijin priceperea deplină în ale editurei a regretatului C. Sfetea.

Pe lângă cei doi conducători tineri și pricepuți într'o activitate de fiecare clipă, se adaugă sfatul competent, vegherea neobosită asupra totalului din partea directorilor administrativi și a unui consiliu de administrație luminat, format din personalități competente în ale culturii sau comerțului. Nu se poate lăsa nemenționată și râvna întregului personal, dela zețari până la procuriști. Într'o solidaritate demnă de laudă ei își pun toată tragerea de inimă în serviciul de care se leagă și buna lor stare.

Propășirea, vădită din an în an, a unei asemenea instituții de cultură nu poate să fie decât de un real folos pentru înaintarea sufletească a neamului întreg. ("Boabe de grâu", nr. 8/1930)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

Mircea TOMUŞ

[Caragiale – o nouă lectură]

Văzută ca un univers întreg şi complet, pe care îl inaugurează şi-l instituie ca atare expresia narativă a genezei sale, proza lui Ion Luca ni se dezvăluie, treptat, prin componentele sale, interpretate, de această dată, printr-o grilă eliberată de încărcătura prejudecăţilor critice, vechi de mai bine de un secol, ca o încercare de a îmbrăţişa sensurile lui de ansamblu şi de a răspunde la întrebările lui fundamentale: care este mecanismul esenţial al existenţei universale şi cum funcţionează el? Ce loc ocupă individul uman în această construcţie complexă şi cum se defineşte sau este definit, el şi destinul lui, în încurcata interdeterminare de factori care îl veghează sau influenţează? Fireşte că, între aceştia, cel istoric ca şi cel geografic au o pondere însemnată şi un rol pe măsură, dar perspectiva deschisă spre universal, în ale cărei linii de fugă se înscriu, în mod firesc şi necesar, şi traiectoriile componentelor luate în parte, reprezintă un semnal cât se poate de limpede că exerciţiul auctorial, care poate fi numit, în alţi termeni, creativitate narativă, nu ţinteşte numai la acest nivel al pitorescului determinat de timp şi de loc. Este momentul să răsturnăm raporturile interne ale formulei prin care ne propunem să-l înţelegem pe Caragiale-tatăl: faţă cu luarea în stăpânire critică a ansamblului operei sale şi cu anularea opticii discriminatorii, care separa între texte majore şi texte sau exerciţii minore şi punea, între acestea din urmă, pe cele care erau taxate drept prelucrări mai mult sau mai puţin simple, acest scriitor nu mai poate fi definit numai ca un mare şi chiar genial realist, maestru al criticii şi satirei care îşi permite răgazuri sau momente de destindere prin sondarea comorilor folclorice sau testarea adâncimilor armoniei universale prin periodice îmbăieri în evenimente simfonice. Raporturile se anunţă cu totul altele: întrebările adresate necunoscutului, misterului existenţei, pe care iubitorul simfonismului german le deslueşa în cadenţele concertelor ascultate la Dresda sau Leipzig, sunt cele care răsună, cu de la sine putere, în propria lui operă; fiecare grupare textuală, mai întinsă ori mai concentrată, de la *Temă şi variaţiuni* la *Două loturi*, prin *Ultima emisiune*, *Situaţiunea* şi chiar prin *Bubico*, *D-l Goe* sau *O zi solemnă*, nu reprezintă altceva decât căutarea unui răspuns la cioburi sau fragmente din neliniştitoarea întrebare, aceea, cea mai mare, ultima, bubuituri în poarta cu care misterul existenţei este ferecat cu şapte lăcate. Exerciţiul lecturii vechilor cronici, al redeşteptării bătrânelor mituri, ca şi cel al urmăririi programului simfonic reprezintă mijloacele prin care vechea întrebare îşi caută abordări sau formulări mai potrivite.

Din moment ce am început noua lectură a operei lui I.L. Caragiale prin intermediul textelor lui teatrale, le putem folosi, pe acestea, ca treaptă pentru pasul următor în acest demers; în fond, intrarea în universul prozei lui s-ar putea face pe mai multe alte trasee, fiecare din ele având atât avantaje şi dezavantaje evidente cât şi acea notă de convenţionalitate pe care o are orice element dintr-o construcţie abstractă. Nu atât locul de intrare este important, cât spaţiul unde se intră, faptul că teritoriul în care urmează să se exercite interpretarea şi pe care, de fapt, operaţiunea exegetică îl şi defineşte este dimensionat de o cu totul altă concepţie asupra întregului operei.

Ne poate servi drept inel de legătură cu textele teatrale nu numai şi neapărat forma dialogală în care sunt dispuse câteva din textele lui narative, cât felul în care este sau nu este prezentă vocea auctorială în aceste texte. Astfel, faţă cu situaţia din piesele de teatru, în care vocea auctorială era cu totul disimulată de aspectul cu desăvârşire impersonal al indicaţiilor de regie, câteva texte în proză continuă această procedare. Aşa sunt, în primă instanţă, *Un pedagog de şcoală nouă* şi *Art. 214*, în care, chiar dacă o anume turnură colocvială a textului dintre replici ar putea presupune un grad de personalizare a vocii auctoriale, este evident că instanţa auctorială ţine cu tot dinadinsul strategiei de exprimare să se de-personalizeze, să îmbrace acea ţinută de convenţie cât mai obiectivă; căci vorbeşte, oare, în cele ce urmează, o anumită persoană, eventual cea a autorului care a şi scris textul respectiv?: *Vom da aici mai la vale conferenţa în rezumat, apoi câteva note, luate după natură, despre activitatea în* praxă *a eminentului pedagog.* Nici recomandările privind descifrarea cât mai corectă a pronunţiei accentuat dialectale a personajului, în care se poate descoperi chiar intenţia formală a unui pact între autor şi cititor, nu alterează cu nimic ţinuta impersonală pe care *vocea* şi-o impune: *Trebuie în prealabil să spunem că d-sa, totdeauna înainte de* e *şi* i, *pronunţă pe...* şi aşa mai departe. Este adevărat că, din punct de vedere strict formal, adică elementar gramatical, textul este pe deplin personalizat; dar tot atât de adevărat este că această personalizare manifestă este dublată de o la fel de manifestă şi de perfectă urbanitate aparentă a aceluiaşi text. Aici, însă, se află fisura şi capcana: civilitatea absolută a exprimării auctoriale contrastează profund, radical, absolut chiar cu grosolănia *figurii* portretizate prin text; căci, atenţie mare!, "personajul" caragialean nu este numai păgubos prin limbaj şi pronunţie, ci mai ales abo-

Bibliografie

A. Lucrări originale

a. Istorie şi critică literară

1. *Gheorghe Şincai*, viaţa şi opera, Editura pentru literatură, [Bucureşti], 1965; lucrare distinsă cu Premiul Academiei Române pe anul 1965.
2. *15 poeţi*, Editura pentru literatură, Bucureşti, 1968; lucrare distinsă cu Premiul Asociaţiei Scriitorilor din Cluj pe anul 1968.
3. *Carnet critic*, Editura pentru literatură, Bucureşti, 1969.
4. *Răsfrângeri*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1973; lucrare distinsă cu Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1973.
5. *Istorie literară şi poezie*, Editura Facla, Timişoara, 1974.
6. *Opera lui I.L. Caragiale*, vol. I, Editura Minerva, Bucureşti, 1974.
7. *Mihail Sadoveanu*, universul artistic şi concepţia fundamentală a operei, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978.
8. *Mişcarea literară*, Editura Eminescu, Bucureşti, 1981.
9. *Romanul romanului românesc*, Editura Gramar 100+1, Bucureşti; vol. I, 1999, vol. II, 2000.
10. *Teatrul lui Caragiale dincolo de mimesis*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002; lucrare distinsă cu Premiul Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor pe anul 2002.

b. Beletristică

1. *Întoarcerea*, roman, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1983.

c. Teatru

1. *Jocul măştilor*, revista "Transilvania", Sibiu, nr. 12, 1987; text interpretat la teatrul radiofonic, Radio România.
2. *Glonţul de argint sau adevărata moarte a lui Avram Iancu*, revista "Ros-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

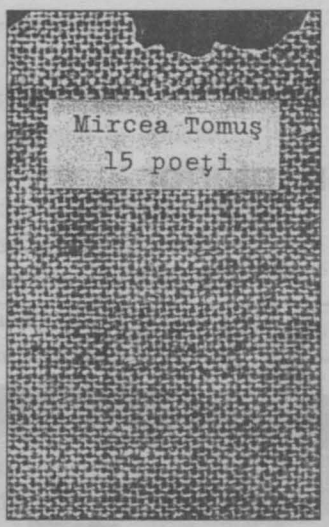

minabil prin comportare. Tratând cu maximă civilitate un astfel de "prototip" subuman, textul vocii auctoriale se poziționează într-o situație delicată, subminându-și propria credibilitate. Dar pierzându-și credibilitatea pe o dimensiune, *vocea* nu o poate avea pe nici o alta, inclusiv pe aceea a personalizării. Și, atunci: cine *vorbește* cu adevărat în aceste texte? Autorul își asumă, cu o anumită ostentație descifrabilă în detaliile lor intime, răspunderea lor, am putea-o numi gramaticală, adică strict formală, dar tocmai prin acest joc de-a ostentația/ascunderea el se îndepărtează și chiar se leapădă de orice legătură cu ele. Încât prototipul pe care l-a imaginat fantezia creatoare a prozatorului este lăsat să plece în lumea fanteziei scrisului, cititului și comentariilor cu propriile lui puteri, așa după cum l-a conceput demiurgul său impasibil și apropiat/depărtat.

Iar valoarea bucăților de proză adunate de autorul lor sub un titlu generic în tocmai asta constă: în posibilitatea de construcție imaginativă a unei *figuri* de narativitate prin mijloace așazicând în relief, sau în contrast, care "sculptează" mai evident, mai plastic, mai încărcat de valori senzitive decât orice alt mijloc. Procedeul luat din textele scrise pentru teatru, în care vocea auctorială este de-personalizată până la a deveni un instrument strict mecanic, este perfecționat printr-un simulacru de personalizare care nu face decât să o de-personalizeze mai eficient și mai mult.

În *Art. 214*, ostentația personalizării manifeste, dar false, printr-un pact cu cititorul, pare a lipsi sau măcar a fi atenuată; textul (vocea) auctorial(ă) pare a tinde spre acea neutralitate deplină care este semnul unei de-personalizări reale; este acea voce ascunsă pe care o transcriu cu litere cursive autorii ca indicații pentru regizori, scenografi și actori:

Un biurou de avocat. Ora 9 dimineața.

Avocatul, un licențiat începător, stă la biuroul său, studiând niște hârtii.

O cocoană intră urmată de un tânăr.

Este adevărat că, în continuare, până a nu lăsa cuvântul figurilor pe care le pune în scenă, adică în pagină, vocea auctorială își continuă misiunea; dar nu în sensul prin care ar câștiga în prezență personalizată:

Cocoana este îmbrăcată, cum purtau înainte vreme mahalagioaicele, cu barej havai legată la cap, rochie și pieptar de lână de aceeași coloare, și un tărtănaș conabiu, făcut cu igliță; în mâni, mănuși de imitație de mătase fără dește. Și textul *vocii* urmează cu compunerea feței, a gesticulației și înfățișarea însoțitorului cocoanei. Sporind textul, vocea continuă să rămână impersonală pentru că, în fapt, adausul nu completează funcția sau prezența vocii; el sporește și dă consistență nivelului de realitate/ficțiune pe care îl trimite "în scenă", în scena textului, și îl instituie prin aceasta.

E pe cât de ușor pe atât de instructiv de comparat, din acest punct de vedere, cele două texte interpretate până acum: *Un pedagog de școală nouă* și *Art. 214*. În cel dintâi, nivelul de realitate/ficțiune nu este încă independent; pe de o parte, pentru a se manifesta, adică pentru a se afirma, mai are nevoie de asistența unui adevărat pact de complicitate între autor și cititor, care să dea, spre exemplu, expresie cât de cât adecvată felului particular al exprimării lui verbale; pe de alta, el nu are consistența senzorială necesară pentru a se manifesta autonom, ceea ce obligă pe autorul (demiurgul) său să-l exprime *povestindu-l* în mai multe secvențe. Câtă vreme, în *Art. 214*, după ce este imaginat (conceput) și trimis (pus) în scenă (pagină), planul de realitate fictivă se comportă autonom, exprimându-se și definindu-se prin puterea internă a propriilor determinate de tramă narativă și comportament expresiv.

Este ceva ce vine din teatru, dar care, pe de o parte, limitează o anume tendință din poietica teatralității, iar, pe de alta, o lărgește. [...]

tirea Românească", Sibiu, nr. 7-8, 1996.

d. Ediții, antologii, prefețe

1. George Coșbuc, *Fire de tort*, *Cântece de vitejie*, poezii, vol. I și II, Editura pentru literatură, [București], 1968, Colecția "Biblioteca pentru toți"; prefață.

2. Lucian Blaga, *Poemele luminii*, Editura pentru literatură, [București], 1968, Colecția "Biblioteca pentru toți"; prefață.

3. V. Voiculescu, *Zahei orbul*, roman, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1970; prefață.

4. *Efigiile naturii*, antologia pastelului românesc, în colaborare cu Petre Stoica, Editura Minerva, [București], 1971; prefață.

5. V. Voiculescu, *Teatru*, ediție îngrijită de I. Voiculescu și Mircea Tomuș, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1972; prefață.

6. V. Voiculescu, *Capul de zimbru*, *Iubire magică*, nuvele, Editura Minerva, București, 1972, Colecția "Biblioteca pentru toți"; prefață.

7. V. Voiculescu, *Zahei, a vak*, regeny, Dacia Könyvjiadó, Kolozsvár, 1972; prefață.

8. G. Bacovia, *Scântei galbene*, *Joltâie iskri*, ediție bilingvă româno-rusă, București, 1972; prefață.

9. Vladimir Stojšin, *Gură veștedă*, roman de dragoste, traducere din limba sârbă de George Bulic, Editura Dacia, Cluj-Napoca; prefață.

10. Adam Puslojić, *Apă de băut*, [în românește de Nichita Stănescu și Ioan Flora], Editura Univers, [București], 1986; prefață.

e. Colaborări la periodice: articole, studii, cronici literare, recenzii etc., apărute din anul 1955 și până astăzi în revistele: "Steaua", "Gazeta literară", "România literară", "Scrisul bănățean", "Orizont", "Iașul literar", "Convorbiri literare", "Cronica", "Ateneu", "Tomis", "Astra", "Contemporanul", "Tribuna", "Transilvania", "Rostirea românească".

f. Colaborări la radio și televiziune: Radio Cluj, Radio România, T.V.R., Radio Târgu Mureș.

B. Traduceri

1. Pierre Francastel, *Realitatea figurativă*, Editura Meridiane, București, 1971.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteci bucureștene

Scrisori din interior

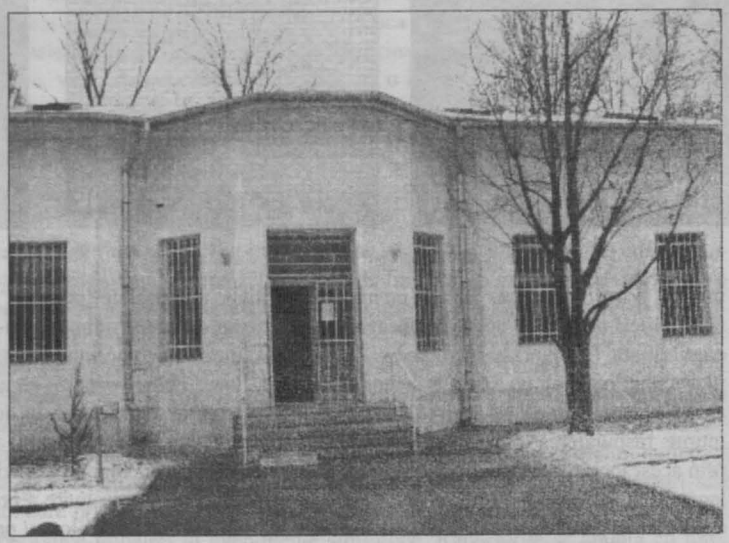

Semne bune, anul are!?

Biblioteca Metropolitană Bucureşti a finalizat, la începutul acestui an, etapa întâi a proiectului de modernizare şi reorganizare a primei filiale de sector, inclusă în programul de îmbunătăţire a serviciilor specifice unei biblioteci publice. Sunt jenat să vă reamintesc că, de decenii întregi, singura bibliotecă publică a Bucureştilor are "asigurată", de către autorităţile administrative, infrastructura pentru derularea serviciilor de informare şi lectură publică doar pentru 53% din populaţia capitalei României. Mai mult, există sectoare unde asemenea servicii sunt posibile numai pentru 8 – 15% din totalul populaţiei, Sectoarele 3 şi 5 Bucureşti, sectoare cu mari probleme de ordin social, cultural şi civic, fiind "fruntaşe" la obturarea accesului liber la informare şi lectură publică. Lipsesc locaţii, iar cele 2 – 3 care sunt (în loc de 10 – 12 filiale), nu corespund, în marea lor majoritate, standardelor. Mai mult, o bună parte dintre ele se află în diverse stadii de revendicare sau în zone fără vad.

În ciuda numeroaselor semnale, directe şi indirecte, oficiale şi neoficiale, transmise de-a lungul anilor de conducerea instituţiei, autorităţile administraţiei publice bucureştene nu au reuşit să conştientizeze rolul bibliotecii publice, singura instituţie care stochează informaţia şi cunoştinţele umanităţii şi comunităţii, inclusiv activitatea acestor autorităţi, pe care, apoi, prin mijloace specifice, le pune la dispoziţia oricărui cetăţean în mod gratuit.

Biblioteca publică rămâne, fără nici o îndoială, cea mai importantă instituţie publică a comunităţii, cu rol decisiv în informarea oamenilor de toate vârstele şi cu ocupaţii dintre cele mai diverse sau fără ocupaţie. Nu mai este necesar să spun ce rol important are biblioteca publică în formarea personalităţii umane, în formarea şi reconversia profesională. V-aţi convins că frecventarea bibliotecii duce la atenuarea stărilor conflictuale şi a tensiunilor intracomunitare prin punerea la dispoziţie a tot ceea ce este necesar pentru o cât mai bună informare şi cunoaştere a ceea ce se întâmplă în jurul membrilor comunităţii pentru a le uşura existenţa. Biblioteca publică contribuie, totodată, la o mai bună comunicare între membrii unei microcomunităţi prin manifestările pe care le organizează, prin facilitarea dialogului cu personalităţi, autorităţi şi membri ai comunităţii, ceea ce conduce la reducerea gradului de alienare, pe care tot mai mulţi semeni o resimt în condiţiile stresante, de tranziţie perpetuă, în care trăim.

Din acest punct de vedere, vă scriu unele lucruri cu amărăciune. Bucureştii se află într-o situaţie limită, fiind depăşit nu numai de toate capitalele statelor est-europene, ci chiar de multe capitale de judeţ din România, la capitolul asigurării infrastructurii la standarde minimale. Pare un lucru normal, atâta timp cât autorităţile municipale bucureştene au refuzat, decenii la rând, să facă minimul efort de înţelegere a importanţei uriaşe a informaţiei (informaţia = putere) şi lecturii pentru cetăţenii cărora le administrează, nu-i aşa, interesele! Ce-i drept, în anii din urmă, bugetele au fost mai măricele, insuficiente, însă, pentru aducerea serviciului public bucureştean de lectură şi infor-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

mare comunitară la standardele legislației românești în domeniu.

Printr-o atentă planificare a cheltuirii banilor alocați, conducerea instituției a trecut la aplicarea unui ambițios program de modernizare și reorganizare a sistemului de filiale, precum și a sediului central. Biblioteca Metropolitană București are promisiunea autorităților de a i se asigura două-trei locații în zone lipsite de asemenea servicii publice de informare și lectură. Extrem de puțin, față de cele 35 – 40 de locații necesare. Așteptăm materializarea lor. Dați-ne locațiile și finanțarea la nivelul legislației actuale! De restul ne ocupăm noi!

De pildă, în urma unei investiții de doar 2,5 miliarde de lei și a unui eficient și susținut efort fizic și intelectual, pe 22 ianuarie a.c. s-a deschis prima filială modernizată, fapt care constituie începutul exprimării cu adevărat a ceea ce trebuie să fie biblioteca publică bucureșteană pentru membrii comunității. Cel târziu în iunie 2004, **Filiala DIMITRIE BOLINTINEANU** va reprezenta îmbinarea fericită dintre informația pe suport tradițional (hârtia) și cea în format electronic, la care se adaugă alte tipuri de suport. Cele peste 31.000 de documente de bibliotecă au fost organizate în trei secții. Una este destinată celor mai tineri utilizatori. Aici s-a amenajat o **ludotecă** și, deocamdată, o **stație de lucru** electronică pentru jocuri și accesarea informațiilor stocate, fie în memoria calculatorului, fie prin serviciile oferite de **Internet**. Tot aici, se găsește **bibliografia școlară** (limba și literatura română și, parțial, limbi străine) pentru elevii de gimnaziu și liceu, care locuiesc în zona pentru care funcționează filiala. Altă sală asigură **împrumutul general** al documentelor de bibliotecă din toate domeniile de cunoaștere și, totodată, oferă accesul la **modulele de informații comunitare**: **Despre SECTORUL 1 și BUCUREȘTI** (de la activitatea Primăriei Sectorului 1, legislație și până la proiectele de vacanță sau ofertele comerciale ale hipermarketurilor bucureștene);

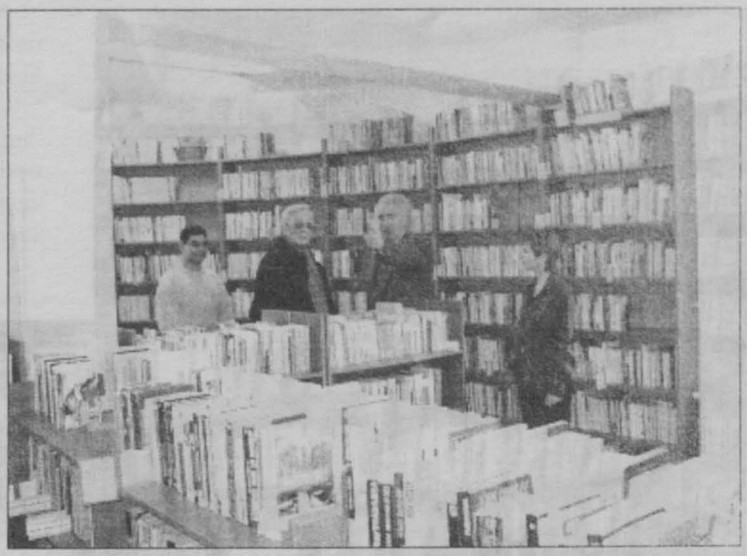

Despre ROMÂNIA; **Despre UNIUNEA EUROPEANĂ**; **Despre TERRA** sau informații generale privind biblioteca (deținute de filială și Biblioteca Metropolitană București în colecțiile lor), ce există achiziționat despre un anumit subiect, unde se găsesc acele documente de bibliotecă ș.a., precum și activitatea pe care o desfășoară. Punctul **Periodice** asigură accesul la lecturarea gratuită a abonamentelor filialei. Totul, atât pe suport hârtie, cât și în format electronic. La etaj, se află Secția **Multimedia** cu posibilități de accesare și studiere a lucrărilor de referință (enciclopedii, dicționare, tratate, sinteze, albume de artă, ghiduri, culegeri de probleme etc.) în format tradițional sau electronic. Toate acestea nu ar fi fost puse în practică fără o bună colaborare între serviciile și birourile instituției, colegii înțelegând, tot mai mult, necesitatea de a fi permanent în serviciul personalului de la filiale sau relații cu publicul. Nu uităm nici pe voluntarii anonimi care ne-au ajutat cu toată dragostea și cot la cot cu angajații. Da, există voluntari și în București! În Bucureștii Noi. Fără toți acești colaboratori nu am fi putut finaliza prima etapă a dezvoltării și reorganizării filialei. Au fost unele probleme cu propria clasă muncitoare, cantonată, încă, în visele și lenea paradisului antedecembrist. Cu siguranță, vor fi rezolvate de conducerea instituției extrem de receptivă la toate propunerile noastre.

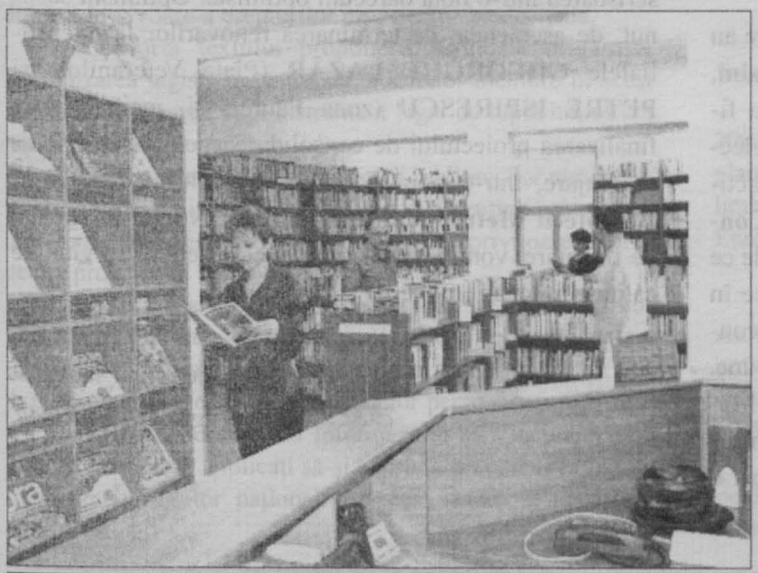

În viitorul apropiat va fi instalată rețeaua **INTRANET**, ce va lega principalele filiale ale Bibliotecii Metropolitane București. Prin completarea cu noi calculatoare, la Filiala **DIMITRIE BOLINTINEANU**, și nu numai, se va putea accesa orice informație existentă în lumea virtuală. Utilizatorii vor putea comunica cu prietenii din orice colț al planetei și accesa site-urile cele mai diverse, care să astâmpere curiozitatea și setea lor de cunoaștere.

Biblioteca publică bucureșteană, **Biblioteca Metropolitană București**, trece pragul spre viitor. Viitor prezent, repetăm, în multe capitale de județ

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ale României.

Ambientul deosebit, constructorii găsind, cu bani puțini, soluții tehnice de efect, face din această locație un punct de atracție și sub aspectul arhitectural. Ne face plăcere să constatăm că **Primăria Sectorului 1** s-a implicat concret (nemaiaruncând, ca altele, pisica doar în curtea Consiliului General al Municipiului București) cu diverse materiale, publicații și multe flori care dau și mai multă intimitate interioarelor. Ambient primitor asigurat de personal cu o mare disponibilitate și dragoste față de semeni: **Delia Boian**, **Floarea Popa** sau **Nicu Vengher**, unii aflați la începutul călătoriei pe drumul spinos al complexei profesii de **bibliotecar public**, cu multe satisfacții și bucurii în ciuda salarizării discriminatorii.

Asigurarea finanțării programului Bibliotecii Metropolitane de achiziții a documentelor biblioteconomice, care în 2004 se ridică la suma de 7.000.000.000 lei, va duce, negreșit, la creșterea valorii informaționale a fondului existent, la satisfacerea cerințelor tot mai diverse ale celor care solicită serviciile cochetei filiale din Parcul Bazilescu (Bucureștii Noi: Stația Bazilescu – 20; 97; tel. 667.38.90), deschisă de luni până joi între orele 9 – 17 și vinerea între 9 – 16.

La redeschiderea filialei, printre autoritățile care au dat curs invitației, s-a aflat dl primar **Vasile Gherasim**, care ne-a asigurat de întregul său sprijin în dotarea filialelor existente în Sectorul 1 București cu aparatură electronică și alte materiale necesare bunei desfășurări a activității acestui serviciu public. Tot mai mulți aleși în **Consiliul General al Municipiului București** au înțeles de ce există un asemenea interes pentru bibliotecile publice în Occident și de ce sunt atât de bine dotate. Mai greu de convins sunt la capitolul finanțare! Totuși, există semne bune.

Este o certitudine că numai cu noi, **Biblioteca Metropolitană București**, nu veți mai fi vitregiți de informație macro și microcomunitară. Este, de altfel, un paradox al marilor capitale, unde populația este afectată tocmai de lipsa informației microcomunitare, de informația utilă care să contribuie cu adevărat la civilizare și evoluție. Într-un loc în care își au sediul central mai toate cotidianele, revistele, radiourile și televiziunile naționale, avide de știri de "interes național" de tipul "găina care naște pui vii", "nepotul își ucide senin bunica" sau "cu cine s-a mai văzut vedeta X", adevăratele și atât de rarele evenimente autentice, cum a fost această mică, în aparență, dar uriașă, în realitate, victorie a culturii bucureștene, sunt ignorate sau tratate ca un fapt banal.

Nu ne plângem. Doar constatăm. Pe noi, oamenii ne iubesc și ne calcă pragul. De la elevul speriat că nu reușește să-și facă tema dată la școală, până la studentul neliniștit care își pune nădejdea în noi că-și va găsi liniștea neliniștilor spirituale care-l bântuie, de la șomerul dezorientat, ce nu-și poate învinge frica de ziua de mâine și care vine în speranța găsirii ideii ce îl va duce la salvarea familiei, până la pensionara dornică de amintirile tinereții, ascunse în paginile cărților sau la cel care vrea doar să mai schimbe o vorbă cu un om deștept... Căci, nu întâmplător, bibliotecarul public este eminența cenușie a comunității în slujba căreia se află!

Comunicarea și informarea comunitară este scurtcircuitată, în cazul Bucureștilor, tocmai prin reducerea la existență a doar 44 de "filiale" ale Bibliotecii Metropolitane București, față de cele minimum 80 câte ar fi necesare. Deseori ni se adresează o întrebare tipic gazetărească. "Domnule, mai vine lumea la biblioteca publică!?" Sigur că vine. Numai că, mai întâi, trebuie să existe biblioteca publică. Asta înseamnă să-ți îndeplinești cu adevărat rolul de importanță strategică dat de legiuitor.

Finalizarea apropiată a proiectului de modernizare și reorganizare a altei biblioteci publice de sector, **Filiala LIVIU REBREANU** (Sectorul 3, cartierul Titan), urmând derularea altor proiecte, ne-a determinat să începem scrisoarea într-o notă oarecum optimistă. Optimism susținut, de asemenea, de terminarea renovărilor la microfilialele **GHEORGHE LAZĂR** (Piața Veteranilor) și **PETRE ISPIRESCU** (zona Făurei) și, mai ales, de finalizarea proiectului de consolidare, modernizare și reamenajare, într-o nouă formulă, a **Sediului central al Bibliotecii Metropolitane București**. Numai în funcție de finanțare, vom putea asigura bucureștenilor servicii de calitate în locații moderne și primitoare.

Pe curând, cu multă sănătate,

Sergiu GĂBUREAC

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

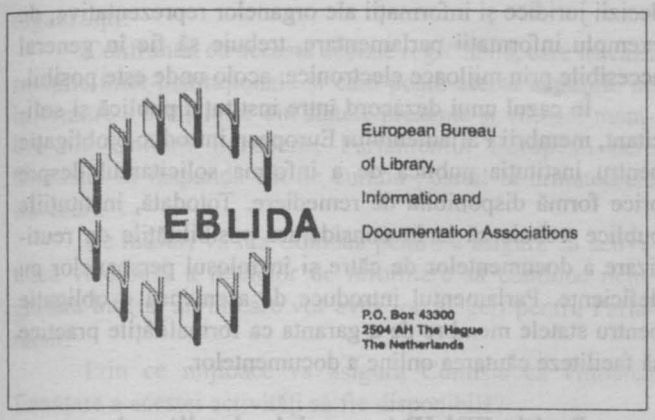

EBLIDA

Orizonturi
Programe
Inițiative

EBLIDA la IFLA 2003

Colegii noștri de la IFLA și-au organizat conferința anuală la Berlin, în august 2003.

Ca și în anii trecuți, EBLIDA a participat la acest eveniment care reunește comunitatea internațională a bibliotecilor. Barbara Schleihagen, fost director EBLIDA, a fost una dintre multele persoane implicate în organizarea conferinței, ale cărei rezultate au fost remarcabile.

Reprezentanții Comitetului Executiv EBLIDA precum și un important număr de membri ai organizațiilor noastre au fost de asemenea prezenți la conferințele și atelierele pe teme de interes pentru instituțiile de patrimoniu cultural.

Directorul EBLIDA, Maria Pia Gonzalez Pereira, a făcut o prezentare în fața Comisiei Europene și a participat la un interviu despre rolul și misiunea EBLIDA, care a fost transmis de mass-media din Germania.

Sperăm să ne întâlnim din nou la Buenos Aires, în 2004!

Intrarea în vigoare a drepturilor proprietății intelectuale

Comisia Europeană a înaintat Parlamentului și Consiliului European, în luna ianuarie 2003, o propunere pentru o directivă privind măsurile și procedeele pentru asigurarea intrării în vigoare a drepturilor proprietății intelectuale.

Conform textului propunerii, Comisia urmărește armonizarea legislației naționale a statelor membre în acest domeniu și crearea unui instrument legal de luptă împotriva pirateriei și contrafacerii.

Ca reprezentantă a comunității bibliotecilor europene, EBLIDA a examinat textul directivei și potențialul ei impact, așa cum s-ar aplica legislației comunitare privitoare la protecția proprietății intelectuale.

EBLIDA și-a exprimat îngrijorarea în fața instituțiilor UE despre un potențial risc al penalizării disproporționate a încălcărilor minore și faptul că dreptul la informare nu trebuie să interfereze cu protecția datelor personale.

EBLIDA dorește să informeze și să-i încurajeze pe toți profesioniștii implicați să-și exprime preocuparea în fața reprezentanților lor naționali în acest stadiu al elaborării directivei.

Pledând activ în favoarea cunoașterii posibilului impact al acestei directive asupra activităților instituțiilor de patrimoniu cultural, EBLIDA a elaborat un prim document care declară preocupările primordiale ale comunității noastre față de directivă.

După intense negocieri și înainte de publicarea proiectului de raport al Parlamentului European pe această temă (septembrie 2003), EBLIDA și-a exprimat în mod oficial poziția, comunicată și reprezentanților Parlamentului European și ai Comisiei Europene, cuprinzând preocupările și recomandările noastre referitoare la formularea directivei și la viitoarea ei aplicare.

În prima etapă a procedurii de co-decizie, EBLIDA a reușit să atragă atenția membrilor Parlamentului European, care fac parte din Comitetul Afacerilor Juridice și al Pieței Interne. Unii dintre ei și-au bazat amendamentele făcute proiectului de raport pe recomandările exprimate în documentul EBLIDA. Amendamentele depuse de membrii Parlamentului European până în 8 octombrie 2003 vor fi discutate în 20 octombrie și votate în 4 noiembrie.

Conform multor opinii, este puțin probabil ca dezbaterea pe acest subiect să se termine curând. Așadar, EBLIDA va rămâne în prima linie în acțiunea de susținere a instituțiilor patrimoniului cultural european.

Un nou plan de acțiune pentru promovarea învățării limbilor străine și a diversității lingvistice

În urma unei consultări publice (încheiată la 10 aprilie 2003), Comisia Europeană a prezentat la 24 iulie 2003 un plan de acțiune (2004 – 2006) pentru îmbunătățirea învățării limbilor și pentru promovarea diversității lingvistice în Europa.

Planul de acțiune cuprinde două direcții:

1) Stabilirea contextului și a principalelor obiective. Au fost identificate trei domenii de acțiune: extinderea beneficiilor învățării limbilor pe tot parcursul vieții către toți cetățenii; îmbunătățirea predării limbilor și crearea unui mediu general mai bun pentru învățare.

2) Propunerea unei serii de acțiuni la nivel european pentru susținerea inițiativelor autorităților locale, regionale și naționale.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Conform comunicării Comisiei, trebuie "să se utilizeze mai bine resursele existente şi personalul din şcoli şi universităţi, biblioteci, reţele locale şi centre de educaţie a adulţilor". Finanţarea provine prin programele Socrates, Leonardo da Vinci şi Media Plus.

Comisia va publica, după un interval de cinci ani, un raport de monitorizare asupra situaţiei diversităţii în programele de predare a limbilor în Uniunea Europeană. În plus, Comisia trebuie să analizeze acţiunile întreprinse la toate nivelele şi să raporteze Parlamentului şi Consiliului în 2007.

Sunt Sistemele de Management al Drepturilor Digitale compatibile cu taxele?

Sistemele de Management al Drepturilor Digitale (DRMS) nu sunt numai dispozitive pentru controlul accesului la conţinutul digital. Sau, cel puţin, nu ar trebui să fie. DRMS sunt mijloace de furnizare a acestui conţinut şi ar trebui să ajute bibliotecile în administrarea accesului la serviciile pe care le oferă.

În februarie 2003, EBLIDA a elaborat un document despre acest subiect relevant, în care unele aspecte sunt subliniate ca fiind esenţiale pentru biblioteci şi utilizatori în ceea ce priveşte DRMS. Dar există multe întrebări ridicate de dezbaterea la nivel european despre modul de reglementare a DRMS şi TPM şi despre problema taxelor pentru copierea în interes privat; de pildă, sunt taxele compatibile cu DRMS?

Comisia Europeană cheamă părţile implicate să discute acest subiect în ateliere şi conferinţe, putându-se ajunge astfel la o cooperare între domeniul tehnologiei, deţinătorii de drepturi şi utilizatori.

La începutul lunii septembrie 2003, în contextul unei conferinţe organizate la Bruxelles, la care a participat şi EBLIDA, argumentele pro şi contra eliminării taxelor pentru copierea în interes privat nu au formulat încă un răspuns clar.

Directivă despre reutilizarea documentelor din sectorul public

La 25 septembrie 2003, Parlamentul European a adoptat o serie de amendamente şi şi-a modificat poziţia cu privire la directiva de reutilizare şi exploatare comercială a informaţiilor din sectorul public. Aceasta trebuie să evite nevoia unei concilieri. Directiva urmăreşte stabilirea unui set minim de reguli care să guverneze exploatarea comercială şi necomercială a informaţiilor deţinute de sectorul public.

Sectorul public colectează, verifică şi disemineză informaţii în multe domenii de activitate. Dacă aceste date se folosesc mai mult, se speră ca publicul general şi companiile să poată beneficia mai mult de piaţa internă. Membrii Parlamentului European subliniază faptul că deschiderea către public a documentelor deţinute de sectorul public reprezintă un instrument fundamental pentru extinderea dreptului la cunoaştere.

Parlamentul introduce o limită generală de timp de trei săptămâni pentru prelucrarea cererii solicitantului şi oferirea informaţiilor pentru reutilizare. În ceea ce priveşte plata, Parlamentul stabileşte ca, la cerere, instituţiile sectorului public să indice baza de calcul pentru plată.

În plus, membrii Parlamentului European au menţionat că acolo unde se fac plăţi, venitul total nu trebuie să depăşească costurile totale de colectare, producere, reproducere şi diseminare a documentelor, cu un beneficiu rezonabil al investiţiei, corespunzător regulilor de autofinanţare a instituţiei publice implicate. În ceea ce priveşte accesibilitatea, "informaţiile de bază", adică texte de legi şi reglementări, decizii juridice şi informaţii ale organelor reprezentative, de exemplu informaţii parlamentare, trebuie să fie în general accesibile prin mijloace electronice, acolo unde este posibil.

În cazul unui dezacord între instituţia publică şi solicitant, membrii Parlamentului European introduc o obligaţie pentru instituţia publică de a informa solicitantul despre orice formă disponibilă de remediere. Totodată, instituţiile publice trebuie să ia în considerare posibilităţile de reutilizare a documentelor de către şi în folosul persoanelor cu deficienţe. Parlamentul introduce de asemenea o obligaţie pentru statele membre de a garanta ca formalităţile practice să faciliteze căutarea online a documentelor.

Poziţia EBLIDA cu privire la viitorul reţelelor InfoEuropa

EBLIDA – Biroul European al Asociaţiilor Bibliotecare, de Informare şi Documentare – este o organizaţie independentă, non-profit, a bibliotecilor naţionale, arhivelor şi a asociaţiilor de informare şi documentare din Europa. EBLIDA reprezintă interesele membrilor săi în relaţie cu instituţiile europene, ocupându-se de teme specifice societăţii informaţionale, drepturi de autor, cultură, educaţie şi lărgirea Uniunii Europene. EBLIDA promovează accesul liber la informaţie, cultură şi cunoaştere în era digitală.

Prin colegii noştri care lucrează în biblioteci găzduind Puncte InfoEuropa am aflat despre deciziile luate de Comisia Europeană – Direcţia Generală Presă şi Comunicare.

Potrivit noilor reglementări financiare (1 ianuarie 2003), la data de 29 septembrie 2003 s-a hotărât oprirea contractelor cu organizaţiile care găzduiesc Puncte InfoEuropa, sau înlocuirea acestora cu un contract care nu prevede subvenţiile anuale de 20.000 de euro.

Un număr mare din cele 144 de puncte de informare servind întreaga populaţie sunt localizate într-o bibliotecă regională, care funcţionează ca o organizaţie-gazdă, pe baza unui acord cu Comisia Europeană. Întrucât aceste puncte de informare sunt legate de reţelele marilor biblioteci publice, ele servesc cea mai mare parte a populaţiei statelor membre ale Uniunii Europene. Ele sunt, astfel, un instrument important în politica de informare a Uniunii Europene către cetăţeni.

Suntem preocupaţi de faptul că prin această hotărâre şi în lipsa subvenţiilor pentru anul 2004 şi următorii ani, serviciile europene de informare a populaţiei prin intermediul bibliotecilor publice nu mai pot funcţiona. Este un fapt îngrijorător într-o perioadă în care sunt în joc probleme esenţiale precum lărgirea Uniunii Europene, constituţia, alegerile etc., care au nevoie de suportul şi implicarea cetăţenilor europeni.

În apărarea intereselor sectorului de biblioteci şi arhive şi a serviciilor lor pentru cetăţenii Europei, vă cerem să găsiţi o soluţie de continuare a subvenţiilor pentru anul 2004 şi de a asigura un cadru financiar solid pentru următorii ani. De asemenea, recomandăm Comisiei Europene să se folosească mai intens, în serviciile de informare şi comunicare pentru cetăţenii europeni, de reţelele existente de biblioteci şi de domeniul profesional al bibliotecarilor, arhiviştilor şi documentariştilor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

*

Comisia Europeană (Direcţia Generală Presă şi Comunicare) a informat recent reţelele InfoEuropa că a oprit, începând cu luna ianuarie 2004, plata subvenţiilor pentru cheltuieli de operare care, până în prezent, au susţinut aceste organizaţii.

Confruntat cu această decizie regretabilă, care lezează relaţiile inter-instituţionale şi care poate afecta acţiunile de informare a cetăţenilor din statele prezente şi viitoare membre ale Uniunii Europene, Parlamentul European cere Comisiei să răspundă cât de curând posibil la următoarele întrebări:

Ce măsuri va lua Comisia pentru a asigura ca activitatea valoroasă a reţelelor de informare să continue neîngrădită într-un an în care vor avea loc alegeri pentru Parlament?

Prin ce mijloace va asigura Comisia ca viitoarea finanţare a acestei activităţi să fie disponibilă?

Când va lua Comisia o decizie privind finanţarea viitoare?

Francezii şi germanii susţin preţurile fixe pentru carte

Miniştrii Culturii din Franţa şi Germania au hotărât, la un forum organizat în data de 10 octombrie 2003 la Târgul de Carte de la Frankfurt, să acţioneze împreună pentru ca preţurile fixe pentru carte să devină regulă în Europa, chiar şi după lărgirea Uniunii Europene.

De menţionat că în luna mai 2002, Parlamentul European a adoptat un raport privind fixarea preţurilor la carte şi a cerut Comisiei să prezinte o propunere pentru o directivă în acest domeniu până la sfârşitul anului 2002, prin procedura de co-decizie.

Raportul cuprindea şi recomandări cu privire la principalele puncte care trebuiau incluse în directivă: sistemele de preţuri fixe trebuie să ofere discount-uri pentru anumite grupuri de utilizatori precum bibliotecile, librăriile, instituţiile educaţionale, studenţi sau abonaţi.

Întâlnire ministerială informală despre cultură

În zilele de 1 şi 2 octombrie 2003, miniştrii Culturii s-au întâlnit la Florenţa pentru a discuta, printre altele, *Proiectul Agenore* şi rezultatele audierii conduse de Comisia Europeană despre noua generaţie de programe în susţinerea cooperării culturale europene.

Proiectul Agenore urmăreşte crearea unui tezaur al valorilor europene, un site-memorie sau un catalog computerizat accesibil online pentru a promova identităţile culturale europene; fiecare stat membru va fi liber să definească valorile europene pe baza culturii specifice, naţionale şi regionale.

Italia a avansat propunerea unui *muzeu european*, destinat să faciliteze circulaţia valorilor între diferite muzee pe temeiul cooperării şi reciprocităţii dintre instituţiile culturale europene de nivel înalt.

Întâlnire ministerială la Milano despre dezvoltarea capitalului uman

O întâlnire a miniştrilor Uniunii Europene desfăşurată în 28 octombrie 2003 la Milano a subliniat faptul că investiţia în educaţia permanentă este cheia pentru viitorul competitivităţii economice.

Italia intenţionează să lanseze, alături de Comisia Europeană, o iniţiativă specială privind capitalul uman pentru susţinerea includerii sociale şi a competitivităţii. Iniţiativa va exploata oportunităţile oferite de activităţile transnaţionale. Pe linia strategiei UE de promovare a societăţii bazate pe cunoaştere, proiectul se întemeiază pe o strânsă interacţiune dintre educaţie, instruire, politici sociale şi de ocupare a forţei de muncă. Un element-cheie al iniţiativei, care va fi prezentată miniştrilor Educaţiei şi Muncii, este "*combinarea educaţiei formale, non-formale şi informale în dezvoltarea unei strategii a învăţării pe tot parcursul vieţii*".

Miniştrii prezenţi la întâlnire au evidenţiat faptul că dezvoltarea socială şi economică în Europa depinde în mod special de politicile ei educaţionale. În prezent, investiţia UE în educaţie reprezintă în medie 5% din PIB. Europa cheltuieşte jumătate din cât face SUA pentru universităţi, cu o anumită contribuţie a sectorului privat.

Cercetare Eurobarometru despre tinerii din ţările invitate şi candidate la Uniunea Europeană

Stilul de viaţă şi aspiraţiile personale ale tinerilor din 10 ţări invitate şi 3 ţări candidate sunt relativ similare celor ale tinerilor din cele 15 ţări UE. Diferenţele apar în ceea ce priveşte problemele care afectează societatea şi speranţele în relaţie cu Uniunea Europeană.

Acestea sunt rezultatele unui studiu Eurobarometru realizat în perioada 21 martie – 4 mai 2003, care a cuprins 9.754 de tineri cu vârsta între 15 – 24 ani, chestionaţi direct la locuinţele lor.

Tinerii din ţările membre UE, din ţările invitate şi candidate împărtăşesc în comun trei activităţi principale legate de timpul liber. Două dintre acestea, specifice multor tineri din ţările invitate şi candidate, se referă la ajutorul dat treburilor casei. Tinerii din aceste ţări nu merg la cinema, concerte sau teatru în mod frecvent; în schimb, multora dintre ei le place *să citească*. În plus, sunt de acord cu partenerii lor că trebuie să existe mai multe campanii de informare orientate în mod special către tineri; ei călătoresc mai puţin, dar sunt mai experimentaţi în cunoaşterea limbilor străine. Există o mare diferenţă privind problemele care afectează societatea, dar, în acelaşi timp, o mare dependenţă de familie şi mari speranţe legate de Uniunea Europeană.

(Din buletinul EBLIDA "Hot News", iulie – octombrie 2003)

Traducere de Ortansa ENĂŞESCU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Manifestul IFLA pentru Internet

Accesul liber la informație este esențial pentru libertate, egalitate, înțelegere mondială și pace. În consecință, Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecare (IFLA) afirmă că:

• Libertatea intelectuală este un drept al fiecărui individ: a avea o opinie și a o putea exprima, căutarea informației și primirea ei reprezintă bazele democrației. Aceasta este rațiunea de a fi a oricărei biblioteci.

• Libertatea de acces la informație, independent de mijloace și frontiere, este o responsabilitate fundamentală a bibliotecii și a profesioniștilor informației.

• Accesul liber pe Internet în interiorul bibliotecilor și serviciilor de informare garantează libertatea individului și a grupului, prosperitatea și dezvoltarea lor.

• Obstacolele puse în calea informației trebuie ridicate, în special atunci când ele favorizează inegalitatea, sărăcia și lipsa speranței.

Libertatea de acces la informație pe Internet

Bibliotecile și serviciile de informare reprezintă, la scară mondială, legătura vie între persoane, resursele de informații și fluxul de idei și de creativitate.

Bibliotecile și serviciile de informare, prin toate modurile de transmitere, fac accesibile diferitele forme de expresie umană, în toată bogăția lor, precum și cultura, în întreaga ei diversitate.

Grație Internetului, au același acces la informație și indivizi sau grupuri de indivizi din satul cel mai mic și mai îndepărtat, precum și din orașele cele mai mari ale lumii. Acest lucru poate favoriza dezvoltarea lor personală, formarea lor profesională, propriul lor interes, cultura, activitatea economică sau participarea lor activă la democrație.

Bibliotecile și serviciile de informare reprezintă cele mai importante puncte de acces la Internet. În anumite cazuri, ele aduc un surplus de comoditate, de sfaturi și ajutor, reprezentând, uneori, singurul punct de acces posibil. Ele permit depășirea obstacolelor născute din complexitatea resurselor, tehnologiilor și a pregătirii.

Principiile libertății de acces la informație

Accesul la Internet și la toate resursele sale trebuie să fie compatibil cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale Națiunilor Unite, în special cu prevederile Articolului 19:

"Fiecare are drept la libertatea de opinie și la exprimarea acesteia; acest drept presupune libertatea de a avea o opinie, fără a suporta vreun amestec din afară, și de a putea căuta, primi și comunica informații și opinii prin intermediul oricărui tip de suport mediatic și independent de frontiere. Capacitatea Internetului de a conecta lumea întreagă dă tuturor posibilitatea de a se bucura de acest drept. În consecință, accesul nu trebuie să fie supus niciunei forme de cenzură, fie că este de natură ideologică, politică sau religioasă, niciunui obstacol economic".

Bibliotecile și serviciile de informare mai au obligația de a servi pe toți membrii comunității lor, fără considerente de vârstă, rasă, naționalitate, religie, cultură, afiliație politică, handicapuri fizice sau altele, cum ar fi orientarea sexuală etc.

Bibliotecile și serviciile de informare trebuie să susțină dreptul utilizatorului în a căuta informația aleasă de el.

Bibliotecile și serviciile de informare trebuie să respecte viața privată a utilizatorilor lor și să admită confidențialitatea informațiilor obținute.

Bibliotecile și serviciile de informare trebuie să înlesnească și să promoveze accesul publicului la o informație de calitate și la comunicarea acesteia.

Utilizatorii trebuie ajutați, propunându-li-se competențe și un mediu adecvat unde vor putea, în totală libertate și încredere, să utilizeze aceste resurse și serviciile preferate.

În afară de numeroasele resurse de valoare, disponibile pe Internet, pot fi găsite și unele incorecte, inexacte sau chiar șocante. Bibliotecarii trebuie să-și formeze și informeze utilizatorii în vederea folosirii eficace și performante a Internetului și a resurselor electronice. Ei trebuie să promoveze și să înlesnească în mod activ un acces responsabil la o informație aflată într-o rețea de calitate, inclusiv pentru copii și adolescenți. Ca și alte servicii importante oferite de biblioteci și serviciile de informare, accesul pe Internet trebuie să fie gratuit.

Aplicarea principiilor enunțate în Manifest

• IFLA cere comunității internaționale să susțină dezvoltarea în întreaga lume a accesului la Internet, astfel ca toate țările să beneficieze de informația oferită.

• IFLA cere tuturor guvernelor să susțină libera circulație a informației accesibile prin intermediul bibliotecilor și al serviciilor de informare, și să se opună oricărei tentative de cenzură sau interzicere la accesul informației.

• IFLA face apel la comunitatea bibliotecilor și a responsabililor la nivel național și local de a elabora strategii, politici și planuri care pun în aplicare principiile exprimate în acest Manifest.

(IFLA, mai 2002)

Traducere de Nadia MARCU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Un pas spre armonizarea cu practicile biblioteconomice din Uniunea Europeană

Între 26 – 29 ianuarie 2004, la Cluj-Napoca, s-a desfăşurat cursul **Evaluarea performanţei bibliotecii. Evaluarea, recrutarea şi instruirea personalului din biblioteci**. Dl **Sergiu Găbureac**, şef serviciu Relaţii Publice la Biblioteca Metropolitană Bucureşti, absolvent al cursului, a consemnat:

"Întâlnirea profesională, organizată de Consiliul Britanic şi Softlink Romania, a demonstrat că diferenţele între practica şi legislaţia biblioteconomică românească şi standardele europene nu sunt foarte mari. Problemele spinoase sunt legate de seriozitatea în aplicarea şi respectarea lor. Ceea ce uimeşte la vestici este grija faţă de bibliotecarul public, monitorizarea activităţilor în relaţia **bibliotecă – utilizatori**, precum şi preocupările pentru pregătirea şi protecţia profesională a angajaţilor bibliotecii. Cu atât mai mult, legislaţia, şi nu numai biblioteconomică, românească trebuie urgent amendată pe ici, pe colo, pentru eliminarea ambiguităţilor şi a verbului **a putea** când e vorba de ceea ce trebuie să facă organul ierarhic, precum şi introducerea sancţiunilor atunci când se constată ignorarea/ încălcarea Legii Bibliotecii sau a altor reglementări.

O demonstraţie, 100% profesionistă, a făcut dna **Doina Popa**, unul dintre cei mai buni bibliotecari publici români, expertă în materie de evaluare şi statistică biblioteconomică. Fără îndoială, expozeurile dnelor **Sale Wood-Lamont** (FLA), **Adriana Vuşcan**, preşedintele Asociaţiei Mentorilor din România, sau **Ioana Robu**, director al Bibliotecii de Medicină şi Farmacie din Cluj-Napoca, au creat imaginea de forţă a ceea ce reprezintă biblioteca în contextul actual al lumii mileniului al III-lea non-virtuale şi pe alocuri virtuale. La acestea se adaugă prezentarea unor tehnologii de vârf pentru automatizarea şi informatizarea serviciilor de bibliotecă realizată de Softlink Romania. A fost o experienţă utilă, cu un rol tonic pentru bibliotecarii participanţi". (*S. G.*)

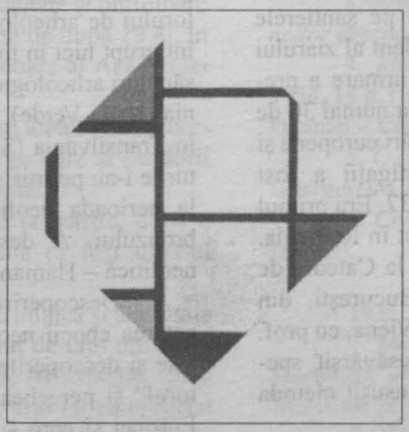

Compoziţie în roşu, galben şi albastru

Compoziţie ovală

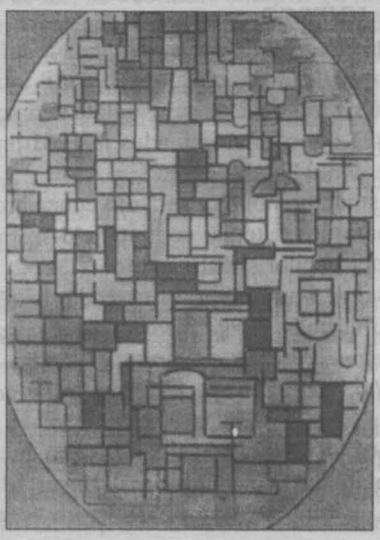

Broadway boogie-woogie

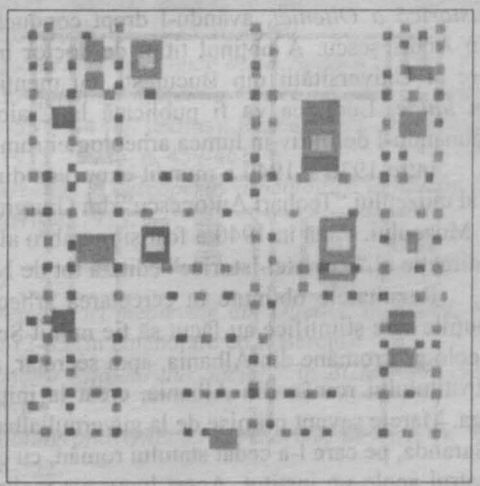

Piet Mondrian

1872 – 1944

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Profil

Dumitru Berciu (1907 – 1998)

Schiță biografică

Conf. univ. dr. Adina BERCIU

Dumitru Berciu s-a născut la 27 ianuarie 1907 în satul Bobaița, comuna Malovăț, județul Mehedinți, în partea oltenească a pământului românesc care a dat țării și alte personalități: C.S. Nicolaescu-Plopșor, Grigore Elenescu și Dumitru Tudor.

A urmat Liceul "Traian" din Turnu-Severin și apoi la București a frecventat cursurile Facultății de Litere și Filologie, luându-și licența în istorie și geografie, cu specialitatea principală istoria antică, secundar geografia – a treia disciplină preistoria. La licență a obținut calificativul *magna cum laude*. I-au fost dascăli aici: S. Lambrino, S. Mehedinți, Ioan Andrieșescu ș.a.

După terminarea facultății în anul 1931, a funcționat o perioadă ca profesor secundar (1933 –1945) la liceele de la Mănăstirea Dealu, Giurgiu și București. În 1945 a fost director al liceului comercial "Nicolae Bălcescu" din București.

În tot acest răstimp a întreprins cercetări arheologice și și-a desăvârșit pregătirea științifică săpând la Balta Verde, Tangîru, Petru Rareș, Oinacu, sub îndrumarea prof. Ioan Andrieșescu.

Studiile publicate i-au adus în 1936 premiul "Vasile Pârvan" al Academiei Române. Tot în această perioadă a cercetat în muzeele, bibliotecile și mai ales pe șantierele arheologice ale Italiei în calitate de corespondent al ziarului "Neamul Românesc" editat de N. Iorga. Ca urmare a premiului primit din partea Academiei Române, la numai 30 de ani, a efectuat călătorii de studii în mai multe țări europene și în Balcani. Rezultatul acestei prime investigații a fost lucrarea *Îndrumări în preistorie*, apărută în 1937. Era primul manual de preistorie generală europeană apărut în România. Acesta a constituit și baza prelegerilor ținute la Catedra de istorie universală de la Universitatea din București, din însărcinarea lui N. Iorga. La Universitatea din Viena, cu prof. Oswald Menghin și Richard Pittioni și-a desăvârșit specializarea în preistoria Europei. Tot aici și-a însușit metoda de lucru, de analiză și de prezentare vieneză.

În 1938 și-a susținut teza de doctorat cu *Arheologia preistorică a Olteniei*, avându-l drept conducător pe prof. Ioan Andrieșescu. A obținut titlul de doctor în filozofie și litere al Universității din București, cu mențiunea *magna cum laude*. Lucrarea va fi publicată la Craiova în 1939, impunându-l definitiv în lumea arheologiei românești.

Între 1938 – 1940 a muncit enorm ca director-fondator al muzeului "Teohari Antonescu" din Giurgiu și la Buletinul Muzeului. Până în 1940 a fost și membru al Comitetului de direcție al "Revistei Istorice" editată tot de N. Iorga.

Rezultatele obținute în cercetarea arheologică, contribuțiile sale științifice au făcut să fie numit Șef al misiunii arheologice române din Albania, apoi secretar, apoi director al Institutului român din Albania, creat la inițiativa lui N. Iorga. Marele savant primise de la guvernul albanez un teren la Saranda, pe care l-a cedat statului român, cu obligația de a construi acolo un institut. Acest lucru s-a realizat prin străduniile depuse de profesorul Dumitru Berciu. Evenimentele politice internaționale, asasinarea marelui savant, evenimentele interne, au făcut ca la sfârșitul anului 1940 Institutul român din Albania să fie desființat.

Din anul 1945 și-a început cariera didactică universitară, mai întâi ca profesor suplinitor de Istoria artelor (la catedra condusă de Petre Constantinescu-Iași), apoi conferențiar și profesor de istorie veche a României la Facultatea de istorie a Universității din București. Între 1966 – 1971 a fost decanul acestei facultăți.

Din 1948 a activat și în cadrul Institutului de arheologie din București, în calitate de consilier și apoi ca șef al sectorului de arheologie dacică. Săpăturile arheologice nu le-a întrerupt nici în timpul războiului. Dar, după 1945 a început săpături arheologice sistematice în Muntenia (Tangîru), Oltenia (Balta Verde), în Dobrogea (Hamangia și Cernavodă), și în Transilvania (Sălcuța, Petrești, Boian, Gumelnița). Săpăturile i-au permis să aducă contribuții de excepție referitoare la perioada neolitică, la perioada de trecere spre epoca bronzului. A descoperit și a identificat o nouă cultură neolitică – Hamangia.

Descoperire care a deschis un capitol nou în cercetarea epocii neolitice din România și din Balcani. Tot el este și descoperitorul celor două statuete de lut ars "Gânditorul" și perechea sa, care au devenit celebre în preistoria Europei și care au făcut înconjurul lumii prin buletinul de specialitate editat de UNESCO.

Lucrarea *Contribuții la problemele neoliticului în România în lumina noilor cercetări*, precum și întreaga activitate desfășurată de trei decenii cu rezultate de excepție și cu o abnegație ieșită din comun i-au adus în 1961 un premiu al Academiei, premiul "N. Bălcescu".

A cercetat și studiat o nouă cultură din epoca bronzului, cultura Verbicioara din Oltenia, continuându-și investigațiile asupra evoluției tracilor și geto-dacilor.

În deceniul șapte, i-au apărut, în cascadă, lucrări de mare importanță științifică: *Zorile istoriei în Carpați și Dunăre*, *Romania before Burebista*, apărută la Londra, New York, Washington, *La izvoarele istoriei*, *Arta traco-getică*, *Lumea celților*.

În 1976 publică, în editura Nagel din Elveția, lucrarea *Dacoromania*, în colaborare cu numismatul Bucur Mitrea. Lucrarea reprezintă o sinteză a întregii istorii vechi a României.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

După 1966 a început cercetările în staţiunea dacică de la Ocniţa, unde va descoperi piese de o valoare excepţională: inscripţii greceşti şi latine, numele unui rege dac necunoscut – Thiamarcus etc. Rezultatele investigaţiilor vor fi publicate în 1981 în monografia *Buridava dacică*.

Pe lângă munca de cercetare arheologică, Dumitru Berciu a avut şi o îndelungată activitate de catedră; a pregătit, cu răbdare, pasiune şi dragoste numeroase generaţii de studenţi. Le-a fost dascăl dar şi sfătuitor.

Impunea prin activitatea ştiinţifică deosebită, prin originalitatea gândirii, dar şi prin exemplul pe care-l dădea: muncă neobosită şi bunătate.

A participat tot timpul la congrese şi reuniuni internaţionale, impunându-se şi făcând cunoscute rezultatele cercetărilor arheologice româneşti (Hamburg, Roma, Praga, Viena, Moscova, Budapesta, Londra şi altele).

Meritele sale au fost recunoscute atât în ţară, cât mai ales în străinătate: în 1935 a fost ales membru al Institutului de preistorie din Viena, în 1960, membru de onoare al Societăţii arheologice din Iugoslavia, membru corespondent al Institutului Arheologic German (1965), membru al Societăţii Preistorice din Ariége (Franţa), membru al Uniunii Internaţionale de Ştiinţe Preistorice şi Protoistorice, medaliat al Universităţii din Liège.

În România, în 1979 a fost numit director al Institutului de Tracologie din Bucureşti, sub egida căruia s-au ţinut numeroase simpozioane naţionale şi s-a editat periodicul "Thraco-Dacica".

Din nefericire, nu a fost acceptat în Academia Română nici după anul 1990. După îndelungate şi umilitoare audienţe la preşedinţii Academiei Române de după 1990, în 1996 a fost, în sfârşit, ales membru de onoare al Academiei Române şi nu membru corespondent.

Dar el a fost mulţumit că a apucat să aibă în mâini carnetul de membru al Academiei Române pe care şi l-a dorit atât de mult şi pe care-l merita cu prisosinţă.

Evenimentele din 1989 l-au găsit la pensie, după o campanie arheologică din vară la Ocniţa (a fost ultimul şantier arheologic pe care a lucrat).

La cei 82 de ani, şi după o viaţă de muncă şi activitate în slujba ştiinţei româneşti, a fost denigrat de unii din foştii săi studenţi şi colegi atât de la Institutul de Arheologie, cât şi de la Facultatea de Istorie din Bucureşti; alţii nu au pregetat să-l acuze, să-l conteste ştiinţific şi, în final, să-l excludă, ca nişte judecători supremi, din obştea arheologilor români. La împlinirea vârstei de 90 de ani, în 1997, după şapte decenii de activitate, Facultatea de Istorie a Universităţii din Bucureşti şi Institutul de Arheologie nu au schiţat nici un gest de a-i consacra un volum omagial, aşa cum s-a realizat pentru toţi (absolut pentru toţi) profesorii acestei facultăţi.

A murit în 30 iunie 1998 şi a fost înmormântat la cimitirul "Sfânta Vineri".

Ne-a părăsit cu gânduri bune şi frumoase vis-à-vis de tânăra generaţie de istorici şi a nutrit mereu speranţa că soarele va răsări din nou pe altarul arheologiei româneşti, căreia el i-a dedicat întreaga viaţă.

Pentru toate aceste considerente, ne-am străduit să editâm prezentul volum pe care-l închinăm memoriei lui şi care este totodată – primul număr al Buletinului Colegiului de Administraţie şi Secretariat, secţiile Biblioteconomie-Arhivistică şi Birotică. Volumul îi aduce un ultim omagiu în manieră ştiinţifică profesorului, arheologului şi omului de ştiinţă care a fost Dumitru Berciu.

În anul 1999, în urma sponsorizării primite de la nepotul său, Mihai Berciu, am putut acorda o bursă "Dumitru Berciu" la Facultatea de Istorie din Târgovişte.

În anul 2000 am acordat la Colegiul de Administraţie şi Secretariat, specializarea Arhivistică-Biblioteconomie, o altă bursă onorifică de studii "Dumitru Berciu" prin grija şi amabilitatea domnului inginer Veronel Tomescu din Târgovişte, reprezentantul firmei Julcover SA.

Bibliografia operei (1931 – 1987)
Prof. Dr. Doc. Dumitru Berciu

I. Lucrări ştiinţifice (cărţi, studii, articole)

1931

1. *Burii-Buridava-Burebista*, Craiova, 1931, 28 (Institutul de arheologie olteană); teza de doctorat.

1933

1. *Cercetări şi descoperiri nouă în Mehedinţi* (1932), în *AO*, 12, Nr. 65-66, 1933, p. 74-82 (extras).

1934

1. *Ein hallstättisches Brandgrab aus Balta Verde (Rumänien)*, în *ESA*, IX, Helsinki, 1934, p. 165-174 (extras).

2. *Generalităţi asupra preistoriei Olteniei şi angrenarea ei în problemele Europei centrale şi sud-estice*, în *BCMI*, XXVII, 1934, p. 30-38 (extras).

3. *Scurtă privire asupra preistoriei Olteniei în lumina noilor descoperiri*, în *Revista Istorică*, XX, 1-3, 1934, p. 42-44.

4. *Materiale pentru preistoria Olteniei*, I-II, Craiova, 1934, 14 p. (Institutul de arheologie olteană. Muzeul regional al Olteniei – Craiova. Memoriul XX-XXI).

5. *O colecţie de antichităţi din judeţul Romanaţi – Gh. Georgescu-Corabia*, în *BCMI*, 27, 80, 1934, p. 74-78 (extras).

6. *Civilizaţia de tip Glina III în Oltenia*, Craiova, 1934 (extras).

1935

1. *Morminte tumulare în Oltenia*, Craiova, 1935, 27 p. (Institutul de arheologie olteană, Craiova, Memoriul XXII). Materiale pentru preistoria Olteniei.

2. *Săpături şi cercetări arheologice în ultimii trei ani (1933 – 1935). Raport înaintat Comisiunii Monumentelor Istorice*, în *BCMI*, 28, 83, 1935, p. 26-30.

3. *Săpăturile arheologice de la Tangîru (1934). Raport preliminar*, în *Buletinul Muzeului Vlaşca (Teohari Antonescu)*, I, 1935, p. 1-55 + 44 fig. (extras); Recenzie Vl. Dumitrescu, în *RIR*, V-VI, 1935 – 1936, p. 459-461.

4. *Cercetări şi descoperiri arheologice în judeţul Dâmboviţa*, Târgovişte, 1935.

1937

1. *Descoperiri medievale din Oltenia*, în *BCMI*, XXX, 92, 1937, p. 72-83 (în colaborare cu I. Berciu).

2. *Asupra "Balaurului dacic"*, în *BCMI*, 30, 1937, p. 87-90 (extras).

3. *Bibliografia Olteniei preistorice*, în *AO*, 16, 92-94, 1937, p. 314-322.

4. *Colecţia de antichităţi "Gh. Georgescu" Corabia. Cercetări şi săpături arheologice*, Caracal, 1937, X + 85 p.

5. *Depozitul de cupru de la Ostrovul Corbului*, în *AO*, 16, 92-94, 1937, p. 306-313.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

6. *Despre începuturile noastre naționale în opera de sinteză a profesorului N. Iorga*, în *Buletinul Muzeului Vlașca (Teohari Antonescu)*, II, 1937, p. III-VI.

7. *Germanenfunde aus der Kleinen Walachei* (în colaborare cu Ed. Benninger), în *Mitteilungen der Antropologischen Gesellschaft in Wien*, 67, Viena, 1937, p. 185-195 (extras).

8. *Prime considerațiuni asupra neoliticului din valea Dunării inferioare în legătură cu descoperirile din județul Vlașca*, în *Buletinul Muzeului Vlașca (Teohari Antonescu)*, II, 1937, p. 31-104 (extras).

9. *Săpăturile de la Petru Rareș (1933 și 1935)*, în *Buletinul Muzeului Vlașca (Teohari Antonescu)*, II, 1937, p. 1-30 (extras).

1938

1. *Ce este preistoria?*, în *Revista Istorică*, 24, 1-3, 1938, p. 49-78 (extras).

2. *Despre ilirismul ceramicei în benzi*, în *Revista Istorică*, 24, 7-9, 1938, p. 203-207.

1939

1. *Arheologia preistorică a Olteniei*, Craiova, 1939, 249 p. (cf. și *Arheologia preistorică a Olteniei*, în *AO*, 18, 100-102, 1939, p. 1-90; *Arheologia preistorică a Olteniei*, în *AO*, 18, 104-106, p. 245-390) (teza de doctorat).

1940

1. *Însemnări pentru preistoria Peninsulei Balcanice*, în *Balcania*, 2-3, 1939 – 1940, p. 435-452.

2. *Securi de tip Baniabic în Bulgaria*, în *Balcanica*, 2-3, 1940, p. 439 sqq.

3. *Indo-europenizarea Greciei*, în *Conferințe*, 4, 11, 1940, p. 34-54.

4. *Noi cercetări asupra paleoliticului din Ungaria*, în *Revista Istorică*, 26, 7-9, 1940, p. 238-241.

1941

1. *Asupra unor topoare de bronz din Transilvania*, în *Însemnări arheologice*, Buc., 1941, p. 24-41.

2. *Ceramica pictată din Banatul iugoslav*, în *Însemnări arheologice*, Buc., 1941, p. 11-23.

3. *Descoperiri paleolitice în Albania*, în *Însemnări arheologice*, Buc., 1941, p. 1-2.

4. *Repertoriu arheologic de stațiuni și descoperiri preistorice în România (Material pentru un dicționar de geografie istorică)*, I, în *Revista Arhivelor*, 4, 2, 1941, p. 280-295.

5. *Securea de cupru de la Coteana, județul Olt*, în *AO*, 20, 113-118, 1941, p. 271-278 (extras).

6. *Un arheolog american despre descoperirile de la Vădastra*, în *Însemnări arheologice*, Buc., 1941, p. 3-10.

7. *Un vas de argint traco-scitic*, în *Însemnări arheologice*, Buc., 1941, p. 42-52.

1942

1. *Depozitul de bronz de la Orăștie*, în *Apulum*, I, 1939 – 1942, p. 80-97.

2. *Noi descoperiri preistorice în județul Romanați*, II, în *AO*, XXI, 119-124, 1942, p. 49-59 (extras).

3. *Repertoriu arheologic de stațiuni și descoperiri preistorice în România (Material pentru un dicționar de geografie istorică)*. II. *Neoliticul*, în *Revista Arhivelor*, 5, 1942 – 1945, p. 22-68.

4. *La paléolithique et le mésolithique en Roumanie. Bibliographie, répertoire et index des localités*, în *Bull. de l'Institut Roumain de Sofia*, I, 2, 1942, p. 567-592 (extras).

5. *Scurte cercetări în județul Mehedinți*, în *AO*, 21, 119-124, 1942, p. 60-64.

6. *Topoarele de cupru cu două brațe opuse (tipologie și origină)*, în *Apulum*, 1939 – 1942, p. 39-71.

7. *Unelte de cupru și bronz de origină transilvană: securi de tip Baniabic*, *Apulum*, I, 1939 – 1942, p. 1-23.

8. *Toporul de cupru de la Cimișlia*, în *RIR*, XI-XII, 1941 – 1942, p. 343-349.

9. *Securea de cupru de la Darabani*, în *RIR*, XI-XII, 1941 – 1942, p. 337-343.

1943

1. *O descoperire arheologică la Ferigele, jud. Vâlcea*, în *Revista Arhivelor*, 1942 – 1943, p. 219-221.

2. *Ein Problem aus der Frühgeschichte Südosteuropas. Die thrakischen Fibeln*, *Balcania*, 6, 1943, p. 283-306 (extras).

3. *Toporul tracic de la Criț, jud. Târnava Mare*, în *Revista Istorică*, 29, 7, 1943, p. 243-246.

4. *Un nou cimitir de urme în jud. Romanați*, în *AO*, 22, 125-130, 1943, p. 78.

1944

1. *Două topoare tracice în jud. Arad*, în *RIR*, 14, 3, 19, p. 354-375 (extras).

2. *Trei fibule tracice la nord de Dunăre*, în *Revista Istorică*, 30, 1, 12, 19, p. 19-31 (extras).

1945

1. *Paleoliticul și neoliticul în România. Bibliografie, repertoriu și indice de localități*, în *Illyrica*, 1, Buc., 1945, 16 p. (Inst. Arheol. Rom. din Albania).

2. *Cercetări și săpături arheologice în județele Turda și Alba*, în *Apulum*, 1943 – 1945, p. 1-80 (în colaborare cu I. Berciu). *Recenzie:* Vl. Zorra, *RIR*, III; 1946, p. 302-303.

3. *Contribuția lui I. Andrieșescu la preistoria Daciei și a sud-estului Europei*, Buc., 1945, 31 p. (cf. în *Buletinul Muzeului Vlașca /Teohari Antonescu*, vol. III, 1945, p. 1-31) (extras).

4. *Civilizația de tip Veselinovo în Bulgaria*, București, 1945.

5. *Primul idol de marmoră la nord de Dunăre*, București, 1945.

6. *Podoabe de origine mediteraneană în regiunea Porților de Fier*, București, 1945.

1948

1. *Contribuții istorico-economice privitoare la problema romanității în Dacia*, Buc., 1948, 26 p. (Biblioteca economică) (Apărut și în revista *Independența Economică*, 1, 1948).

2. *Monedele în viața economică a Daciei înainte și după cucerire*, București, 1948, 28 p.

3. *Ceramica hallstattiană de la Boian*, în *Apulum*, III, 1, 1946 – 1948.

1949

1. *Despre sclavaj la geto-daci*, în *Studii*, 2, 3, 1949, p. 113-120.

1950

1. *Așezările și cimitirele din societatea primitivă în Oltenia*. 1. *Șantierul arheologic de la Verbicioaia Dolj II. Șantierul arheologic de la Balta Verde*, în *SCIV*, I, 1, 1950, p. 103-113 (în colaborare cu C. Buniș, E. Comșa, D. Ionescu, Gh. Marin, S. Morintz, C. Nicolaescu, M. Nicolau).

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

2. *Despre apariția și dezvoltarea patriarhatului pe teritoriul R.P.R.*, în *SCIV*, 2, 1950, p. 52-82.

1951

1. *Șantierul arheologic Verbicioara – Dolj I. Șantierul de la Verbicioara II. Săpăturile de la Balta Verde și Gogoșu*, în *SCIV*, II, 1, 1951, p. 229-248 (în colaborare cu E. Comșa, S. Popescu-Ialomița).

2. *Lupta băștinașilor din Dacia împotriva cotropitorilor romani*, în *SCIV*, II, 2, 1951, p. 73-95.

1952

1. *Șantierul Verbicioara*, în *SCIV*, III, 1952, p. 141-189 (în colaborare cu D. Boești eanu, E. Comșa, C. Mateescu, S. Morintz, C. Nicolaescu-Plopșor, S. Popescu-Ialomița, C. Preda).

1953

1. *Catalogul muzeului arheologic din Turnu-Severin*, în *Materiale*, I, Buc., 1953, p. 589-691 (extras).

2. *Șantierul Histria*, în *SCIV*, 4, 1-2, 1953, p. 123-129 (Partea referitoare la săpăturile de la Baia-Hamangia, în colaborare cu S. Morintz).

1954

1. *Asupra problemei așa-numitelor "sceptre" de piatră din R.P.R., cu prilejul publicării unei descoperiri similare din Caucazul de nord (U.R.S.S.)*, în *SCIV*, V, 3-4, 1954, p. 539-548.

2. *Probleme ridicate de săpăturile arheologice din Oltenia (1949 – 1951)*, în *SCIV*, V, 3-4, 1954, p. 343-361.

3. *Șantierul arheologic București. Săpăturile arheologice din sectorul Radu Vodă*, în *Studii și referate privind istoria României*, I, Buc., 1954, p. 409-460 (în colaborare cu I. Ionașcu, Vl. Zirra și M. Tudor).

4. *Șantierul Histria*, în *SCIV*, V, 1-2, 1954, p. 97-122 (Partea referitoare la săpăturile de la Baia-Hamangia) (în colaborare cu S. Morintz).

1955

1. *Șantierul arheologic de la Casolț și Arpașul de Sus*, în *SCIV*, VI, 3-4, 1955, p. 581-626 (în colaborare cu M. Macrea).

2. *Șantierul arheologic Cernavodă*, în *SCIV*, VI, 1-2, 1955, p. 151-163 (în colaborare cu S. Morintz și P. Diaconu).

3. *Une civilisation néolithique récemment découverte en Roumanie: la civilisation de Hamangia*, în *NEH*, I, Buc., 1955, p. 29-49.

4. *Așezarea neolitică de la Baia-Hamangia*, în *SCIV*, V, 3-4, 1955, p. 541-542.

1956

1. *Cercetări și descoperiri arheologice în regiunea București*, în *Materiale*, 2, 1956, p. 491-652 (extras).

2. *Săpăturile arheologice de la Balta Verde și Gogoșu (1949 și 1951)*, în *Materiale*, 2, 1956, p. 251-389 (în colaborare cu E. Comșa) (extras).

1957

1. *À propos de la genèse de la civilisation de La Tène chez les geto-daces*, în *Dacia*, I, 1957, p. 133-142.

2. *Descoperirile getice de la Cernavodă (1954) și unele aspecte ale începutului formării culturii La Tène geto-dacice la Dunărea de Jos*, în *Materiale*, 4, 1957, p. 281-317.

3. *Șantierul arheologic Verbicioara*, în *Materiale*, 3, 1957, p. 179-187 (în colaborare).

4. *Șantierul arheologic Cernavodă*, în *Materiale*, 3, 1957, p. 83-92 (în colaborare cu S. Morintz).

5. *Șantierul de la Tariverde*, în *Materiale*, IV, 1957, p. 77-85 (în colaborare cu C. Preda).

1958

1. *Șantierul arheologic Verbicioara*, în *SCIV*, II, 1, 1958, p. 229-248.

2. *La casque gréco-illyrien de Gostavăt (Olténie)*, în *Dacia*, II, 1958, p. 437-450.

3. *Frako-skifskii meci – emblema iz Medjidii (Dobrodja)*, în *Dacia*, II, 1958, p. 93-124.

4. *Neolitic preceramic în Balcani*, în *SCIV*, IX, 1-2, 1958, p. 91-100 (extras).

1959

1. *O descoperire traco-scitică din Dobrogea și problema scitică la Dunărea de Jos*, în *SCIV*, X, 1, 1959, p. 7-48.

2. *Săpăturile arheologice de la Tangîru*, în *Materiale*, V, 1959, p. 143-154.

3. *Săpăturile arheologice de la Tangîru și Petru Rareș*, în *Materiale*, VI, 1959, p. 137-146.

4. *Săpăturile de la Verbița (r. Plenița, reg. Craiova)*, în *Materiale*, V, 1959, p. 75-83 (extras).

5. *Săpăturile de la Verbița*, în *Materiale*, VI, 1959, p. 83-94 (extras).

6. *Șantierul arheologic de la Cernavodă*, în *Materiale*, V, 1959, p. 99-115 (în colaborare cu S. Morintz).

7. *Săpăturile de la Balta Verde*, în *Materiale*, V, 1959, p. 529-535.

8. *Săpăturile de la Verbița*, în *Materiale*, VI, 1959, p. 85-95 (extras).

9. *Săpăturile de la Cernavodă*, în *Materiale*, VI, 1959, p. 95-107 (în colaborare cu S. Morintz și P. Roman).

10. *Sur les résultats du contrôle stratigraphique à Petru Rareș (1956 – 1957)*, în *Dacia*, III, 1959, p. 59-78.

11. *Arheologhiceschie otcrîtia v Baniata-Moghila v svete rumînschih issledovanii*, în *Dacia*, III, 1959, p. 553-561.

1960

1. Asupra protoneoliticului Europei sud-estice, în *Omagiu*, C. Daicoviciu, Buc., 1960, p. 15-32.

2. *Deux chefs-d'oeuvre de l'art néolithique en Roumanie: le couple de la civilisation de Hamangia*, în *Dacia*, IV, 1960, p. 423-442.

3. *Etapa mijlocie a destrămării orânduirii comunei primitive. Prima epocă a fierului. Part. I, Cap. III*, în *Istoria României*, I, Buc., Edit. Acad., 1960, p. 137-147; 149-160.

4. *Orânduirea comunei primitive. Cap. I. Constituirea și consolidarea comunei primitive. Ginta matriarhală. Epoca pietrei*, în *Istoria României*, I, Buc., Edit. Acad., 1960, p. 29-40, 42-60, 71-82.

5. *Sunt geții traci nord-dunăreni? Un aspect arheologic al problemei*, în *SCIV*, XI, 2, 1960, p. 261-283.

6. *Quelques problemes communs de la préhistoire de la Roumanie et de celle de la Bulgarie*, în *Izvestiia*, XXXIII, Sofia, 1960, p. 261-270.

7. *Hamangia [civilta di]*, în *Enciclopedia d'arte antica*, III, Roma, 1960, p. 1104-1105.

8. *Neolotic Figurines from Romania*, în *Antiquity*, XXXIV, 1960, p. 283-289.

1961

1. *Contribuții la problemele neoliticului în România în lumina noilor cercetări*, Ed. Acad. R.P.R., Buc., 1961, 594 p.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

2. *Cercetări arheologice în orașul Slatina și în împrejurimi*, în *Materiale*, 7, 1961, p. 139-145 (în colaborare cu M. Butoi).

3. *În legătură cu arta primitivă: două figurine neolitice din Dobrogea*, în *Omagiu lui Gh. Oprescu*, Buc., 1961, p. 69-74.

4. *Chronologie relative du néolithique du Bas Danube, à la lumière des nouvelles, fouilles faites en Roumanie*, în *L'Europe à la fin de l'âge de la pierre*, Praga, 1961, p. 101-135.

5. *Câteva probleme ale culturii Verbicioara*, în *SCIV*, 12, 2, 1961, p. 227-240.

6. *Săpături și cercetări arheologice în raionul R. Vâlcea*, în *Materiale*, 7, 1961, p. 131-139 (în colaborare cu P. Furcărescu și P. Roman).

7. *Săpăturile de informare de la Gostinu și Ghizdaru*, în *Materiale*, 7, 1961, p. 291-297 (în colaborare cu Gh. Rădulescu, H. Mihăescu, M. Ionescu).

8. *Săpăturile de la Tariverde*, în *Materiale*, 7, 1961, p. 273-282 (în colaborare cu C. Preda).

9. *Die Verbicioara-Kultur. Vorberichte über eine neue in Rumänien entdeckte bronzezeitliche Kultur*, în *Dacia*, V, 1961, p. 123-162.

10. *Die Stellung der Geten im Lichte der Archäologie*, în *Dacia*, V, 1961, p. 163-184.

11. *Șantierul arheologic Cernavoda*, în *Materiale*, 7, 1961, p. 49-57 (în colaborare cu S. Morintz, M. Ionescu, P. Roman).

12. *Die Hamangia-Kultur*, în *Bericht über den V. Intern. Kongr. f. Vor-und Frühgeschichte Hamburg*, 1958. Berlin, 1961, p. 92-93.

13. *Cernavoda [civilta di]*, în *Enciclopedia d'arte antica*, II, Roma, 1961, s.v.

1962

1. *Probleme ridicate de descoperirile din peștera de la Devetaki (R.P. Bulgaria)*, în *SCIV*, XIII, 2, 1962, p. 387-392.

2. *A zoomorphic (Sceptre) discovered in the People's Republic of Bulgaria and its Cultural and Chronological Position*, în *Dacia*, VI, 1962, p. 397-409.

3. *Probleme ale perioadelor de tranziție din istoria străveche*, în *Studii*, 15, 6, 1962, p. 1367-1378.

4. *Dva glineanih "iakorea" i voprosî v zveazi z kulturami Kotofeni i Cernavoda*, în *Dacia*, VI, 1962, p. 387-396.

1963

1. *Neolitnata cultura Hamndja v Bălgaria*, în *Arheologia*, V, 1, Sofia, 1963, p. 5-7.

2. *Neue skyzhische Funde aus Rumänien und Bulgarien*, în *PZ*, XLI, 1963, p. 190 sqq.

3. *Este și o cale cimmeriană în difuzarea metalurgiei fierului?*, în *SCIV*, XIV, 2, 1963, p. 395-413.

4. *Une nouvelle preuve de la pénétration de l'influence méditeranéenne au nord du Danube*, în *Arch. Rozhl.*, Praga, 15, 1, 1963.

1964

1. *Sur les débuts de l'âge du bronze au Bas Danube*, în *Dacia*, VIII, 1964, p. 313-319.

2. *Quelques données préliminaires concernant la civilisation de Cernavoda*, în *Slov. Arch.*, XII, 1, 1964, p. 269-280.

3. *Pour une voie cimmerienne de diffusion de la métalurgie du fer*, în *Arch. Rozhl.*, XVI, 2, Praga, 1964, p. 264-279.

4. *Aperçu des problemes suscités par la civilisation de Verbicioara (récemment découverte en Roumanie) et du probleme de la fin de l'âge du bronze dans la région des Portes de Fer et du Bas Danube*, în *Sbornik Narodnog Muzeja*, 4, Beograd, 1964, p. 43-50.

5. *Manifestation d'art néolithique en Roumanie*, în *IPEK*, Mainz, 1964.

6. *Mărturii ale unei străvechi culturi recent descoperite pe teritoriul patriei noastre*, în *Revista Muzeelor*, 1, 2, 1964, p. 101-107.

7. *Akinak iz Medjidia*, în *MIA*, Chișinău, 1964, p. 171-174.

1965

1. *Dunăre-Balcani-Anatolia. Unele probleme ale legăturilor în mileniul al III-lea î.e.n.*, în *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași*, Buc., 1965, p. 61-65.

2. *Tradiții ale legăturilor inter-universitare în zona Balcani-Marea Adriatică*, în *Rev. Înv. Sup.*, 7, 10, 1965, p. 3-8 (în colaborare cu Gh. Ștefan și I. Ionașcu).

3. *Din istoria Dobrogei. Geți și daci la Dunărea de Jos din cele mai vechi timpuri până la cucerirea romană*, I, 1965, 344 p. (Partea I. Orânduirea comunei primitive, 136 p.) (în colaborare cu D.M. Pippidi, pentru partea a II-a).

4. *La civilisation de Cernavoda et sa place par rapport aux complexes culturels balkano-égeo-anatoliens*, în *Atti del VI Congresso Internat. d. Scienza Preistoriche et Protoistoriche*, III, Roma, 1965, p. 256-257.

1966

1. *Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre*, Buc., 1966, 319 p.

2. *Cultura Hamangia. Noi contribuții*, I, Buc., Ed. Acad. R.S. România, 1966, 323 op.

3. *Geten und Daker. Der Aufstieg der Daker im 2. und 1. Jahrhundert v. Chr. Daker und Römer in der zeit des Augustus*, în *Fischer Weltgeschichte*, 7, Paris, 1966, p. 273-288; în lb. engleză în *Delacorte World History*, 7, New York, 1966 și în lb. italiană în *Storia Universale Feltrinelli*, 7, Milano, 1967, p. 274-289.

4. *Die Daker im I. Jahrhundert n. Chr. Die römische Eroberung*, în *Fischer Weltgeschichte*, 8, Paris, 1966, p. 270-278; în lb. engleză în *Delacorte World History*, 8, New York, 1966, p. 270-280; în lb. italiană în *Storia Universale Feltrinelli*, 8, Milano, 1968, p. 293-302.

5. *Neue Forschnugsergebnisse. Zur Vorgeschichte Rumäniens*, Bonn, 1966, 63 p. + 22 planșe (Rudolf Habelt Verlag).

6. *Problemes actuels de la civilisation de La Tène chez les Géto-Daces*, în *Latomus*, 25, 3, Bruxelles, 1966, p. 414-425.

7. *Rezultatele primelor săpături de la Crivăț (1965)*, în *SCIV*, XVIII, 3, 1966, p. 529-536.

8. *Săpăturile de la Oinac, 1960 – 1962*, în *SCIV*, XVII, 2, 1966, p. 375-385 (în colaborare cu Suzana Dolinescu-Ferche, Gh. Rădulescu, M. Ionescu).

9. *Un număr de 39 articole (voci) privind preistoria României*, în *Enziklopädisches Handbuck zer Ur-und Frühgeschichte Europas*, Praga, vol. I, 1966, și vol. II, 1969, responsabil pentru România.

1967

1. *Romania before Burebista*, Londra, New York, 1967, 215 p. + 73 pl.

2. *La izvoarele istoriei. O introducere în arheologia preistorică*, Buc., 1967, 301 p.

3. *Les Celtes et la civilisation de La Tène chez les Géto-*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Daces, în *Bull. of Institute of Archaeology*, 6, Londra, 1967, p. 74-93.

4. *Sur l'art thraco-gète*, în *Dacia*, XI, 1967, p. 331-339.

5. *Săpăturile de la Oinac (1966)*, în *SCIV*, 18, 2, 1967, p. 387-443 (în colaborare cu H. Nubar, E. Moscalu, Gh. Rădulescu).

6. *La civilisation néolithique de Hamangia dans le cadre de l'horizon <cardial> oriental et méditeranéen*, în *Bull. Soc. Royale Belge Antrop. Préhist.*, 78, Bruxelles, 1967, p. 5-29.

7. *O problemă în discuție: originalitatea artei traco-getice*, în *Magazin istoric*, 1, 5, 1967, p. 23-25.

8. *Quelques découvertes archéologiques des Serbie au Musée de Turnu-Severin (Roumanie)*, în *Sbornik Beograd*, 5, 1967.

9. *Buridava dacică la Ocnița?*, în *Magazin istoric*, 1, 1967, p. 5-9.

1968

1. *Unitatea străveche carpato-dunăreană, bază a dezvoltării istorice ulterioare*, în *Unitate și continuitate în istoria poporului român*, Buc., 1968, p. 31-39.

1969

1. *Arta traco-getică*, Buc., 1969, 234 p. (v. și varianta în lb. franceză).

2. *Mormântul "princiar" de la Agighiol și unele probleme ale artei traco-getice în Pontica*, 2, 1969, p. 169-187.

1970

1. *Lumea celților*, Buc., 1970, 240 p.

2. *Sur la chronologie de l'art thraco-gète*, în *Actes du Congres Internat. des études sud-est européennes d'Athénes*, 1970.

1971

1. *Das thraco-getische Fürstengrab vom Agighiol in Rumänien*, în *50. Ber. RGK*, Berlin, 1971, p. 209-265.

2. *Contacts et synthèses culturels au Bas-Danube à la période ancienne de La Tène*, în *Actes du VIIe Congres International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*, II, Praga, 1971, p. 888-890.

3. *Despre tezaurul traco-getic de la Craiova*, în *Apulum*, 9, 1971, p. 147-154.

4. *Desăvârșirea procesului formării limbii și poporului român*, în *Revista Comisiei Naționale Române pentru UNESCO*, 21, 3-7, 1971, p. 183-187.

1972

1. *Cercetări în cetatea de la Albești (jud. Teleorman)*, în *SCIV*, XXIII, 4, 1972, p. 635-638.

2. *Un import roman dintr-o așezare geto-dacă din Câmpia Munteniei (sec. I î.e.n.)*, în *Apulum*, X, 1972, p. 661-668.

3. *Cercetări privind preistoria județului Vâlcea*, în *Buridava*, 1, 1972, p. 11-19.

4. *Unele probleme ale civilizației geto-dacilor în lumina noilor cercetări arheologice (sec. IV – I î.e.n.)*, în *Studii și articole de istorie*, XIX, 1972, p. 8-17.

5. *Romanitatea poporului român în lumina recentelor cercetări arheologice*, în *Studii Vâlcene*, 2, 1972, p. 3-15.

6. *L'art thraco-gète*, în *Roumanie d'aujourd'hui*, 6, 1972, p. 58.

1973

1. *Scriere cu litere latine în complexul dacic de la Ocnița*, în *SCIV*, XXIV, 4, 1973, p. 611-619.

2. *Cultura Cernavodă II. Așezarea din sectorul b de la Cernavodă*, în *SCIV*, XXIV, 3, 1973, p. 273-405 (în colaborare cu S. Morintz și P. Roman).

3. *Arheologia în serviciul istoriei patriei*, în *Era Socialistă*, 53, 14, 1973, p. 26-28.

4. *Cercetarea în domeniul istoriei vechi a României universale și al arheologiei*, în *An. Univ. București*, 22, 1, 1973, p. 9-15 (în colaborare cu L. Bârzu).

1974

1. *Contribution à l'étude de l'art thraco-gète*, Buc., Ed. Acad. R.S.R., 1974, 240 p.

2. *Daco-romania – o realitate istorică, bază a formării poporului român*, în *Era Socialistă*, 54, 19, 1974, p. 37-39.

3. *Scriere cu litere grecești la Ocnița-Vâlcea*, în *SCIVA*, 25, 3, 1974, p. 381-387.

4. *Unele probleme ridicate de recentele descoperiri arheologice de la Ocnița-Vâlcea*, în *Rev. Ist.*, 27, 1, 1974, p. 79-84.

5. *Asupra unor elemente de civilizație geto-dacă și daco-romană și semnificația lor istorică*, în *Drobeta*, 1974, p. 25-33.

6. *À propos des problemes de l'art thraco-gète en Roumanie*, în *Actes du Ier Congres International de Thracologie Sofia*, 1972, *Thracia*, III, 1974, p. 281-285.

1975

1. *Nouvelles découvertes archéologiques concernant les Daces à l'époque d'Auguste (Ocnitza, département de Vâlcea)*, în *NEH*, V, Buc., 1975, Ed. Acad. R.S.R., p. 7-20.

2. *Romanitatea vlahilor*, în *Era Socialistă*, 55, 12, 1975, p. 40-43.

3. *Probleme privind formarea poporului român în lumina cercetărilor arheologice recente*, în *Revista de Istorie*, 28, 8, 1975, p. 1155-1169.

1976

1. *Dacoromania*, în colecția *Archeologia Mundi*, Geneva-Paris, Editura Nagel, 1976 (în colaborare cu B. Mitrea), 365 p. (versiunea engleză, Londra, 1978, germană, München, 1979 și cea italiană, Roma, 1980).

2. Vocile semnate *DB* în volumul colectiv *Dicționar de istorie veche a României* (Paleolitic – sec. X), Buc., 1976.

3. *Date noi privind sfârșitul culturii Verbicioara*, în *SCIVA*, XXVII, 2, 1976, p. 171-181.

4. *Continuitatea – factor de bază al etnogenezei și unității poporului român*, în *Era Socialistă*, 56, 7, 1976, p. 41-44.

5. *Despre istoria străveche a județului Vâlcea în lumina cercetărilor locale din ultima perioadă*, în *Studii Vâlcene*, 3, 1976, p. 11-18.

6. *O fructieră pictată descoperită în Buridava dacică*, în *Buridava*, 2, 1976, p. 38-40.

7. *Dovezi arheologice ale continuității*, în *Studii și articole de istorie*, 32, 1976, p. 27-32.

8. *Unitate și continuitate în istoria poporului român*, în *Era Socialistă*, 56, 12, 1976, p. 25-28.

9. *De la Burebista la Decebal*, Ed. Politică, Buc., 1976, 84 p.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

10. *Populația traco-geto-dacă și cultura sa materială și spirituală. Organizarea statală în vremea lui Burebista și Decebal*, în *Era Socialistă*, LVI, 24, 1976, p. 20-25.

1977

1. *Decebal – exponent al luptei pentru libertatea și independența Daciei*, în *Din lupta poporului român pentru independență*, București, 1977, p. 31-40 (în colaborare cu Florentina Preda).

2. *Unele date preliminare asupra rezultatelor cercetărilor de la Ocnița, județul Vâlcea*, în *RMM*, seria Muzee, 46, 2, 1977, p. 3-8.

3. *Elemente de cultură geto-dacă din sec. I î.e.n. la Ocnița, jud. Vâlcea*, în *RMM*, seria Muzee, 4, 1977, p. 55-57.

4. *Procesul formării poporului român și a limbii române. Elemente constitutive, aria geografică și perioada istorică*, în *Era Socialistă*, LVII, 2, 1977, p. 39-44.

1978

1. *Formarea limbii și poporului nostru. Continuitatea românească pe cuprinsul vechii Dacii*, în *Era Socialistă*, 58, 23, 1978, p. 33-36.

2. *Unele date privind necropola de la Oinac, Giurgiu*, în *Ilfov – File de istorie*, Buc., 1978, p. 99-104 (în colaborare cu B. Mitrea).

3. *Buridava – puternic centru al geto-dacilor*, în *Drobeta*, 1978, p. 5-17.

4. *Tezaure de artă traco-dacă. Semnificația lor istorică*, în *Știință și tehnică*, 3, 1978, p. 24-28, 5 fig. color.

5. *Zur Ethnogenese des rumänischen Volkes im Lichte des gegenwärtigen Historiographie*, în *Deutschland und Rumänien im Spiegel ihrer Schulbücheer*, Braunschweig, 1978, p. 35-39.

1979

1. *Regele Thiamarcus și tradiția statală geto-dacică*, în *SCIVA*, 30, 1979, 3, p. 347-358.

2. *Scriere cu litere latine și grecești descoperită la Buridava (Ocnița, jud. Vâlcea)*, în *SCIVA*, 30, 1979, 4, p. 481-499.

3. *Desăvârșirea procesului formării limbii și poporului român*, în *Revista UNESCO România*, nr. 3-4, 1979, p. 183 și urm.

1980

1. *Tradiție și preocupări actuale în tracologie*, în *2050 ani de la făurirea de către Burebista a primului stat independent și centralizat al geto-dacilor*, Buc., 1980, p. 21 și urm.

2. *De la Burebista la Decebal* (ediția a II-a revăzută și completată), Ed. Politică, Buc., 1980.

3. *Institutul de Tracologie*, în *SCIVA*, 31, 1980, 1, p. 153-154.

4. *Quelques problemes de l'âge du bronze thrace dans l'espace carpato-danubian*, în *Actes du IIe Congres International de Thracologie*, București, 1980, p. 57-61.

1981

1. *Buridava dacică*, I, Buc., 1981, 287 p. Recenzie, C. Preda, în *Thraco-Dacica*, III, 1982, p. 192-193.

2. *Despre unele rezultate ale cercetărilor de la Ocnița-Vâlcea*, în *Thraco-Dacica*, II, 1982.

1982

1. *O descoperire arheologică rară de la Ocnița, jud. Vâlcea*, în *SCIVA*, 33, 1982, 1, p. 25-34.

2. *Lo stato geto-dacico nel periodo Burebista-Decebal*, în *Atti dei convegni Lincei*, 52, Academia Nazionale del Lincei, Roma, 1982, 23 și urm.

3. *Un glaive romain (gladius) découvert à Ocnița-Vâlcea*, în *Thraco-Dacica*, III, 1982.

1983

1. *Tradiții, realizări și perspective în arheologia Olteniei*, în *Symposia Thracologica*, I, Craiova, 1983, p. 1 și urm.

2. *Despre personalitatea lui Vasile Pârvan*, în *Carpion*, XI, 1983, p. 21-27.

3. *Morminte de inhumație la Ocnița-Buridava*, în *Thraco-Dacica*, IV, 1983, p. 32-38.

4. *Descoperiri și însemnări de la Buridava Dacică. I*, în *Thraco-Dacica*, IV, 1983, p. 109-113 (în colaborare cu M. Iosifaru, S. Purice și Gh. Andreescu).

5. *Începuturile îndepărtate ale istoriei patriei*, în *Probleme fundamentale ale istoriei României*, 1983, p. 5 și urm.

1984

1. *Fenomene de continuitate în arta traco-geto-dacă în Oltenia*, în *Symposia Thracologica*, 2, Drobeta Turnu Severin, 1984, p. 1 și urm.

2. *Mormintele tumulare de la Verbița (jud. Dolj)*, în *Thraco-Dacica*, V, 1984, p. 15-21 (în colaborare cu P. Roman).

3. *Descoperiri și însemnări de la Buridava Dacică. II*, în *Thraco-Dacica*, V, 1984, p. 117-186 (în colaborare cu M. Iosifaru, S. Purice, Gh. Andreescu).

4. *Asupra celor două opere de artă descoperite în 1983 la Ocnița-Buridava*, în *Thraco-Dacica*, V, 1984, p. 84-91.

1985

1. *Descoperiri și însemnări de la Buridava Dacică. III*, în *Thraco-Dacica*, VI, 1985, p. 168-177 (în colaborare cu M. Iosifaru, S. Purice și Gh. Andreescu).

2. *Progrese și realizări în tracologia românească*, în *Symposia Thracologica*, 3, 1985, Constanța, p. 18-28.

1986

1. *Prima confruntare militară a geților confirmată de un izvor scris. Expediția perșilor la Dunărea de Jos*, în *File de istorie*, 1986.

2. *2500 de ani de la atestarea într-un izvor scris a geților în lupta împotriva armatei persane în 514 î.e.n.*, în *Thraco-Dacica*, VII, 1986, 1-2, p. 5 și urm.

3. *Epopeea rezistenței geto-dacilor sub conducerea regelui erou Decebal în formarea expansiunii romane și continuarea luptei pentru libertate de către dacii liberi*, în *Viața militară*, mai 1986.

4. *2500 de ani de la prima atestare istorică scrisă a luptei geto-dacilor pentru libertate*, în *SCIVA*, 37, 1986, 3, p. 195-197.

5. *Primul stat dac centralizat și independent și dăinuirea tradiției statale pe meleagurile Daciei străvechi*, în *Scânteia Tineretului*, 14 oct. 1986.

6. *2500 de ani de la lupta geților pentru apărarea libertății și independenței*, în *Revista istorică*, 12, 1986.

7. *Prima atestare scrisă a luptelor de apărare purtate de strămoșii poporului român. Confruntarea militară dintre geți și perși la gurile Dunării în 514 î.e.n.*, în *Lupta întregului popor*, noiembrie 1986.

8. *Rezistența geților împotriva perșilor în 514 î.e.n.*, Ed. Militară, Buc., 1986 (în colaborare cu Adina Berciu-Drăghicescu).

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

9. *2500 de ani de la prima atestare scrisă a luptelor de apărare purtate de strămoşii poporului român: confruntarea militară dintre geţi şi perşi din anul 514 î.e.n.*, în *Symposia Thracologica*, IV, Oradea, 1986, p. 1-14.

1987

1. *Decebal – regele erou. 1900 de ani de la urcarea pe tronul Daciei*, în *Ştiinţă şi Tehnică*, I, 1987.

II. Cursuri şi manuale universitare şi şcolare

1. *Îndrumări în preistorie. O serie de prelegeri ţinute la Seminarul de istorie universală sub conducerea d-lui profesor N. Iorga*, Bucureşti, 1939, 260 p. (Institutul de istorie universală).

2. *Curs de istorie veche a R.P.R.*, Buc., 1951.

3. *Istoria artelor*, vol. I, Bucureşti, 1947, V + 492 p.

4. *Atlas istoric*, Bucureşti, 1971, în colaborare cu Şt. Pascu, V. Arbore, I. Cupşa, R. Florescu, C.C. Giurescu, C. Mureşan, Fr. Pall, D. Tudor, Z. Zamfir, cf. şi ediţia 1985.

5. *Harta istorico-arheologică a Daciei străvechi* (color), Editura Didactică şi Pedagogică, Buc., 1985.

III. Lucrări colective sub redacţia

1968: 1. *Unitate şi continuitate în istoria poporului român*. Sub redacţia prof. univ. D. Berciu, Buc., Ed. Acad., 1968, 463 p.

1981: 2. *Thraco-Dacica*, vol. II.

1982: 3. *Thraco-Dacica*, vol. III.

1983: 4. *Thraco-Dacica*, vol. IV.

1984: 5. *Thraco-Dacica*, vol. V.

1985: 6. *Thraco-Dacica*, vol. VI.

1986: 7. *Thraco-Dacica*, vol. VII.

1987: 8. *Thraco-Dacica*, vol. VIII.

IV. Recenzii

1. M.I. Braicevsli, *Despre anţi, după Pseudo-Mauricius*, în *Sovetskaia Etnografiia*, 2, 1953, p. 21-36, în *SCIV*, V, 3-4, 1954, p. 616-617.

2. J. Boessneck, *Zu den Therknocken aus neolitische Stedlungen Thessalien*, în *Ber. RGK*, 1955, p. 1-51, în *SCIV*, VIII, 1-4, 1957, p. 382-393.

3. M. Garasasin, *Ilirsko-graki slem iz Razane*, în *Vesnika Vojnog Muzeja*, Belgrad, 1937, p. 37-49 (r. în lb. franceză – *Un casque ilyro-grec découvert à Razane*), în *SCIV*, X, 1, 1959, p. 188.

4. N. Kalicz, *Die Peceler (Badener) kultur und Anatolien*, în *Studia Archaelogica*, II, Budapesta, 1963, 102 p., în *SCIV*, XIV, 2, 1963, p. 483-491.

5. C.C. Giurescu, Dinu C. Giurescu, *Istoria românilor*, în *Era Socialistă*, IV, 16, 1975, p. 55-56.

V. Necroloage

1. *Ion Andrieşescu*, în *RIR*, XV, II, 1945, p. 265-267.

VI. Referinţe

1. *Bibliografia lucrărilor ştiinţifice ale cadrelor didactice. Universitatea Bucureşti*, seria Istorie, vol. I, Buc., 1970, p. 46-59.

2. E. Comşa, *Dumitru Berciu*, în *Enciclopedia istoriografiei româneşti*, Buc., 1978, p. 54-55, s.v.

VII. Prefeţe

1. Revista *Istros*, vol. I (Muzeul judeţean Brăila).

(Articol preluat din "Buletinul Colegiului Universitar de Administraţie şi Secretariat, Arhivistică-Biblioteconomie-Birotică", Editura Universităţii Bucureşti, 2001, pp. 7 – 24)

Publicaţii primite

TÂRNAVA
REVISTĂ DE FILOSOFIE ŞI LITERATURĂ ANUL XII, NR. 75-76-77 (4-5-6/2003)
APARE SUB EGIDA UNIUNII SCRIITORILOR DIN ROMÂNIA
Elegie
ION HOREA
TÂRNAVA - 75

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Eveniment

Catedra de Română din Budapeste la 140 de ani

Prof. dr. Cornel MUNTEANU

Una din cele mai durabile în timp instituții de învățământ superior în limba română din afara României, Catedra de Filologie Română a Universității Elte din Budapesta a depășit, iată, pragul a 140 de ani de existență și dăinuire culturală. Momentul de la 1863, când Alexandru Roman își rostea misionar cursul inaugural, rămâne cu atât mai important cu cât o catedră pentru românii din Ungaria răspundea unor aspirații îndreptățite ale românilor, și nu puțini, din Budapesta. Iosif Vulcan, susținut de episcopul greco-catolic Vasile Erdeli, împreună cu studenții de atunci ai universității regești, reactivau un deziderat mai vechi, venind din programul libertăților de la 1848, acela de a-și manifesta și la nivelul instrucției publice identitatea de limbă și cultură română. În plus, contextul politic al reformelor liberale din jurul anului 1860, ca și susținerea solidară a studenților din Viena, care păstrau legături cu studenții pestani, au dus la obținerea acestui drept de identitate comunitară, o catedră de limbă și cultură românească la nivel universitar. Într-un mod fericit, ca urmare a prezenței unui român ca traducător la locotenența regală (1857), apoi concipist la Consiliu (1861) Alexandru Roman a avut privilegiul timpului de a fi numit profesor extraordinar al primei catedre românești. De altfel, el însuși student la Viena și coleg cu cunoscutul lingvist și profesor cernăuțean Aron Pumnul, Alexandru Roman s-a format ca profesor prin activitatea la nivelul școlilor gimnaziale din Oradea. I-a fost dat acestui mentor de școală românească să activeze cu multă râvnă, având ocazia de a fi primul și în acest moment premergător deschiderii catedrei budapestane: la Oradea deschide primele ore de limbă română la gimnaziul maghiar (1848 – 1849), după cum, la 1861, iarăși este primul redactor de ziar românesc care redactează "Concordia" în românește cu caractere latine. Tot Alexandru Roman este primul, alături de Iosif Hodoșiu, T. Cipariu, George Barițiu, care compun Societatea Literară Română pentru cultura limbii, viitoarea Societate Academică din București (în 1866), după ce în 1851 același tânăr activ înființase la gimnaziul din Oradea Societatea de lectură a tinerimii române. Toate aceste momente pregătitoare, favorabile deschiderii unei catedre românești la nivel universitar, au condus la numirea în 20 decembrie 1862 a prof. Alexandru Roman "ca profesor extraordinar al limbii și literaturii române la universitatea regească din Pesta", pentru ca după zece ani, în 1872, ca urmare a bunei prestații în calitatea de dascăl, să primească titulatura de profesor ordinar. Era o recunoaștere oficială și publică a rolului său de întemeietor și mentor de conștiințe.

Catedra a devenit, în scurt timp, punctul de întâlniri spirituale între studenții români de la celelalte facultăți, drept, economie, teologie, filosofie, prin activitatea Societății de lectură și a unor programe culturale vestite în epocă, precum balurile anuale ori semestriale ale tinerimii române. Fostul elev al lui Alexandru Roman, la Oradea, și student în 1863 la Budapesta, Iosif Vulcan, în revista "Familia" evocă în câteva rânduri personalitatea marcantă a profesorului primei catedre, prin portrete în detaliu (în 1866, apoi în 1893), urmărindu-i cu atenție activitatea de la catedră și cea publică. Iată, în primul număr al revistei din 1865, la rubrica *Ce e nou?* anunță despre deschiderea seriilor de lecții de lingvistică ale profesorului, "un curs lingvistic de totu interesant despre asemănarea limbilor romanice", știre susținută de prezența în paginile primelor numere ale "Familiei" a unui serial despre volumul lui A. Bruce-Whyte, *Analisa limbei romane*. Aceeași revistă îl urmărește pe Al. Roman implicat în chestiunea bisericii greco-catolice române, cu ocazia întrunirii la Cluj a unei conferințe, în problema independenței bisericii față de congresul de la Budapesta. Al. Roman era în 29 iunie 1897 onorat ca președinte al conferinței, cu sarcina redactării răspunsurilor către Sfântul Scaun și mitropolie.

Activitatea catedrei de română din Budapesta este constant urmărită de presa română a vremii: "Familia" vorbește de venirea, în 1897, după Al. Roman, a dr. Oscar Asboth (profesor de limbi slave), a docentului privat Alexici György; "Românul" și "Tribuna" din Arad (la aniversarea a 50 de ani de existență a catedrei), între 1910 – 1913, consemnează, cu regret, incidentele de la catedră, legate de numirea unor profesori fără prestația intelectuală și morală a întâiului profesor Al. Roman (Ioan Ciocan – prof. din Năsăud, Iosif Siegescu – cel mai controversat profesor). Unul din cei mai activi studenți ai catedrei, criticul Ilarie Chendi pornește chiar o campanie de semnalizare a neregulilor de la catedră, într-un amplu material despre Catedra de limbă română, în "Tribuna" din 1910, apoi în "Românul" din 1913. Ceva din vehemența și spiritul corectiv al dascălului Roman a trecut cu folos în discipolii săi, Ilarie Chendi, Octavian Goga, V. Goldiș, Valeriu Braniște.

În cei 140 de ani de viețuire a Catedrei de Română de la Elte, revigorarea activității și revenirea la spiritul academic și științific s-a petrecut cu o nouă generație de dascăli, de la Carlo Tagliavini, Tamas Lajos, Laszlo Gáldi, la Domokos Sámuel, Pálffy Endre și Miskolczy Ambrus. Momentul aniversar, de la începutul lui septembrie al acestui an, prilejuit de vizita specială a președintelui Ion Iliescu la catedra noastră, onorat și de intervenția președintelui Ungariei Madl Ferenc, a marcat, cu temei, rolul și nobila misiune a acestei prestigioase instituții de învățământ superior românesc din Ungaria. Popasul președintelui la Elte, moment unic în istoria catedrei, discuțiile neconvenționale cu membrii actuali ai catedrei, donațiile de cărți de literatură și istorie, au consemnat un bun prilej de angajare mai susținută a activității catedrei, de impulsionare a sprijinului direct și pragmatic prin aprovizionarea cu carte a bibliotecii românești. Simpozionul organizat cu acest prilej și moderat de actualul șef al catedrei, prof. dr. Miskolczy Ambrus, intervențiile celor două delegații

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

(Szasz Zoltan, Sarosi Balint – Budapesta, Gh. Petruşan – Seghedin, Dan Horia Mazilu – Bucureşti, Al. Ardelean – Arad, Ioan Derşidan – Oradea, Cornel Munteanu – Budapesta) au marcat rolul intercultural între cele două popoare ale acestei instituţii. Evocări ştiinţifice şi umane ale personalităţilor catedrei în istoria ei, interferenţe culturale care au implicat profesorii şi studenţii catedrei au închegat un profil distinct al catedrei însumând etape, personalităţi, evenimente, fapte culturale, cu amplitudine în relaţiile dintre cele două culturi. Fotografiile de grup (studenţi şi profesori actuali ai catedrei) cu preşedintele Ion Iliescu, de la recepţia din Ambasada României, au constituit ele însele un schimb fertil de opinii, într-un important capitol de istorie a catedrei. O posibilă istorie a catedrei, cu toate momentele ei, recompusă şi din lucrările simpozionului din această toamnă budapestană, se impune cu necesitate. Asupra mentorului Alexandru Roman şi a activităţii sale didactice ori publice (deputat şi publicist) vom reveni cu alt prilej.

(Articol preluat din "Lumină Lină", nr. 4/2003,
Institutul Român de Teologie
şi Spiritualitate Ortodoxă, New York,
pp. 101 – 103)

Un mesaj de la Paris

Apărarea mediului în secolul XXI

Prof. univ. dr. h.c. Cicerone ROTARU
Membru corespondent al Academiei de Agricultură a Franţei,
Membru al Academiei de Ştiinţe din New York

Semnale de alarmă

În abordarea acestui subiect, plec de la ideea că oamenii trebuie să fie corect informaţi asupra problemelor majore care le influenţează viaţa lor şi a urmaşilor lor, păstrarea şi ameliorarea mediului fiind problema vitală a omenirii.

În privinţa unor chestiuni atât de complexe şi de sensibile, precum ameninţările asupra echilibrului ecologic al Pământului, fiecare persoană, şi în special oamenii de ştiinţă şi cultură, ar trebui să se pronunţe, chiar cu riscul de a face unele erori, însă, din dezbaterea liberă a ideilor, pot să apară concepţii valoroase, soluţii şi măsuri valabile.

Trebuie subliniat că atunci când glasul oamenilor de ştiinţă nu s-a auzit sau când el a fost ignorat, erorile şi atentatele comise împotriva naturii s-au răzbunat. Exemple în acest sens sunt foarte numeroase, iar unele greşeli, din păcate, se repetă. Am putea cita câteva exemple: secarea Mării de Aral, urmare abaterii râurilor care o alimentau, spre a extinde culturile de bumbac; distrugerea pădurilor din zona europeană a fostei Uniuni Sovietice, urmată de ploi diluviene şi apoi de secete prelungite; extinderea considerabilă a terenurilor degradate în România (cca. 7 mil. ha), ca urmare, în special, a dispariţiei pădurii; înaintarea deşertificării în multe zone ale globului, fenomen care a cronicizat foametea şi lipsa apei pentru o treime din populaţia lumii; problema deşeurilor nucleare pentru care nu s-a găsit încă o soluţie sigură şi accidentele produse la unele centrale nucleare; industrializarea forţată a mineritului şi a altor industrii cu grad avansat de poluare; defrişările masive de păduri sau exploatări neraţionale în Africa, Amazonia, Canada (până la apariţia unei legi în 1985).

În multe zone montane, inclusiv în România, trecându-se peste opoziţia specialiştilor, pădurea a fost silită să cedeze teren sectorului agrozootehnic, iar distrugerea brâului protector de jepi, de exemplu, s-a vădit o acţiune dăunătoare în anii următori, căci retragerea pădurii a atras şi diminuarea resurselor de apă. De exemplu, Sinaia, perla Carpaţilor, nu are suficientă apă... Am mai putea aminti grava eroare săvârşită în anii '70, prin defrişarea salcâmetelor (cca. 16.000 ha) create pe dunele de nisip din Oltenia, în favoarea serelor de roşii, fapt care s-a dovedit ulterior o greşeală cu urmări nefaste şi de care nimeni nu a răspuns.

Şi iată, uraganele şi tornadele bântuie acum şi prin Europa, continent în care s-au redus anotimpurile de tranziţie!

Formarea opiniei publice

Trei condiţii sunt vitale pentru viaţă: apa, aerul şi pâinea, toate trei putând fi asigurate numai prin menţinerea unui strict echilibru ecologic, în care un rol primordial îl deţine pădurea.

Înmulţirea populaţiilor înfometate determină atentate împotriva mediului şi, după cum se ştie, este mai uşor să eviţi decât să repari: ajutoarele FAO – ONU trimise în Africa aproape că n-au efect, iar unele fenomene de aşa-zise "catastrofe naturale" din China, cu toate intervenţiile autorităţilor, sunt elocvente.

Iată de ce informarea a devenit atât de importantă pentru a preveni urmările nefaste ale unor acţiuni, opinia publică trebuind educată şi formată pentru apărarea propriilor interese. Savanţii, oamenii de ştiinţă şi cultură au datoria să difuzeze prin toate mijloacele opiniile şi rezultatele investigaţiilor lor, mai ales într-un domeniu atât de sensibil cum este cel al apărării mediului, şi asta în sensul complex al cuvântului.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Rolul mijloacelor de informare în masă a crescut enorm în zilele noastre, când apetitul pentru citit este, din păcate, în scădere, dar cu toţii suntem radioascultători şi telespectatori zeloşi, mass-media ajungând de multe ori un factor de putere în stat. Şi, fiind formatori de opinie, gazetarii din presa scrisă, vorbită sau vizionată ar trebui ei înşişi educaţi şi promovaţi după criterii care să condiţioneze aflarea şi promovarea adevărului, ca ţel al nobilei lor vocaţii.

De altfel, în ultimele decenii, datorită "globalizării" evidentelor urmări nefaste asupra ecosistemelor şi a conştientizării forţei celor mulţi în societatea democratică, atitudinea generală de pasivitate, de fatalitate a fost treptat înlocuită cu ferme acţiuni civice. Asociaţiile ecologiste iau amploare, organizaţiile Green Peace şi WWF acţionează destul de eficient, partidele "verzilor" reprezintă forţe politice redutabile în unele ţări.

Astfel de forţe reunite, şi vorbim aici de cele care evită violenţa şi activează democratic, au reuşit să mobilizeze, în ultimul timp, guvernele pentru a lua măsuri comune, cu efecte la nivelul întregului Glob, în scopul păstrării condiţiilor de mediu necesare vieţii.

În acest sens trebuie considerate importantele reuniuni, cu participarea şefilor de state şi de guverne, care au avut loc, de exemplu, la Rio de Janeiro (1992), Kyoto (1997), Bucureşti (2001), mediatizate totuşi insuficient. Cu toate acestea, nu întâmplător aplicarea unor măsuri convenite este întârziată sau obstrucţionată de unele cercuri influente cu diverse interese, în special de tip financiar. De aici se poate deduce că încă nu există suficient simţ de răspundere la anumite nivele înalte din unele ţări, şi că problemele trebuie tratate în globalitatea lor pentru a se trage cele mai corecte învăţăminte.

Din acest motiv, m-am exprimat public şi în scris, în trecut şi în special în aprilie 2001, cu ocazia Forumului de la Bucureşti, al unor şefi de state şi de guverne, privind mediul şi dezvoltarea durabilă în regiunea Carpato-Dunăreană, lansând, în premieră mondială, ideea necesităţii unui "concept global de apărare a mediului" (CGAM).

Textul conferinţei mele, *Cercetare interdisciplinară şi concept global de apărare a mediului*, susţinută la acest forum, poate fi consultat în "Revista Pădurilor" nr. 2/2001, iar versiunea în limba engleză, pe site-ul Institutului European de Dezvoltare Durabilă: www.iedd.org

Am afirmat atunci că numai o echipă internaţională complexă, desigur, sub egida ONU, formată din personalităţi marcante din varii domenii ştiinţifice, dotată cu importante mijloace materiale, poate investiga viitorul ecosistemelor, propunând şi măsuri în consecinţă.

Un prim pas în această privinţă s-a făcut în 1988, când Organizaţia Naţiunilor Unite şi Uniunea Mondială de Meteorologie, în cadrul unui program de apărare a mediului, au creat Grupul interguvernamental asupra evoluţiei climatului (GIEC), format din oameni de ştiinţă şi experţi guvernamentali din diferite ţări.

Ţin să remarc faptul că în ultimul timp paleoclimatologii şi geocronologii au ajuns la concluzia că, pentru a-i studia evoluţia, climatul trebuie considerat ca un sistem "global" care cuprinde atmosfera, hidrosfera (în special oceanele), cirosfera (în special calotele polare), biosfera şi litosfera. Numai în acest cadru complex poate fi înţeles mai bine efectul de seră influenţat negativ de anumite activităţi umane, în special emanaţiile de gaze nocive care perturbă echilibrul atmosferic, provocând creşterea temperaturii pe glob.

Este de remarcat că, utilizând mai multe modele climatice de previziune, specialiştii din acest grup, împreună cu cei din Academia Americană de Ştiinţe, au concluzionat recent că în perioada 1990 – 2100 temperatura medie pe glob va creşte cu 1,5 până la 6^0C, dacă nu se iau măsuri drastice de reducere a poluării.

La o privire superficială, o creştere a temperaturii medii cu 1,5 până la 6^0C, în răstimp de un secol, ar putea părea minoră, însă efectele, diferite de la o regiune la alta, vor fi foarte grave. În emisfera nordică, la latitudini mijlocii şi mari, se preconizează precipitaţii intense şi încălzirea apei de la suprafaţa oceanelor, care, dilatându-se, va determina ridicarea nivelului mediu al apelor cu 10 până la 50 cm şi va provoca dispariţia unor insule şi reducerea unor întinse zone de litoral, fenomene dezastruoase pentru omenire. În sud, sunt previzibile secete îndelungate şi cu urmări grave.

Aceasta este prezentarea foarte pe scurt a unui scenariu pesimist, dar foarte probabil dacă nu se iau măsuri de ansamblu şi, deci, un motiv în plus pentru elaborarea conceptului global în probleme de apărare a mediului bazat pe studii interdisciplinare axate pe aspectele de impact negativ asupra vieţii planetei noastre şi pe măsuri de soluţionare a acestora.

În cadrul acestui concept, trebuie să subliniez faptul că, mult timp, studiile privind climatul au omis, au neglijat sau chiar au contestat lucrările omului de ştiinţă sârb Milutin Milancovich, astronom şi matematician, care, încă din 1920, demonstrau că la scara ultimelor sute de mii de ani, evoluţia climatului s-a caracterizat prin cicluri glaciare – interglaciare, cauzate de modificări ale insolaţiei datorate schimbărilor parametrilor orbitei terestre.

Fenomenul astronomic este, desigur, mult mai complex, dar aici este suficient să ne rezumăm la faptul că Milancovich determina cicluri glaciare – interglaciare de 100.000 de ani, de 41.000 de ani şi de 19.000 de ani.

Mai târziu, după reluarea şi aprofundarea studiului lui, s-a ajuns să se ştie că topirea gheţarilor continentali, în perioada dintre glaciaţiuni, este amplificată de interacţiunile complexe dintre oceane, atmosferă şi calotele polare. În special după ultima glaciaţiune, situată între anii 20000 şi 6000 înaintea erei noastre, într-o perioadă de 14.000 de ani, s-a produs o creştere deosebit de mare a nivelului apelor Terrei, de cca. 120 m, fapt ce a modificat considerabil scoarţa terestră şi numeroşi parametri climatici şi oceanografici: o încălzire globală de 5^0C, o creştere cu 40% a conţinutului de gaz carbonic şi de metan în atmosferă, schimbări în circulaţia curenţilor marini, scăderea vitezei vânturilor...

Iată, foarte pe scurt, ce s-a întâmplat în această perioadă de 14.000 de ani, fenomene naturale în fond. A urmat, însă, perioada de încălzire de după dezgheţ, începută acum 6.000 de ani, în care, în ultimii 250 de ani, s-au manifestat alteraţii atmosferice provocate de om, care s-au accentuat în secolul XX, accelerându-se după 1958, prin aşa-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

numitele "cuceriri ale civilizației moderne", marcate prin creșterea cu 28% a dioxidului de carbon din atmosferă și reducerea stratului protector de ozon.

Și acum încotro?

Unele activități umane exercită o influență negativă asupra factorilor naturali care intervin în schimbările climatice. Astfel, cantitatea normală de CO_2, în timpul actualului ciclu interglaciar, este mărită foarte mult de emanațiile masive de bioxid de carbon, rezultate din activități industriale, casnice, de transport ș.a., fenomen constatat cu pregnanță în special după anul 1958. Deci, pentru a înțelege emisiile naturale de CO_2, concomitent trebuie studiate și cele provocate suplimentar de om. Iată alt aspect al necesității conceptului global în care intervin legături interdisciplinare.

Dacă asupra factorilor naturali care apar în schimbările climatice omul nu poate acționa direct spre a le reduce impactul negativ, emisiile toxice rezultate din diverse activități pot fi reduse sau anihilate prin intervenții ferme, spre a evita riscurile care decurg din schimbări brutale ale climatului.

Presupunând că omul va fi suficient de rațional și va înlocui acțiunile dăunătoare, se poate pune întrebarea ce se va întâmpla cu existența sa supusă numai unor puternice influențe naturale datorate ciclurilor glaciare – interglaciare.

Putem răspunde că, de la apariția sa pe Pământ, omul a dovedit o extraordinară capacitate de adaptare la toate climatele, traversând multe zeci de cicluri glaciare și interglaciare, ceea ce, cred, i-a dezvoltat inteligența și l-a singularizat față de alte viețuitoare.

Dar, în lunga sa existență ca specie, omul nu a exercitat practic în trecut influențe negative notabile asupra mediului și astfel a putut supraviețui. Altfel, însă, se pune astăzi problema.

În cadrul unui concept global, trebuie să notăm că degradarea accentuată a mediului, marcată în ultimii 50 de ani de acțiunile umane, cuprinde o paletă mult mai largă de elemente negative decât manifestările spectaculoase percepute ca atare, precum inundațiile, secetele, furtunile, tornadele, despre care se vorbște în legătură cu emiterea de gaze nocive în atmosferă și cu reducerea stratului de ozon.

Astfel, când se fac studii de soluții pentru protecția mediului, concomitent cu factorii de mai sus, trebuie analizați, cu aceeași atenție, și cei în legătură cu poluarea și degradarea solului, poluarea aerului pe care-l respirăm, deșertificarea, tăierea abuzivă a pădurilor, contaminarea organismelor ș.a.

Ar trebui astfel să se ia în considerare, apoi, factorii social-economici care, cel puțin până acum, deși am semnalat importanța lor în urmă cu doi ani, nu au fost asociați de experți la studiile GIEC. Constatăm astfel nu numai o creștere îngrijorătoare a numărului locuitorilor Terrei în unele zone și descreștere în alte zone, dar și a procentului de populație săracă și subsăracă, a migrațiilor masive, a fanatismului religios în special (vezi fenomenul terorismului), a șomajului, a războaielor, a unor fenomene negative legate de mondializarea economiei.

Noi științe, ca Genomica și Proteica, ne lasă să întrevedem creșterea duratei de viață, în special în țările avansate, dar cu implicații sociale și economice care se pot adăuga la factorii de dezechilibru.

În același timp, sunt de luat în considerare aparițiile unor maladii și epidemii grave.

Care va fi evoluția altor științe și ce implicații vor avea în apărarea mediului, este, iarăși, foarte greu de prognozat.

Cum va putea fi înlocuit petrolul, de exemplu, ca sursă de energie, știindu-se că rezervele se vor epuiza în următorii treizeci – patruzeci de ani, este o chestiune vitală pentru omenire. Dar, iată că hidrogenul, combustibil care nu degajă direct bioxid de carbon, se experimentează ca înlocuitor al petrolului: la Reykjavik, în Islanda, circulă deja autobuze care folosesc hidrogenul ca sursă de energie; companii precum Shell investesc importante sume pentru fiabilizarea hidrogenului ca sursă de energie; președintele Bush a anunțat lansarea în SUA a unui program de 1,7 miliarde dolari care vizează înlocuirea petrolului cu hidrogenul. Trebuie însă să așteptăm cu prudență rezultatul cercetărilor finale.

Iată de ce cred că în aplicarea unor soluții cât mai eficiente pentru societate, Grupul interguvernamental asupra evoluției climatului (GIEC) este necesar să evolueze cât mai repede către un concept global și, deci, către o acțiune globală de apărare a mediului, și să devină un for științific interguvernamental mondial, pe care l-am putea denumi, de exemplu, Grup interguvernamental de apărare a mediului (GIAM).

Va avea omenirea însă, și în special prin conducătorii săi, înțelepciunea să înțeleagă necesitatea tratării și rezolvării globale a tuturor factorilor care intervin în problemele de apărare a mediului, sau ne vom îndrepta spre un dezastru planetar cauzat de noi înșine?

Aici intervine în "conceptul global de apărare a mediului" factorul de intervenție pe care îl consider ca cel mai important, cel al spiritualității omenirii, care va trebui luat în considerare alături de toți ceilalți factori enumerați, pentru a învinge pe cei negativi care amenință viața pe pământ.

În concluzie, putem să ne întrebăm dacă secolul în care am pășit este al renașterii spirituale și umaniste sau al egoismului distrugător.

Conștientizarea societății civile, în special a unor guverne, a oamenilor politici care nu mai pot obține voturi fără o latură ecologică în program, a constituției statelor chiar, ne poate lăsa speranța că mediul de viață va fi conservat.

Un rol în prim plan îl vor ocupa oamenii de știință și cultură care, în fruntea societății umane, sperăm că vor ști să-și unească forțele pentru promovarea societății umaniste pe care o dorim cu toții.

(Articol preluat din
"Meridiane forestiere", nr. 3/2003)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

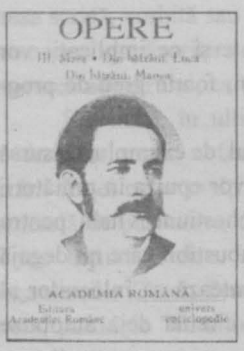

Ioan SLAVICI, *Opere*, III – IV. Romane

Text ales şi stabilit, note şi comentarii, repere critice şi glosar de Constantin Mohanu, Editura Academiei Române, Univers Enciclopedic, colecţia "Opere fundamentale", Bucureşti, 2003, 877 p.

Opere*, III. *Mara – Din bătrâni. Luca – Din bătrâni. Manea

Pentru epoca în care a apărut, Mara *trebuia să însemne un eveniment, şi astăzi, privind înapoi, romanul acesta apare ca un pas mare în istoria genului. Şi totuşi el a trecut în tăcere, toată lumea rămânând încredinţată că scrierea este neizbutită. Cu mult înaintea lui Rebreanu, Slavici zugrăvise puternic sufletul ţărănesc de peste munţi şi cu atâta dramatism încât romanul este aproape o capodoperă. [...]*

Construcţia romanului e sigură, bine rostogolită, cu nimic artificial nicăiri, iar încheierea vine când toate faptele sunt coapte spre a-şi da rodul. (G. Călinescu)

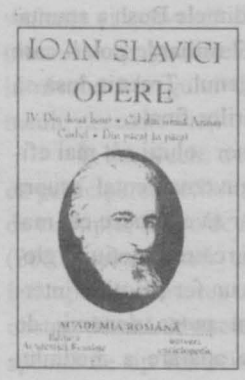

Opere*, IV. *Din două lumi – Cel din urmă Armaş – Corbei – Din păcat în păcat – Revoluţia din Pârleşti – Vânătură-Ţară, 1.126 p.

Limba lui Ioan Slavici: ea nu-i "frumoasă", dar este potrivită pentru temele pe care le dezvoltă epic autorul acesta înverşunat să-şi ducă proiectele la capăt; nu-i fluentă, într-adevăr, şi nici bogată, diversificată, mai mult: asocierea şi ordinea cuvintelor este, uneori, silnică, dar trebuie să repetăm: acesta-i stilul bun, productiv *al prozei de analiză, aceasta-i calea cea dreaptă a realismului epic. Celălalt,* stilul frumos, stilul înalt, stilul înflorit, fastuos, *are îndreptăţirile şi performanţele lui (mari şi spectaculoase!), dar marea proză românească din secolul al XX-lea (Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Camil Petrescu, Holban, Mircea Eliade, Marin Preda, Petru Dumitriu ş.a.) a ieşit din brazda orăşeanului Filimon, a ruralului Slavici şi, bineînţeles, a stilistului I.L. Caragiale... Nu se pune problema de a elimina pe unii pentru a promova pe alţii, ci de a înţelege că o literatură are nevoie, în egală măsură, de scriitori "prozaici" şi de "stilişti" eminenţi...* (E. Simion)

Constantin MOHANU, *Fata munţilor*. Basmele şi poveştile Loviştei, vol. I

Academia Română, Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă, Institutul de Istorie şi Teorie Literară "G. Călinescu", Bucureşti, 2003, 335 + XIV p., cu o hartă: Ţara Loviştei cu aşezările ei.

Trium confinium *între Muntenia, Oltenia şi Transilvania, denumită de N. Iorga "o romanie locală a pământului românesc", depresiunea intracarpatică Ţara Loviştei, "ţara vânatului şi a pescuitului", a intrat târziu în atenţia folcloriştilor şi etnografilor. În 1975, Constantin Mohanu – fiu al Loviştei – publică, la Editura Minerva,* Fântâna Dorului. Poezii populare din Ţara Loviştei, *o culegere monumentală de lirică populară (700 pagini), considerată "un eveniment editorial al anului".*

În Fata munţilor. Basmele şi poveştile Loviştei, *vol. I, C. Mohanu publică o selecţie din eposul popular loviştean înregistrat, personal, cu mijloace moderne, în urmă cu trei decenii...*

Nicolae Dan FRUNTELATĂ, *Poema celor trei copilării*

Ilustraţii de Sabin Ştefănuţă, Editura Ager, Bucureşti, 2003, 40 p.

O carte pentru copii, despre lucrurile, fiinţele, expresiile, cuvintele, sentimentele care trebuie să rămână. Ca un fel de sticlă închisă pe care o aruncăm în oceanul timpului. Va ajunge în viitor. Cum se va recompune lumea noastră din ele? Ne va arăta pe noi cu adevărat, ori imaginea va părea străină, săracă, falsă chiar? O "lume care pleacă-n lume"... (Ager)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

J.R.R. TOLKIEN, *Silmarillion*
Traducere din limba engleză Irina Horea, traducerea versurilor, Ion Horea, postfață de Vlad Macri, Editura RAO, București, 2003, 512 p.

Elfii au creat Inelele Puterii. Sauron a creat unul singur: Inelul Suprem, Inelul Stăpîn, cel pe care îl descoperă Hobbitul *și pe care luptă pentru a-l distruge vitejii strînși în jurul* Stăpînului Inelului.

În Silmarillion *este redată istoria antică a Pămîntului de Mijloc, mitologia apariției lui și a semințiilor care-l locuiesc.* (RAO)

Jean-Claude CARRIÈRE, *Cercul mincinoșilor*. Povești filozofice din toată lumea
Traducere din franceză de Brînduşa Prelipceanu, Editura Humanitas, București, 2003, 440 p.

Primii mincinoși ai lumii sînt povestitorii. Dar cele aproape patru sute de istorioare adunate în acest volum de Jean-Claude Carrière nu sînt nici mituri, nici parabole religioase și cu atît mai puțin epopei. Vii, alerte, uneori deconcertante sau fals naive, ele recompun spiritul umanității în cele mai diverse ipostaze ale sale, venind fie din spațiul buddhist sau islamic, fie din cel chinez, african, evreiesc, indian sau amerindian. Dincolo de diferențele care apar de la o tradiție la alta, regăsești pretutindeni problema dreptății și a morții, dificultatea traiului în comun și tema raportului maestru – discipol. (Humanitas)

Milan KUNDERA, *Viața e în altă parte*
Traducere din cehă de Jean Grosu, Editura Humanitas, București, 2003, 376 p.

Alegînd lozinca insurgenților Sorbonei din mai 1968 drept titlu al romanului său, Milan Kundera așază destinul unei întregi generații sub semnul eșecului. Eroul său nu este însă un tînăr al acelor locuri și vremi, ci unul care-și trăiește dureroasa maturizare în epoca instaurării regimului comunist în Cehoslovacia...

Și dacă, așa cum se spune, viața poetului este exponențială, căderea lui Jaromil, pusă de autor față în față cu căderile atîtor mari poeți ai lumii, vorbește despre căderea tuturor celor prinși în vîltoarea istoriei. Iată de ce romanul său n-a putut apărea, în 1973, decît în afara granițelor Cehoslovaciei. (Humanitas)

Petre Ghelmez. Așa cum l-am cunoscut
Coordonator Elena Ghelmez, Editura Coresi, București, 2003, 448 p.

Prezentul volum apare din inițiativa și sub coordonarea Elenei Ghelmez.

Fotografiile au fost selectate din arhiva familiei Ghelmez. Se menționează numele autorilor lor ori de câte ori au putut fi identificați. [...]

Mulțumim tuturor doamnelor și domnilor care au răspuns invitației și rugăminții Elenei Ghelmez de a așterne pe hârtie, pentru această carte, amintiri legate de Poet.

Regretăm profund că Ileana (Elena Ghelmez) ne-a părăsit pentru totdeauna, înainte de a vedea publicată această carte, lo care ținea foarte mult. (Coresi)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Biblioteca Nicolae Iorga
Biblioteca Dimitrie Cantemir
24 IANUARIE 1859 - 24 IANUARIE 2004
145 ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR
EVOCARE
BIBLIOTECA DIMITRIE CANTEMIR
VINERI, 23 IANUARIE, ORA 12.00

24 ianuarie 1859 – 24 ianuarie 2004

Biblioteca Metropolitană, prin Serviciul Memorie Comunitară. Colecții de Patrimoniu, a aniversat ziua de 24 ianuarie prin evocarea sub genericul "145 de ani de la Unirea Principatelor", organizată la Biblioteca "Dimitrie Cantemir", în fața unui public format din elevi de clasa a IX-a de la Colegiul Național "Dimitrie Cantemir".

Cele două comunicări au reliefat complexul împrejurărilor externe în care s-a înfăptuit Unirea precum și Bucureștii acelor ani definitorii pentru formarea statului român.

În prima comunicare, Florin Preda a evocat momentele premergătoare Unirii, începând cu urmările Războiului Crimeii, trecând prin cele două Conferințe de la Paris, compromisul de la Osborne, convocarea Divanurilor ad-hoc și dubla alegere a lui Cuza.

Completând și venind în continuarea primei expuneri, doamna Ana Maria Orășanu a prezentat Bucureștii acelor timpuri, insistând asupra unor obiective edilitare importante în context și a localizării lor în Bucureștii acelor timpuri. Astfel, s-a vorbit despre hotelul Concordia, locul unde Cuza a fost propus ca domn al Munteniei, despre primirea făcută Domnului de populația bucureșteană ca și despre alegerea Palatului Cotroceni ca reședință princiară.

Participanții au subliniat că actul de la 24 ianuarie 1859 nu a fost decât începutul devenirii moderne a statului român, devenire continuată cu Independența și desăvârșirea unității naționale la 1 Decembrie 1918. (*F. P.*)

"O să servesc, în continuare, cultura română cu pasiune și dragoste"

Marți [20 ianuarie 2004], la București, dorind să răsplătească meritele domnului Jean-Yves Conrad din Republica Franceză, în semn de apreciere pentru contribuția personală avută la promovarea literaturii române în lume, președintele României, Ion Iliescu, i-a conferit Ordinul "Meritul Cultural" în grad de Ofițer – categoria A "Literatură".

Redăm, în continuare, cuvântarea pregătită de colaboratorul nostru francez pentru festivitatea de la Cotroceni.

"*D-al vostru vis eroic / Știindu-vă stăpâni / Dormiți, vegheați de Franța / Dormiți, soldați români.*

Cu aceste versuri ale Elenei Văcărescu, scrise pe monumentul lui Ion Jalea, din orașul loren, unde mi-am petrecut copilăria, a început în mod sigur o pasiune fără sfârșit pentru cultura română. Când am făcut primul pas pe pământul acestei țări, în data de 15 august 1981, m-am simțit imediat ca la mine acasă. Mi s-a și relevat că într-o viață anterioară am fost român și eu. De atunci, visez numai în românește. În noiembrie 1981, la Brașov, am cumpărat o carte care mi-a influențat în mod decisiv viața culturală: *Istoria literaturii române dela origini până în prezent* a lui George Călinescu.

Această biblie și numeroasele cărți pe care le-am citit apoi mi-au dat curajul necesar să scriu pe urmele lui Jean-Alexandre Vaillant, Ulysse de Marsillac, Frédéric Damé, Jules Michelet, Edgar Quinet, o parte mică dintr-o pleiadă franceză numeroasă care a pus în evidență, în mod deosebit, relațiile culturale între ambele țări latine, țara mea de naștere – Franța, și țara mea de dor și de suflet – România. Pe 15 iunie 1998, ziua morții lui Eminescu, a început o etapă decisivă în favoarea culturii românești și am început să scriu. Acum 4 ani, pe 18 ianuarie 2000, am trimis primul meu articol presei române, de fapt «Curierul de Vâlcea», al cărui director este Ioan Barbu. Dânsul a avut încredere în mine și mi-a publicat în continuare articolele. Așa s-a întâmplat și cu primele mele cărți: *România. Km 0* și traducerea în limba franceză a cărții doamnei Lia-Maria Andreiță – *Tradițiile gândirii politico-juridice românești*. Am avut prilejul să fiu recunoscut și publicat de dumneavoastră, Augustin Buzura, și de Florin Rotaru, sub semnul marelui Ion Heliade Rădulescu. Iar apariția recentă a cărții *Roumanie, capitale... Paris*, la Editura Oxus din Paris, director Serge Cagnolari, carte introductivă a colecției «Les Roumains de Paris», al cărei director este domnul academician Basarab Nicolescu, cât și momentul emoțional pe care-l trăiesc acum, îmi dau forță să merg mai departe în domeniul cultural român și să fiu un ambasador mult mai bun pentru a promova o imagine frumoasă a României peste hotare. Nu ar fi cumva și scopul Institutului Cultural Român? Este un șantier colosal, iar eu o să servesc, în continuare, cultura română cu pasiune și dragoste.

Vă mulțumesc că m-ați onorat cu această distincție înaltă. «*România nu-mi aparține, dar eu aparțin României*»".

(Articol preluat din "Curierul de Vâlcea", 22 ianuarie 2004)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

februarie 2004

♦1 februarie 1934. 70 de ani de la naşterea lui **Nicolae Breban**, prozator, laureat al Premiului "I. Creangă" al Academiei Române (1965), al Premiului Uniunii Scriitorilor din România (1968, 1977, 1994 şi 1999) şi al Premiului Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (1994)

♦ 1 februarie 1944. 60 de ani de la naşterea lui **Lucian Boia**, istoric

♦ 1 februarie 1944. 60 de ani de la moartea lui **Piet Mondrian**, pictor olandez (7 mart. 1872 – 1 feb. 1944)

♦ 1 februarie 1944. 60 de ani de la naşterea lui **Petru Popescu**, prozator

♦ 1 februarie 1949. 55 de ani de la moartea lui **N. D. Cocea**, prozator, eseist, dramaturg, traducător şi publicist, director al mai multor publicaţii şi director general al teatrelor, 1944 (29 nov. 1880 – 1 feb. 1949)

♦ 2 februarie 1594. 410 ani de la moartea lui **Giovanni Pierluigi Palestrina**, compozitor italian (1525 – 2 feb. 1594)

♦ 2 februarie 1769. 235 de ani de la naşterea lui **I. A. Krîlov**, fabulist rus (2 feb. 1769 – 21 nov. 1844)

♦ 2 februarie 1879. 125 de ani de la naşterea lui **Iancu Constantin Vissarion**, prozator (2 feb. 1879 – 5 nov. 1951)

♦ 2 februarie 1889. 115 ani de la naşterea lui **Traian Săvulescu**, botanist, biolog, fondatorul şcolii româneşti de fitopatologie (2 feb. 1889 – 29 mart. 1963)

♦ 2 februarie 1904. 100 de ani de la apariţia, la Bucureşti, a cotidianului de informaţii **"Dimineaţa"**

♦ 2 februarie 1914. 90 de ani de la naşterea lui **Nicolae Ţaţomir**, poet, prozator şi jurist (2 feb. 1914 – 26 ian. 1996)

♦ 2 februarie – 21 decembrie 1919. 85 de ani de la apariţia, la Iaşi, a revistei **"Însemnări literare"**, sub conducerea lui Mihail Sadoveanu şi George Topârceanu

♦ 2 februarie 1954. 50 de ani de la moartea lui **Theodor Rogalski**, compozitor, profesor la Conservatorul bucureştean (11 apr. 1901 – 2 feb. 1954)

♦ 2 februarie 1964. 40 de ani de la moartea lui **Ion Marin Sadoveanu**, poet, prozator, eseist şi dramaturg (15 iun. 1893 – 2 feb. 1964)

♦ 2 februarie 1969. 35 de ani de la moartea lui **Ion Hartulary-Darclée**, compozitor şi dirijor (7 iul. 1886 – 2 feb. 1969)

♦ 3 februarie 1809. 195 de ani de la naşterea lui **Iakob Mendelssohn-Bartholdy**, pianist, compozitor, dirijor şi organist german (3 feb. 1809 – 4 nov. 1847)

♦ 3 februarie 1879. 125 de ani de la naşterea lui **Kafu Nagai**, romancier, dramaturg, eseist şi poet japonez (3 feb. 1879 – 1959)

♦ 3 februarie 1944. 60 de ani de la naşterea lui **Petre Anghel**, poet, prozator şi eseist

♦ 3 februarie 1954. 50 de ani de la moartea lui **Ionel Teodoreanu**, scriitor şi avocat (7 ian. 1897 – 3 feb. 1954)

♦ 4 februarie 1809. 195 de ani de la naşterea lui **Vasile Cârlova**, poet (4 feb. 1809 – 18 sept. 1831)

♦ 4 februarie 1849. 155 de ani de la moartea lui **Costache Conachi**, poet (14 sept. 1778 – 4 feb. 1849)

♦ 4 februarie 1929. 75 de ani de la naşterea lui **Traian Hrişcă**, pictor

♦ 4 februarie 1929. 75 de ani de la naşterea lui **Constantin Piliuţă**, pictor şi scenograf (4 feb. 1929 – 3 mai 2003)

♦ 4 februarie 1974. 30 de ani de la moartea lui **Mihail Andricu**, compozitor şi pianist (22 dec. 1894 – 4 feb. 1974)

♦ 5 februarie 1859. 145 de ani de la moartea lui **Alecu Russo**, prozator şi memorialist (17 mart. 1819 – 5 feb. 1859)

♦ 5 februarie 1939. 65 de ani de la moartea lui **Gheorghe Ţiţeica**, matematician (4 oct. 1873 – 5 feb. 1939)

♦ 6 februarie 1889. 115 ani de la naşterea lui **Krikor H. Zambaccian**, colecţionar şi critic de artă (6 feb. 1889 – 18 sept. 1962)

♦ 7 februarie 1924. 80 de ani de la apariţia, la Bucureşti, a publicaţiei **"Dimineaţa copiilor"**, sub conducerea lui N. Batzaria

♦ 7 februarie 1934. 70 de ani de la naşterea lui **Florin Mugur**, poet (7 feb. 1934 – 9 feb. 1991)

♦ 8 februarie 1834. 170 de ani de la naşterea lui **Dmitri I. Mendeleev**, chimist, creatorul "Sistemului periodic al elementelor" (8 feb. 1834 – 2 feb. 1907)

♦ 8 februarie 1979. 25 de ani de la moartea lui **Alexandru Philippide**, poet, prozator, eseist şi traducător (1 apr. 1900 – 8 feb. 1979)

♦ 9 februarie 1874. 130 de ani de la moartea lui **Jules Michelet**, istoric şi eseist francez (21 aug. 1798 – 9 feb. 1874)

♦ 9 februarie 1924. 80 de ani de la naşterea lui **Teodor Balş**, poet (9 feb. 1924 – 27 iul. 1983)

♦ 9 februarie 1949. 55 de ani de la moartea lui **Octav Şuluţiu**, prozator şi critic literar (5 nov. 1909 – 9 feb. 1949)

♦ 10 februarie 1934. 70 de ani de la moartea lui **Vasile Goldiş**, om politic, publicist (12 nov. 1862 – 10 feb. 1934)

♦ 11 februarie 1829. 175 de ani de la moartea lui **Aleksander S. Griboedov**, dramaturg rus (4 ian. 1795 – 11 feb. 1829)

♦ 11 februarie 1914. 90 de ani de la naşterea lui **Alexandru Paul Georgescu**, traducător, critic şi istoric literar

♦ 11 februarie 1924. 80 de ani de la moartea **Corei Irineu**, prozatoare (22 ian. 1888 – 11 feb. 1924)

♦ 12 februarie 1804. 200 de ani de la moartea lui **Immanuel Kant**, filosof german (22 apr. 1724 – 12 feb. 1804)

♦ 12 februarie 1809. 195 de ani de la naşterea lui **Charles Robert Darwin**, naturalist englez, autorul teoriei evoluţioniste (12 feb. 1809 – 19 apr. 1882)

♦ 12 februarie 1884. 120 de ani de la naşterea **Otiliei Cazimir**, poetă şi prozatoare (12 feb. 1884 – 8 iun. 1967)

♦ 12 februarie 1899. 105 ani de la naşterea lui **I. Peltz**, prozator (12 feb. 1899 – 10 aug. 1980)

♦ 12 februarie 1924. 80 de ani de la naşterea lui **Banu Rădulescu**, prozator (12 feb. 1924 – 10 dec. 1998)

♦ 14 februarie 1404. 600 de ani de la naşterea lui **Leon Battista Alberti**, umanist şi arhitect italian (14 feb. 1404 – 25 apr. 1472)

♦ 15 februarie 1564. 440 de ani de la naşterea lui **Galileo Galilei**, fizician şi astronom renascentist italian (15 feb. 1564 – 8 ian. 1642)

♦ 15 februarie 1834. 170 de ani de la naşterea lui **V. A. Urechia**, istoric, om politic (15 feb. 1834 – 22 nov. 1901)

♦ 15 februarie 1944. 60 de ani de la naşterea lui **Alexandru Bocăneţ**, regizor (15 feb. 1944 – 4 mart. 1977)

♦ 17 februarie 1929. 75 de ani de la naşterea lui **Nicolae Dan Cristescu**, matematician

♦ 18 februarie 1564. 440 de ani de la moartea lui **Michelangelo Buonarroti**, pictor, sculptor, inginer, arhitect şi poet italian (6 mart. 1475 – 18 feb. 1564)

♦ 18 februarie 1754. 250 de ani de la naşterea lui **Alessandro Volta**, fizician italian (18 feb. 1754 – 5 mart. 1827)

♦ 18 februarie 1924. 80 de ani de la naşterea lui **Radu Albala**, prozator, traducător şi critic literar (18 feb. 1924 – 10 mai 1994)

♦ 18 februarie 1974. 30 de ani de la moartea lui **Cicerone Theodorescu**, poet (9 feb. 1908 – 18 feb. 1974)

♦ 19 februarie 1864. 140 de ani de la naşterea lui **Artur Gorovei**, poet, folclorist, etnolog şi traducător (19 feb. 1864 – 19 mart. 1951)

♦ 20 februarie 1924. 80 de ani de la naşterea lui **Eugen Barbu**, prozator, dramaturg, publicist şi editor (20 feb. 1924 – 7 sept. 1993)

♦ 21 februarie 1984. 20 de ani de la moartea lui **M.A. Şolohov**, scriitor, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură pe anul 1965 (24 mai 1905 – 21 feb. 1984)

♦ 22 februarie 1864. 140 de ani de la naşterea lui **Jules Renard**, scriitor şi memorialist francez (22 feb. 1864 – 12 mai 1910)

♦ 23 februarie 1874. 130 de ani de la editarea, la Braşov, a primului număr al revistei bisăptămânale **"Orientul latin"**, sub conducerea lui Aron Densuşianu

♦ 23 februarie 1929. 75 de ani de la naşterea lui **Titu Georgescu**, istoric

♦ 24 februarie 1619. 385 de ani de la naşterea lui **Charles Le Brun**, pictor şi decorator francez (24 feb. 1619 – 12 feb. 1690)

♦ 24 februarie 1909. 95 de ani de la naşterea lui **Alexandru Dimitriu-Păuşeşti**, publicist şi traducător (24 feb. 1909 – 7 nov. 1977)

♦ 24 februarie 1929. 75 de ani de la naşterea actriţei **Marga Barbu**

♦ 25 februarie 1834. 170 de ani de la naşterea lui **Alexandru Depărăţeanu**, poet şi dramaturg (25 feb. 1834 – 9 ian. 1865)

♦ 26 februarie 1919. 85 de ani de la naşterea lui **Constantin Tonegaru**, poet (26 feb. 1919 – 10 feb. 1952)

♦ 27 februarie 1914. 90 de ani de la naşterea lui **Tibor Cserjesi-Erdos**, pictor, grafician şi scenarist maghiar

♦ 28 februarie 1754. 250 de ani de la naşterea lui **Gheorghe Şincai**, istoric, filolog, poet, traducător şi editor de manuale în limba română, reprezentant al Şcolii Ardelene (28 feb. 1754 – 2 nov. 1816)

♦ 28 februarie 1849. 155 de ani de la inaugurarea, la Institutul de Studii Filosofice din Cernăuţi, a **Catedrei de limba şi literatura română**

♦ 28 februarie 1959. 45 de ani de la moartea lui **Maxwell Anderson**, dramaturg american (15 dec. 1888 – 28 feb. 1959)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Informare Bibliografică al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Commemoration Year

Ștefan cel Mare și Sfânt – 500 2

Anton Pann – 150 4

Patrimony 9

Dosoftei's Poetical Work – Psalm Book 10

I. SIMIONESCU – 'Cartea Românească' Publishing House 12

Contemporary Autographs – *Mircea TOMUȘ* 14

Sergiu GĂBUREAC – Bucharest Metropolitan Library – Letters from Inside 16

EBLIDA Hot News – Library and Information Society Issues 19

IFLA Declaration on Internet 22

Romanian Library Field and European Standards – Professional Meeting in Cluj-Napoca 23

Adina BERCIU – In memoriam Dumitru Berciu (1907 – 1998) 24

Cornel MUNTEANU – The Romanian Chair in Budapest – 140 Years 32

Cicerone ROTARU – The Protection of Environment in XXIst Century 33

Catalogue 36

'D. Cantemir' Library – Evocation of the 1859 Union 38

In Serving of Romanian Culture – Jean-Yves Conrad 38

Calendar 39

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

București, str. Take Ionescu nr. 4
sector 1, cod poștal 79711
Tel: 212.83.11 / Fax: 211.36.25
E-mail: abidob@email.ro
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redactor șef: Ion HOREA
Secretar de redacție și Culegere text: Iulia MACARIE
Tehnoredactare computerizată: Elisabeta BENYI
Marian TĂNASE

CUPON

ABONAMENT LA
"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **"Biblioteca Bucureștilor"** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: București, Str. Take Ionescu nr. 4, sector 1, cod poștal 79711.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... lei în contul dvs.
nr. 2511.1-3771.1/ROL BCR sector 1.

Asociația noastră ABIDOB și Biblioteca Metropolitană București sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL și EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din Comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poștal, abonamente la revista lunară **"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"**. Costul unui număr este de 20.000 lei. Cheltuielile de expediere sunt suportate de abonat la primirea publicației. Pentru străinătate: America de Nord, America de Sud, Africa, Asia, Australia, Europa, Asia Mică (Israel, Țările Arabe) – 8 $ per exemplar.

Tipărit la Tipografia "SEMNE '94"

Redacția revistei "BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR" respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

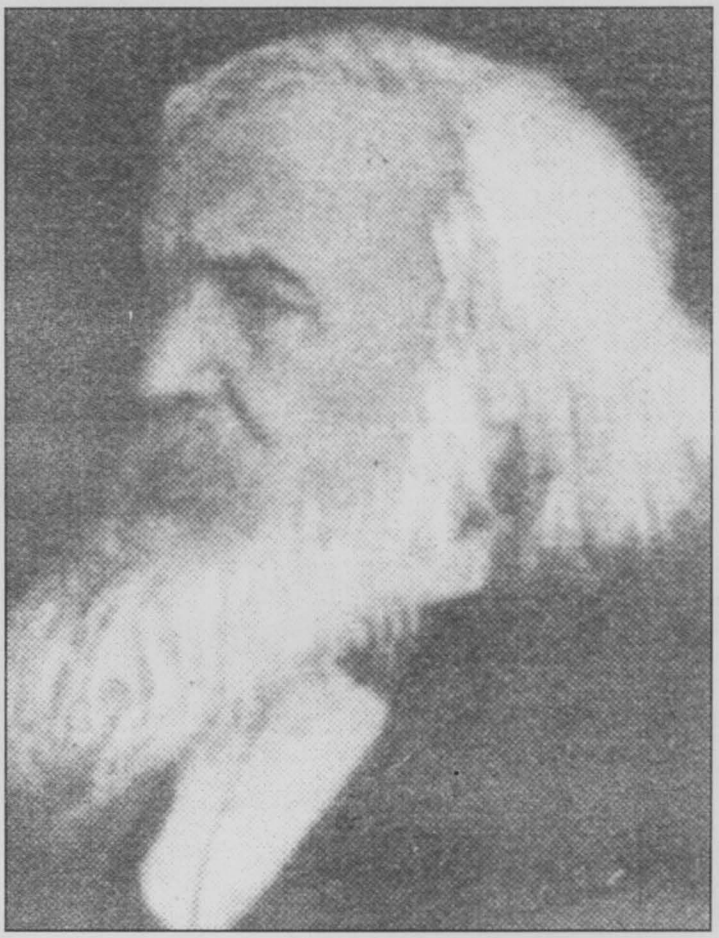

DMITRI I. MENDELEEV

1834 – 1907

170 de ani de la naştere

"Principalul interes al chimiei constă în studierea proprietăţilor de bază ale elementelor... Cunoaştem numai două proprietăţi comensurabile; proprietatea de a da anumite forme de combinaţii şi proprietatea elementelor denumită greutate atomică. Rămîne numai o singură cale pentru cunoaşterea lor temeinică şi anume calea studierii comparative a elementelor pe baza acestor două proprietăţi... Proprietăţile fizice şi chimice ale elementelor, care se manifestă în proprietăţile substanţelor simple şi compuse pe care le alcătuiesc, sînt într-o dependenţă periodică de greutăţile lor atomice".

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

VASILE CÂRLOVA

1809 – 1831

195 de ani de la naştere

"... Poet de transiție, Vasile Cârlova încheie secolul al XVIII-lea la un nivel literar mai ridicat decât toți predecesorii săi şi inaugurează romantismul, intuindu-i toate notele esențiale. În sfârşit, în zorii unei renaşteri literare, poetul nu e numai crainicul ei, ci şi vestitorul redeşteptării naționale. Respingând convenționalul portret al ofițerului, veridic numai ca document echipamentar, să păstrăm imaginea unui tânăr însuflețit de toate simțirile momentului crucial şi tot atât de iscusit în instrumentarea lor felurită".

Şerban Cioculescu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro